

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSEI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ehrhard Rómában.

Budapest, január 7.

(v.) Szokatlan vendég járt a minap a Vatikánban. Testét a katolikus papok fekete reverendája fődte. Nem volt sem bibornok, sem püspök, még csak kanonok sem. Egyszerű aldozár volt csupán. És mégis mély tisztelettel fogadták a jövevényt a pontifex maximus márvány-palotájában mindenek: az őrtálló svájci alabárdostól fel az államtitkár-kardinálisig. Mert ennek az egyszerű papnak a neve egész programot jelent; s amit kerében magával vitt a hívő lelkek korlátlan ura elé, az egy merészen új szellem: a kulturális lelkiismeret meg nem tagadó teológiának szelleme. Ehrhard Albert tanár, a katolikus szabadelvűség acéllélekű szószólója, aki pap és theologus léteire is lelkes híve a szellemi haladás eszméjének, vajjon mit érezhetett lelke mélyén, mialatt felballagott a nemes testőrség sorfalai között a monumentális márványlépcsőzeten a pápa lakosztályához? S vajjon végigremegett-e a csillogó oszlopsorokon s a káprázatos fényű csarnokokon, melyek a nagy fogoly-nak önkéntes börtönét alkotják, valamilyes homályos sejtelve annak, hogy ama fekete csuhában nem holmi gyarló halandó, hanem egy halhatatlan eszme járul im a fehér aggasztán elé? S vajjon miért hívták oda Ehrhardot? Azért-e, hogy az egyházat kormányzó kéz megadja törekvését, mely a modern művelődést ki akarja engesztelni a katolicizmussal? Avagy azért-e, hogy ugyanaz a kéz lesújtson rája és visszarántsa őt a haladás verőfényes ösvényéről az egyházi vak fejelem nyirkos talajára?

Hogy ez az Ehrhard kicsoda és mit akar, azt kortársai közül nem sokan tudják; de a világtörténet fel fogja jegyezni nevét azok

sorában, akik merész kezdői voltak a szellem szabadságának és derék bajvivői a haladásnak. Ez a katolikus pap a legnagyobb számú reformerek egyike, aki világság forradalmat hirdet az általánosan divó katolikus világfelfogás szándékos és önkéntelen tévedései ellen, aki röstelkedve tekint vissza a multba, amelyben az egyház frigre lépett a sötétiséggel, s aki a katolicizmust ki akarja vezetni a középkor morotvájából a modern korszellem egészséges és termékeny talajára. Csodálatos jelenség, hogy épp Bécsből, az obskurantizmus e fertőzőből áradt ki először a nagy világba az Ehrhard igéjének sugárzóje. A bécsi egyetem katolikus teológiai faszékén bontotta ki Ehrhard az egyház szellemi reformjának szárnyait, s onnan repült az új tan diadalmasan világga. Gyűlölséget, gyanúsítást, szitkot, rágalmakat teméntelenül sokat váltott ki Ehrhard Albert a sötétlelkű ultramontanizmus táborából. Nekieszt a jezuiták, élükön a leghangosabb előcsahossal, páter Rösslerrel; orvul támadták a konzervatív csökönyűség fanatikusai, élükön Braun székesegyházi plebánossal; s mérges fulánkokat bocsátottak beleje az orthodoxia óvatosan perfid diplomatái, élükön Schrörs tanárral, a bonni egyetemnek zsidó származású tanárával, aki a konvertita tultuzóságával igyekszik a katolicizmust az ősi szellem bilincsei közt marasztalni. De Ehrhard emberül állt meg a talpán; s amit lelkében igaznak ismert fel, attól el nem tántorodott elennyi támadás közepette sem. Egy tüzes vérű polémiától duzzadó könyvben sorra cáfolta ellenfeleit, leálcaza ocsmány hazugságaikat, megbélyegezte hamisításáikat és ráfogásaikat. Aztán odacsapta tanári dekretumát s elbucszott a bécsi egyetem kapufélfájától. Elment a svájci Freiburgba profesz-

szornak. Ott — igaz — nem teológiát tanít többé, hanem csak művészettörténelmet. De a tanszék, amelyet elfoglalt, egy nagyszabású katolikus reform-szellem dicső hagyományát ragyogtatja. Az ő közvetetlen elődje ama kathedrán Krausz Xavér Ferenc volt, katolikus pap léteire szintén bátor bajnoka az igazságnak, a Cavour lángelméjű életirója, aki az egyház elé merete tartani hibáinak, tévedéseinek és mulasztásainak tükrét. Bécsből Rómán át vonul imé Ehrhard Freiburgba. Vajjon mit hoz el onnét? Nem őt feltjük, hanem azt a világosságot, amelyet ő gyujtott. Nem az ő sorsán aggódunk, hanem sorsán amaz irányzatnak, amelynek ő volt egyik uttőjeje.

Az Ehrhard tanításának lényege az, hogy a katolikus egyház nem áll ellentétben azzal a modern kulturával, amelynek a természet-tudományok diadalmas terjeszkedése, a népek életében a nemzeti gondolat tulsulyra jutása és az individualizmus teszük a vezértényezőit. Szerinte az egyház kulturális és a kultura egyházképes. Mert ami e két szellemi hatalom kölcsönös megértésének akadály, az nem maga a katolicizmus, hanem valami középkori kéreg, ami a katolicizmusra rátaadt s amit a makacs teológiai konzervativizmus nem enged róla lehántani. Azt tanítja Ehrhard, hogy az örökeletű egyházat nem szabad és nem lehet azonosítani a középkornak ma már joggosan elavult kortörténelmi fejlődésével. Az egyházkormányzat tulságos centrálizmusa például a középkorban érthető volt és jogosult is lehetett. De a modern művelődés közepette a nemzeti és az egyéni elem méltán követel érvényesülést a hitéletben is. A hiveknek meg kell engedni, hogy nemzeti nyelvük bizonyos fokig érvényre

A hol a pénz nem isten

— REGÉNY —

Írta: JÓKAI MÓR

(21)

Eleinte a fákról lefűrészelt tárgalyt használ(tuk) tüzelőszereknek, amíg rá nem jöttünk, hogy magunk alatt vágjuk a fát; hisz így le fogjuk tarolni az egész szigetet. Ekkor felfedeztük a morotvás tőjón a tőzeg-telepet. Ez kifogyhatatlan. Ámde a tőzegenk fujtató kell, hogy vigan égjen. Azt készítetünk egy elejtett matamata teknőjéből és vastag bőrből s hogy a fujtatóhoz hajtó erő is legyen, készítetünk bambuszról egy taposó bodont, a mibe egy-egy lámát állítunk be, aki egész nap hajtja a fujtatót, éleszti a tüzet az üst alatt, ahogy látjátok.

Igy osztogatja a mostoha a maga ajándékát, a cukrot.

A lámákról a karámban a Cava gondoskodik. Tizennyole darab van: az mind munkában, egy közülök a cukorcirkot hordja a többinek eledeül, azzal a Cava jár, a géphajtókat a Ruffo rendezi: azokat a lámákat minden két órában fel kell váltani.

Még furfangosabb az a módszer, amivel a sötét előállítják.

A só az élet föltétele.

A mostoha azt mondja: „Ime, itt a só világa, itt a tengeri Teltive van sóval. Kérd el tőle, adva adja.”

Hiszen ezer milliója az emberi fajnak a ten-

gertől könyörgi el a söt, ahol az egész földrészen sóbánya nines; ez az *ehető drágakő*.

De hogy lehet felhozni a tengeret a Volkan-sziget partjára?

Itt áll elő a teremtés munkájának folytatója, az emberi ész.

Köszitenek (kotten vannak) egy *palernosztergép*t. A körben forgó hajtószíjat előállítják disznóbüből (azt is maguk eszerették timárcsávéban), a ráérsítet merítő-vedreket szolgáltatják a vastag bambusz-cikkelyek, a forgó szíjat hajtja a korong és a fogaskerek, abba van fogva a két láma, (olyan, mint a száraz malom), a vedrek átöntik a tengerből felmerített vizet a pálmaderekából készített csatornába, az levezeti a hosszú árokba s onnan a gyűjtő-medencébe, a többit aztán elvézgi a hatalmas édesapánk: a nap.

Óh, a nap, ez az egyetemes isten! Aki az egész emberiségnek az éltetője. Ez kiszikkasztja az árokba ömlesztett tengervizet. Csakhogy az keverve van még idegen savakkal, sziksóval, magnéziummal, amiket a kényes emberi iny fitymálva élvez. A föld fiait tehát azt gondolták ki, hogy vastag pálmaháncsköteleket huztak keresztül-kasul a tengervizet levezető árok egyik falától a másikig s ezeken a köteleken ragadt meg a legtisztább sókristály, ember használatára való, a többi a medencébe omlik, ott a nap hevétől cseréppé szikkad; lesz belőle háziállatok tápszere; a lámák, juhok a nélkül elpusztulnának metelyben, mirigyben.

S ezt mind két ember hozta létre: eszével, keze munkájával.

Mit bámuljam én Napoleont, Bismarckot, az

országalkotókat? En ezt a két embert magasztalom, akiket a tenger egy pusztá szigetre kidobott s akik abból édenkertet alakítottak. A Capitano meg a Padrone.

Mennyi észtörésbe, mennyi tenyértörésbe került nekik, amíg a *népük* számára egy kocka feketeucrot, egy kanányi sókristályt elő tudtak teremteni! De most már megvan s fiaik már bizonyosan a „schlot“-rendszer is fel fogják fedezni s a cukorádat is feltalálják a szigeten: lesz cukornádörölő malmuk.

Egy gondolat kísértett az agyamban: de szeretnék itt maradni!

— — —
Az ösvilág szüze.

Még nem láttam a Cávát.

Eonek az egész háztartásnak egyetlen intézője volt egy leány, a Cava, akit sehol sem látni, akinek a szavát nem hallani; pedig ő tartja itt fenn a világ folyását. Ő hordja fel a hajóba a konyhára való vizet, húst, zöldséget, tüzelőszert a lámái hátán, ő éleszti a tüzet az üst alatt, ő tartja mozgásban a hajtógépeket, ő feji meg a juhokat, ő látja el szülességgel a lámákat, ő hajtja valamennyit az itatóra, ő segít fűrészelni a Ruffonak a kászatat, a Negroto nem osztzók a munkában, az csak halászik meg szüreltel.

Ott várt bennünket a cukorfőző-katlannál.

Szép, karosu alak volt, amelynek a szigetlakó nők fiatalkorukban.

Megleő szép volt az alakja, olyan tökéletes mintaképe volt az ősnőnek. Magas és nyulánk, duzzadó idomokkal, vállain, karjain külön izgetek-

jusson a katolikus egyház ájtosságában; s a szubjektív irányzat ma már nem kényszeríthető többé a lelki autokrácia merev és rideg fegyelmenek szolgái követésére, hanem tért kell engedni a hívők egyéniségének az egyház közigazgatásában ama határig, ahol az egyház tanító hivatásában gyökerező dogma kezdődik. Egyáltalában legyen az egyház belső és külső élete szabadabb és tisztább, mentesüljön a teológiai felfogás ama középkori cafatoktól, amelyek idejüket muták s ma már csak mint bántó anakronizmusok fityegnek a katolicizmuson. Így beszél Ehrhard; s minden szava egy-egy lángoló tiltakozás a minden bírálatról lemondó, a középkor legdurvább hibáihoz is makacsul ragaszkodó s a modern korszellem legcsekélyebb lehelletétől is irtózó vakhüség ellen. Ez a bátor ember az igazság lámpásával világít a szemébe minden kényes kérdésnek. Elmondja a jezsuitákról, hogy szerzetük a modern korban már csak relatív értékkel bír s hivatkozik Manning bíbornokra, aki egyházmegyéjében a jezsuitákat eltávolította az ifjuság nevelésétől. Szóvateszi a csalhatatlansági dogmát is, persze ezt sem a vaskalaposok szájaize szerint. Az infallibilitást ugyanis Ehrhard csupán a dogmák tekintetében ismeri el jogosultnak. A vatikáni zsinat csak annyit mondott ki, hogy a hitelvek magyarázatára nézve a pápát bizonyos feltételek mellett az összegyűlt csalhatatlansága illeti meg. Tehát mindazokra nézve, amik nem tartoznak az ugynevezett kinyilatkoztatott igazságok birodalmába, a pápa szava nem csalhatatlan dogma, hanem atyai tanács, kormányrendelet, vagy egyéni vélemény, de semmiesetre sem isteni parancs, mely vak engedelmeséget követelhet, s mely a tévedés lehetőségét is kizárja. És Ehrhardban volt elég tiszteltemelő bátorság, hogy a pápa infallibilitásának ezt a szigorú korlátozását valószínűs felszabadításként üdvözölje s ezt azzal okolja meg, hogy a vatikáni zsinat előtt a vak engedelmeséget sokkal szélesebb területen is követelték! Ugyanilyen őszinte szilárdsággal taglalja Ehrhard a Syllabust is, IX-ik Piusnak eme monstroszú okmányát, mely a modern szellemnek, a szabad gondolkodásnak s a tudományos felfogásnak minden vívmányát nyolcvan pontban foglalja össze s e pontokat egytől-egyig az egyház részéről határozottan elítéli s tehát minden hívő lélek által feltétlenül visszautasítandó tévedésnek bélyegzi. Ehrhard nem tűri, hogy ez a megbélyegzés feltétlen és

örökérvényű maradjon. A Syllabust leszedi a hitelv piedestáljáról s ledönti egy múlt érvényű kortörténelmi jelenség szinkrere. Követeli a kultur-lelkismeret számára azt a jogot, hogy idők multával bírálatot gyakoroljon azon, amit egy gyarlandó ember, ha mindjárt pápa volt is, helyesnek vagy tévesnek ismert el; s kijelenti, hogy a katolikus hit nem követelhet senkitől konok ragaszkodást olyasmíhez, ami valamikor igaznak látszhatott, de amből a haladó kor kiörlötte az igazságnak még látszatát is. Fejtegetéseinek során a pápa világi hatalmának kérdése elől sem tér ki Ehrhard. És kimondja habozás nélkül, hogy az egyház legfőbb fejedelmének igenis szüksége van független szuverenítésra, de ez nem jelenti okvetlenül a világi hatalmat, mely amíg megvolt, elég sűrűn kényszerítette a pápákat hol vérontásra, hol szellemi és erkölcsi hivatásuknak profán politikai érdekből való elhanyagolására. S ha még hozzáteszzük mindezekhez, hogy Ehrhard a tulhajtott szent-kultuszt s a mértékelen bucsujárásokat olyan tüneteknek tekinti, amelyek a hitélet külsőségeinek nem éppen örvendő elfajulására vallanak; hogy becsületesen meg mer borzadni, midőn az inkvizíció rémséges kegyelenségeiről beszél; s hogy Giordano Bruno máglyáját emlegetvén, szavába ugyan nem a gondolat vértanuja iránt való részvét, hanem ama sötét kor kegyellen vandalizmusától való őszinte irtózás vegyül: akkor előttünk áll Ehrhard teljes képe s áttekinthetjük e nemesen gondolkodó teológus egész szemhatárát. A középkori felfogás dohos és homályos odvából a modern művelődés verőfényes és tiszta levegőjébe akarja ez az új szellem az egyházat kivezetni. Jól érzi Ehrhardék, hogy a modern civilizációt többé visszacsinálni nem lehet s hogy az egyház hiába fordítja vissza a világtörténet orolapján a mutatót, mert az idő nem áll meg, hanem száguld folyton előre s végiggázol az utját szegő akadályokon. Ezért akarják a katolicizmust megtisztítani a kulturképtelen maradiságtól s alkalmassá tenni az emberi szellem lerombolhatatlan vívmányainak befogadására.

Ujra kérjük tehát s kérdi velünk a modern emberiség lelkiismerete: mit hozott vajjon Erhard a Vatikánból és mit hagyott vajjon ugyanott? Biztatta-e őt XIII. Leó az eddig hirdetet igéhez való ragaszkodásra? Avagy azt követelték-e tőle a Vatikánban, hogy szakitson multjával, ne akarja új irányba terelni

a katolicizmust és térjen vissza a minden bírálatról lemondó, feltétlen engedelmeség útjára? Edzett harcikedvvel tér-e vissza Erhard a világra? Avagy mivel az indexre kerülnek-e, róla magáról pedig az a hír kél-e majd világgá, hogy *laudabiliter se subiecit*?

BELFÖLD

Katonai tanácskozás. Bécsből táviratozzák: A Burgban 6 felsége elnöke alatt ma katonai tanácskozás volt, amelyen résztvettek Ferenc Ferdinánd főherceg, báró Beckl vezérkari főnök, Pitreich hadügyminiszter és báró Weigl, az elnöki osztály főnöke. A tanácskozás másfél óra hosszat tartott.

A kiegyezés szövegezése. A magyar és osztrák kormányok képviselői — mint Bécsből telefonozták — ma reggeltől késő délutánig folytatták és be is fejezték a kiegyezésre vonatkozó megállapodások szövegezését. A magyar miniszteriumban délelőtti fél tíz órakor Széll Kálmán miniszterelnök és gróf Széchenyi Gyula 6 felsége személye körüli miniszter, osztrák részről dr. Koerber Ernő miniszterelnök és lovag Böhm-Lawerk pénzügyminiszter összejuttek és a szerkesztés munkáját egész délelőttön át folytatták. Délben a tanácskozásokat, bár még nem fejeződtek be, félbeszakították, miután Széll Kálmán miniszterelnök, már tegnap megállapított programja szerint, déli egy órakor a felséghez ment magánkihallgatásra. Délután három órakor az osztrák miniszterelnök és pénzügyminiszter ismét összejuttek a magyar miniszterekkel, közös munkájuk folytatására. A szakreferensek munkájuk végére értek. Az autonóm vámtarifa bevezető törvényének szövegezése és a kiegyezési javaslatokba foglalandó állatforgalmi megállapodások szövegének egyeztetése befejezett nyert és a szakreferensek egy része már ma, másik része holnap délelőtt visszatér a magyar fővárosba.

Este Széll Kálmán résztvevett az udvari bálon. A szövegezésre került anyag végső revíziója végett Koerber és Böhm-Lawerk szombaton Budapestre utaznak.

Félhivatalosan a Bud. Tud. utján a következő kommunikék adták ki:

Dr. Koerber osztrák miniszterelnök és Böhm-Lawerk lovag osztrák pénzügyminiszter ma délelőtt fél 10 órakor a bankgassei magyar miniszteriumban Széll Kálmán miniszterelnökkel tanácskozásra ültek össze a két parlament elé terjesztendő kiegyezési javaslatok szövegének előkészítése végett. Az értekezlet déli 12 órakor félbeszakították, mert Széll Kálmán miniszterelnök legfőbb kihallgatásra ment, hogy a királynak magyar reszort-ügyekről tegyen előterjesztést. Délután az értekezletet a bankgassei magyar miniszteriumban folytatják. A záró-formalítások elinté-

mozogtak az izmok, bokái keskenyek, térdei karcsuk, lábái kicsinyek, minden tagja domboru, márványszerű, ragyogó. Feje egy külön népfajt mutatott be, magas, domboru homlokkal, két oreája piros, ajkai duzzadtak, de szép metszésűek, szemei nagyok, valami zöldbejászó topáz-sárga színnel, amilyen a tigrisé, fekete haja természetes csigákba göndörült, amik mind felfelé állnak, körül mintegy koronát képezve. A bőre világossárga volt, amit az alkony-ég még jobban meg-aranyozott, olyan volt, mint az őskunok Bábolna istennője.

Nem volt öltözet nélkül. Csipőit takarta köröskörül a kötény, ami a lángmadár biborpiros szárnytollaiból volt összetakolva, gömbölyű nyakát övezte egy piros klárisfűzér s ahhoz volt kapcsolva a melltakaró. Ideális ősmintája a vállfűzőnek. Ami ugy készül, hogy mikor a zucharis-pálma virágbokréája fejlődik, azt az ezernyi virágot egyetlen burok hártja tartja összeszorítva. Mikor a kukorica szüretelésének ideje elérkezik, a virágbugát levágják, s akkor ezt a virágburkot kétfelé hasítják s lesz belőle újból virágtakaró. Olyan az, mint a patolyat: csaknem átlátszó, a bőr színe csillámlik alatta.

A Cava a tűz mellett volt, ami még jobban kipirosította az arcát. Ez az előnyük a pápuáknak az egyéb sárgabőrűek fölött: az arcpír.

Mikor idegen férfiakat látott a karámba belépni, abbahagyta a cukorszörp-kavarást a hosszonyelű fakalánál.

A kormányosunk nagyot cuppantot a szájával, amint a vad leányt meglátta. S ha még csak a cuppantásnál maradt volna! De még azzal is

kifejezte hízoló véleményét, hogy az ujjai hegyét érintkezésbe hozta a leány bársonysima idomával.

(Folytatása következik.)

A rózsaszínű kötény.

— A Budapesti Napló tárcája. —

Írta: Charles Foley.

Geneviève naplója.

Junius 12. Körülbelül két óra volt. Anyám éppen Párisba utazott, s én a mi kis falusi házukban maradtam Chanteloupban Mariette-vel, a szobaleánnyal. Ez a derek leány, aki velem egykoru, rózsaszínű vallás kötényével ott ült a kertben az orgonabokor alatt, s befűtnek való cseresznyéből szedte ki a magot. Az idő szép volt, leültem Mariette mellé.

— Ó be kár — sóhajtott fel Mariette — hogy a nagysága éppen ma utazott el és én nem mehetek ki. A völgyemem, Pierre Maubru, fegyvergyakorlatra vonul be és én nem bucsuzhatom el tőle.

— Ha majd a felesége lesz, eleget láthatja még egész életében! — vigasztaltam.

— Csakhogy két évig még nem lehetünk egymásé s milyen jó alkalom lett volna egy kicsit elbeszélgetni még egyszer Pierre-rel.

— Hát tudja mit, Mariette, menjen! — mondtam én, — a kertésznek csak két lépésnyire van ide, nem félek magamban. Adja ide a rózsaszínű kötényét, addig majd kibontogatom maga helyett a cseresznyéket!

Mariette elsielt. Magamravettem a kötényt, bontogattam a cseresznyét s egyszer csak úgy ültömből egy helyes fiatalembert pillantottam

meg, aki a kert rácsoskapujánál megállt. Csöngetett.

Azt gondolván, hogy Mariette szerepében sokkal hamarabb végezhetek az idegennel, nem vettem le a kötényt és anélkül, hogy a kaput kinyitottam volna, átvettem a névjegyet, amelyet a rácsra át benyújtott nekem.

— A nagysága Párisban van, nagyon fogja sajnálni...

A nagy, szőke fiatalember, akinek világos szeméből, napbarmitott arcából nyíltság és becsületesség sugárzott, hosszan megnézett, aztán ezt felelte:

— Milyen kár. A nevem Paul Érfeuilles és unokaöccse vagyok Deaulerénének, akinek a megbízásából jöttem...

— Ah, az én... a kisasszony keresztanyjának a megbízásából! — mondtam, s eszembe jutott az unokaöccs, a fiatal kutató, akiről Deaulerén olyan sokszor beszélt, akit azonban sohasem láttam. — De a nagysága, mint már mondtam, fájdalom, nincs itthon.

— Hát Geneviève kisasszony?

— Az is elment. Es a kisasszony az édesanyja távollétében amugy sem fogadhatta volna.

— Természetes — mondta ő, egyre csak engem nézve élénk pillantásával.

— De maga nem kisasszony, a köténye szerint itéve, maga tehát kinyithatja nekem a rácsoskaput és akkor megvárom, míg a hölgyek hazajönnék.

Olyan bizalomgerjesztően mosolygott, hogy szobalányi minőségemben nem tudtam megtagadni az ajtó kinyitását. Vagy nem szidta volna meg édesanyám Mariette-t, ha Deaulerén unokaöccsét a hőségben megvárakoztatja a kapu előtt? Néhány másodperc múlva már ott ültünk együtt az orgonabokor alatt. Érfeuilles ur a legszeretelméltőbb módon fölkiért, hogy folytassam a cseresznyebontogatást. Beszélgettünk és a csevegé-

zése végett az osztrák miniszterek a jövő szombaton Budapestre utaznak.

Ismét hangoztatnunk kell, hogy a mai értekezleten kizárólag a vám- és kereskedelmi szövetség dolgában már létrejött megállapodások szövegéről van szó.

Száll Kálmán miniszterelnök, akit ezek szerint ma délután igénybe vesz az osztrák miniszterelnökkel való értekezés, estére még itt marad, hogy az udvari bálon résztvegyen és csak holnap reggel tér vissza Budapestre.

A miniszterelnök értekezletével egyidejűleg a szakelődök is értekeztek; az osztrák belügyminisztérium részéről gróf Aersperg Lipót (és nem, amint tévesen közöltették, bücs Trauttenberg) és Lestyánszky Sándor magyar földművelésügyi miniszteri tanácsos szövegezték az állatforgalomról szóló rendelkezéseket. Ennek a felhivatalos tudósításnak kiegészítésül a *Bud. Ud.* egy későbbi távirata a következőket mondja:

A ma délután a bankgassei magyar házban Száll Kálmán magyar miniszterelnök, Koerber Ernő osztrák miniszterelnök és Böhm-Bawerk lovag osztrák pénzügyminiszter között a benyújtandó törvényjavaslatok és az ahhoz tartozó különféle egyezmények egész tartalma felett folytatott megbeszélésnek célja volt a szövegnek minden részletében való végleges megállapítása. Ez a megbeszélés délután 5 órakor befejeződött nyert.

A most kiállítandó kiegyezési okmányok utolsó revíziója és aláírása végett az osztrák miniszterek szombaton Budapestre utaznak.

Száll Kálmán miniszterelnök az udvari bál után még ma éjjel 11 órakor Budapestre utazott.

A torontálai beiktató. Tallán Béla képviselőházi alelnöknek a torontálai főispáni beiktatón mondott beszédekből kifolyó nyilatkozataira Vinczeleidy Ernő torontálmegegyi főjegyző, a tényállás konstatálása végett, utal installáló beszédének arra a passzusára, amelyre a képviselőházi alelnök nyilatkozatában célozhatott s amely a főjegyző kijelentése szerint szóról-szóra így hangzott:

— A beleg szervezete az elősdiék tömege lepi el. A beteg közszellem elősdierei a hízélgés, az ünérdek hajhászása, a meghunyászkodás. De az egészséges tölglyára is telkuszik, szívja életerejét és megfojtja a jólyondár szép, nagy virága és szintén büszkén törtét fel a magasba, pedig szintén parazita. Az erőszak, a hatalmi ógn is tulkapások. Méltóságod a jó kertész, aki nemcsak meg fogja tisztítani közszellemünket a nyomoruit kis gombáktól, de le fogja teíteni a pompás kuszónövényeket is közéletünk remélhetőleg életérés tőrszéről. Ezzel már a politika sikos mezejére lép, de csak a könnyű tajsulyu csuszák azt an ide-oda, a kemény lépésű férfi keresztültöri azon a vékony, csuszamlós réteget és szilárd földön jár.

Erre a szövegre utal a főjegyző, annak igazolásul, hogy a vármegyei főurakat általános igazságokat tartalmazó beszédében meg nem támada. A be-

sünk olyan bizalmassá vált, hogy ezt vallotta be nekem:

— Nagyon örülök, hogy beszélgethetek magával... amíg önagságát haza jönnek! Ha nem volna kiméletlenség, kérdeznék egyetmást magától.

Valami titkot sejtettem és szövenését kívántam magamnak, hogy magamra kaptam a rózsaszínű kötényt, amely az alakoskodást lehetővé tette nekem.

— Csak tessék uram!
— De Geneviève kisasszonyom sem árul el semmit?

— Neki sem, uram. Ha őn tudná, mennyire fölösleges is ez!

— Maga igazán kedves... izé... kisasszony.

— Mariette a nevem.

— O, ezt a nevet nem szeretem — mondotta ő a száját félrehúzva. — De hát ez nem tartozik a dolgra. A maga fiatal urnőjéről van szó.

— Ah, igen.

— Harminczéves vagyok; sokat utaztam. Le szeretnék telepedni, meg szeretnék házasodni és Deaulcerené, a nagynénem, ugy feldicsérte a keresztányát, hogy természetesen csak rá gondoltam. Csodálkozik, hogy ezt én mind elmondom magának?

— Egy kicsit mindenesetre.

— Azért teszem, mert az első pillanattól kezdve, hogy megláttam magát, Mariette kisasszony, olyan kedvesnek, egyszerűnek, olyan jólvelelnek találtam, hogy élnek vágy fogott el, hogy tanácsot kérjek magától — ha olyan csunya neve van is. De maga finom tapintattal tudtomra adja, hogy illetlenséget követek el. Azért hát semmit sem kérdezek már.

Ez azonban éppenséggel nem tetszett nekem, azért a kíváncsiságtól furdalva, ezt merészkedtem mondani:

— O, csak kérdezzen. Jobb forrást nem is

széd hatásának illusztrálására pedig hivatkozik arra, hogy a jelenvolt főurak közül ott, az installáló gyűlésen többen üdvözölték beszédéért, köztük elsőnek Csekonics Endre zászlósúr, majd báró Dániel Ernő és mások.

KÜLFÖLD

A szerb trónöröklés kérdése. A berlini *National Zeitung*nak igen fantasztikus részleteket írnak arról, hogy Lamsdorff miért járt a Balkánon és Bécsben. Nem csak a macedon-kérdés miatt, hanem a szerb trónöröklés kérdése miatt is. Az említett lap szerint nagyon föltűnt a nisi fogadtatás alkalmával, hogy Lamsdorff gróf nem csokolt kezét a királynénak, amint ez szokásos. Az orosz miniszternek állítólag az volt a megbízatása, hogy Sándor királytól határozott nyilatkozatot követeljen a trónöröklés kérdésében. Tudatta a királyné, hogy Oroszország, ha morális támogatását kívánják Belgrádban, a királyt azon alternatíva elé kell hogy állítsa, hogy vagy fogadja el a pétervári és bécsi udvar három jelöltjének valamelyikét, vagy pedig indítsa meg a válópórt Draga királyné ellen. A három jelölt (amint azt már a lapok is közölték) *Mirkó* montenegrói herceg, aki nemrég kelt egybe Konstantinóvics kisasszonyal az orosz udvar beleegyezésével, a fiatal *Leuchtenberg* herceg, aki most a pétervári katonai akadémiában nevelkedik, s egy *Battenberg* herceg. Gróf Lamsdorff azt követelte a királytól, hogy huszonnégy óra alatt döntson. Sándor király erre abbeli elhatározását tudatta az orosz külügyminiszterrel, hogy Draga királynétól elváljék, új házasságot köt s erről ugy a pétervári, mint a bécsi udvart értesíti. Draga királyné kárpolitásul évdíjat kap Oroszországtól. A királyné is beleegyezett ebbe s ennek jeléül már alkudozásokat is folytat egy Drezda melletti villa megvétele tárgyában. Nem hiszik, hogy a válás hamarosan megörténik, mert a király erre egyesztendai haladékot kapott. Ezzel az ügygyel állt összefüggésben *Antonics* külügyminiszter lemondása is.

A *National Zeitung*nak azt a jelentését, hogy gróf Lamsdorff Sándor királynak a cár nevében javaslatokat tett a szerb trónöröklésre vonatkozólag, bécsi mérvadó körökben teljesen alaptalannak mondják. Utalnak arra, hogy már hivatalosan konstatálva volt, miszerint a trónöröklés kérdése a király és gróf Lamsdorff közt nem is volt megbeszélés tárgya. Alaptalannak mondják a többi, Szerbia katonai rendszabályaira vonatkozó híreszteléseket is. Ezzel szemben a leghatározottabban utalnak arra, hogy gróf Lamsdorff utazásának egyetlen célja a Balkán status-quojának fenntartása és a macedóniai reformok voltak. E reformokat Oroszország és Ausztria-Magyarország erőlyesen keresztülvizik a portánál s különösen abban fognak közreműködni, hogy a

találhat nálam. A magam részéről Geneviève kisasszonyt nem is tekintem urnőmnek, hanem legjobb barátomnak. O megengedi ezt nekem. O elmondja nekem minden gondolatát és én őt épp oly jól ismerem, mint magamat.

Es ezzel kissé hízélgő, őszintén szólva, kissé hízélgő képet festettem magamról, mert szó ami szó, az én keresztányomnak a terve éppenséggel nem volt ellenemre.

Paul ur elgondolkozott és egyre nézett engem. A Geneviève-ről szóló dicsőimusz nem szolgált valami nagy gyönyörűségére. Aztán így szólt megint:

— Tehát szellemileg az igazi tökéletesség ő. Következik most a külseje.

— Hát sohasem mutatta meg önnek Deaulcerené az arcképet? — puhatóldoztam óvatosan.

— Nem, meg akart lepni.

— Remélhetőleg nem fog csalódni.

— Nem tartja csinósanak a kisasszonyát?

— O igen. Bájnosnak találok, de itt aztán vége a pártalanságomnak, mert azt tartják, hogy kissé hasonlítok Geneviève kisasszonyhoz.

— Eppen olyan nagy a szemem, mint a magó?

— Körülbelül.

— O is barna, mint maga?

— Igen. Nem tetszenek önnek a barnák, uram?

— Elragadónak találok őket. Tudja-e, Mariette kisasszony, hogy alapjában véve jó oka van Geneviève kisasszonynak arra, hogy magához hasonló skarjon lenni?

— O, uram, Geneviève kisasszony és egy szobaleány! Ha ő ezt tudná!

— Ostoba volna, ha ez nem hízelegne neki. Így fességtünk egymással, mikor egyszer csak Mariette-ét láttam meg a távolban.

— Ah, a kisasszony megjött! — kiáltottam fel.

Rögtön felállt és távozni készült.

macedóniai keresztény lakosság gazdasági jóléte emeltessék a szükséges reformok által. Ezeket nem terjedt gróf Lamsdorff küldetésre s minden ehhez fűzött egyéb fantasztikus találgatás alaptalan.

A cseh-német egyeztető akció. A cseh-német egyeztető akció ugyan külsőleg félbeszakadt, mind a mellett a bizalmi férfiak folytatják munkásságukat. A csehországi német képviselők bizottságot küldtek ki, mely a kormány nyelvi javaslatainak tanulmányozásával foglalkozik. Koerber miniszterelnöknek a királynéval való fogadtatása hír szerint összefügg az egyeztető konferenciával is, melynek eddigi lefolyásáról az osztrák miniszterelnök jelentést tett ő felségének. A Reichsrath e hónap 14-én vagy 15-én fog újbol összeülni.

Chamberlain Délafrikában. Minden fölirat közt, melyet az angol gyarmatügyi miniszter Délafrikában kap (persze sokat kap) legérdekesebb lesz az, melyet *Botha, Delarey, Kronje, Smuts* és *Schalk-Burger* fognak neki átnyújtani. A föliratban általános amnesztiát akarnak kérni, továbbá engedelmet arra, hogy az ősszes idegenben levő boerok visszatérhessenek hazájukba.

A kormány hirdemény után azt ajánlja a lakosságnak, hogy a gyarmat nyugati részén lévő szőlő-és gyümölcsstermő vidékeken észak-olaszországi gazdasági munkásokat alkalmazzon. A munkásokat családjukkal egyetemben a kormány költségén hozzák ide.

Pretória, január 7.

Tegnap este *Chamberlain* tisztelőre lakomát rendeztek, amelyen jelen volt *Miner* kormányzó, továbbá más főbatalnokok, *Lotha* és *Delarey* tábornokok, Pretória és Johannesburg legelőkelőbb polgárai és sok környékbeli burgher.

Katolikus katékizmus kínaiak számára. Egy jezsuita megírta „Az igaz vallás katékizmusát” kínai keresztények számára. E katékizmusnak a függelék a katolikus egyházaknak a történelmét adja elődjében s ebben Lutherról következőket írja — kínaiak számára:

Ettől (t. i. Tetzeltől) kezdve Luther-nél a gyűlölet irigységgel párosult s azontul csupa hazugságokat prédikált. A bucsúról szóló tant hamisnak állította, a szentségeket hiábavalóságoknak, s azt mondta, hogy az embernek szabad akarata van, vagy rosszat cselekedni. 1520. június 18-án a pápa dekretumot bocsátott ki, mely Luther hamis tanait kiátkozta s a népet őva intette követésüktől. Luther dühe föllobogott, mint valami tűz s mindenkit megugyagott, mint egy kutya. Tőlvánaival fölizzgatta a népet, ugy hogy a pápa 1521. január 3-ikán újabb dekretumot bocsátott ki, amely őt az egyházból kirekesztette. Ettől Luther nemcsak megbolondult, hanem mértékletlenül erkölcselen is lett. Fiatal, serdülő lányokat csábított el. Házasságtörő ki-

— Ez még sem alkalmas pillanat arra, hogy megszökhétek! — mondtam. — Hiszen elmenőben köszönheti a kisasszonyt, ha már nem találja illőnek, hogy őt magát meglátogassa.

De Paul ur elbujt az orgonabokor mögött és elégedetlenül dűnyögte:

— Nem, nem, csak hadd menjen el; nem kívánom köszönteni őt — a maga Genevièvejét. Eleget látok messziről is. Nem tetszik nekem. Közönségesnek találok és borzalmasan van öltözve!

Egyre jobban hátrált és mélyen bebujt a bokrok közé, amin meglehetősen mulattam. De nagyon szomorunak mutatkoztam és sóhajtvá kezdtem:

— Most már mi lesz Deaulcerené szép teréből? A házasság...

— Ezzel a teremtéssel? Soha! Érti, soha!

Es mivel Mariette éppen az orgonabokor felé tartott, hát ellenkező irányban végigment a kerten, kinyitotta a rácskaput és eltűnt.

Junius 15. Ámbár semmiféle híreket nem kaptunk azóta Paul urról, sokkal többet gondolok rá, mint amennyire ez okos tőlem. Mindig előttem van ő büszke, napbarnított arca, szelid, bizalomgerjesztő mosolyával, becsületes szemével. Egy csalás árán ismerkedtem meg vele, de milyen ártatlan ez a csalás! De hát miért tartott engem szobaleánynak!... Nem nagyon hízelgő... és mégis... Es ha az első pillanatban csakugyan szobaleánynak tartott és ő, a híres, a tudós utazó, azért mégis csinósanak, finomnak és elég okosnak tartott arra, hogy feleségül vegyen! — Ez mégis csak hízelgő volna. De azért, ha józanul nézem ezt az én komédiámat, ostobának és elhamarkodottnak találok. A kalandos dolgok iránt való hajlandóságommal most már elpuszkáztam ezt a házasságot. Paul ur sokkal tisztességebb, semhogy szeresse és el ne vegye a szobaleányt, sokkal gyöngédebb érzésű, semhogy el-

osapongásai oly általánosok s oly alávalók lettek, hogy nem is szólhatunk rólk. Luther 1546-ban halt meg. Azt mondják, hogy ölkasztotta magát. Ezek után hihető-e valaki, hogy Isten ily embert bizolt meg egy új vallás alapításával?

Megjegyzendő, hogy a khinaik számára való katekizmus hasonló körlehetetlenséggel bínik el Zwinglivel („a semmirekellő gazemberrel“) s Calvinnal („aki oly elvetemült volt, mint egy marha“). Az is megjegyzendő, hogy a katekizmus főpásztori helybenhagyással van ellátva.

Orosz hajók a Dardanellákban. A tengerszoros kérdésében a konstantinápolyi orosz nagykövetség kijelenti, hogy az a négy orosz hajó, amelyet a Dardanellákban áteresztettek, nem hadihajó. A porta körülben úgy vélekednek, hogy az ebben az ügyben tett ígéretet meg kell tartani. Az orosz hajók átbocsátása ellen az angol kormány tiltakozó jegyzéket intézett a portához s e jegyzéket egész áradata követi a lapok történelmi visszapiantásainak és megjegyzéseinek.

Abban valamennyi londoni lap megegyezik, hogy az orosz eljárás egyoldalú megsértése a nemzetközi szerződéseknél, de ebből nem egyforma következtetéseket vonnak le.

A *Daily News*nak és *Daily Mail*nek nincs kifogása az orosz eljárás ellen s mindkettő barátságos megegyezést akar Oroszországgal. Az előbbi a nyitott ajtó elvét akarja alkalmazni a Törökország fölött való európai ellenőrzés érdekében, az utóbbi pedig másféle akar diplomáciai ellenértéket. A *Daily Telegraph* is belenyugszik az orosz hajók átkelésébe, oly időtél alatt, hogy angol hajóknak is adják meg ezt a jogot.

A *Times* szerint annak a jognak, hogy ölszeretlen hadihajók átmelessenek a Dardanellákban, csak Oroszországra nézve van értéke, de azért Oroszország eljárása flagránis jogsértés.

A *Standard* szerint az ügy komoly s nem lehet ignorálni. Ugy ez a lap, mint a többiek élesen elítéli Németország magatartását, mely ebben az ügyben Oroszország pártján van.

A *Morning Post* már guynyal ír a „jámbor“ brit kormányról, mely ugyanazt a Németországot választotta szövetségestársának Déiamerikában, amely a közel Keleten minden alkalommal azt siet bizonyítani, hogy Anglia nem foglalja már el a népek tanácsában régi hatalmas állását.

A fenséges khinai kán. A khinai kánt, kinek országába beleült az orosz, ki husz év óta csak arnyékuralkodó s gyámoltalan eszköze a khinai orosz kormányzóknak, a hatalmas orosz cár nagyon megjutalmazta „hűségért, alattvalóinak jólétért és a nyugalom fenntartásáról való gondoskodásért“. Megtette — fenséges urnak. Legyen neki valamivel megvigasztalódní tehetetlen vazallusi mivoltában.

vegye és ne szeresse a kisasszonyt. Elveszett boldogság! Ne gondoljunk rá többet!

Janus 19. Mégis annyit gondolok rá, hogy amikor ma ott álltam véletlenül a nyitott ablak mellett az első emeleten, rögtön eltaláltam, hogy anyám és keresztanyám, akiknek a hangját megismertem, lent a kertben Paul urról beszélnek. Ugyan mit mondhattak egymásnak ilyen korán reggel?

— Magamon kívül vagyok e miatt az ostoba kaland miatt — nyugdéselle Deauclerené — Paul egészen bele van bolondulva az ön szobaleányába. Komolyan meg kellett ígérnem, hogy tudakozódní fogok önnel a leány eredetéről és eddigi életéről.

— Rendkívül tisztességes leány — felelte anyám azon a szótaz hangon, amely a haragját jelenti, — ámbár el nem tudom képzelni, milyen bájai zavarták meg úgy az ön unokaöccsét. Különben ide hivatom önnök Mariette-et. Hiszen az egész dolog amugy sem érdek.

Egy pillanatra a legkülönfélébb érzelmek fogtak el: aztán kihajoltam és így szóltam:

— Keresztmama, anyám, hallom, hogy Mariette-et szólítjátok, jövék.

Lent zavar támadt. Az előszobában anyámmal találkoztam.

— A keresztanyáddal majd később beszélsz, Mariette-tel beszélget.

— Eppen ezt akarom megakadályozni. Nem szabad megmondani Mariettenek, hogy tetszik Paul urnak. Miért keltsünk a szegény leányban reményeket, amíg tisztában nem vagyunk a fiatalember igaz érzelmeivel?

— Mit avatkozol te ebbe a dologba? — kérdezte anyám elképedve. — Ha Paul urnak úgy tetszik, hogy boldonságokat kövessen el, az csak rá nézve rosz.

— Leszaladtam a lépcsőknél és a kertbe siettem.

A marokkói lázadás. Marokkóban a szultánra nézve kedvező fordulat állt be, de még nem egészen világos, hogy ezt mi okozta. Sok jel vall arra, hogy *Mulay Mohamed* fellépése mentette meg a Hasamidák trónját. *Mulay Mohamed*et, miután az őcse ellen kellett lázadásra nem sikerült, bebörtönözték s öt évet töltött spanyur rab-ságban, Meszkinez városában. *Abdul Aziz* szultán végső szorongatásában nemcsak visszaadta bátyjának a szabadságát, hanem őt seregének az élére is állította. E sakkuzásra folytán *Bu-Hamarát*, aki föltűnően hasonlít *Mulay Mohamed*hez, s aki ezt a hasonlatosságot föl is használta, sorra elhagyták a hívei s *Mulay Mohamed*hez pártoltak, akinek a megjelenése *Bu-Hamarát* lealécsátta.

Nem nagyon valószínű, hogy *Mulay Mohamed* oly önzetlen lélek, miszerint egyszerűen belenyugszik az őcse által neki zárt szerepbe s nem gondoskodik arról, hogy kárpótolja magát az öt évi börtönért. Nem lehetetlen, hogy szigorú föltételeket szabott s a spanyol lapoknak alighanem igazuk van, mikor azt állítják, hogy *Abdul Aziz* azon alternatíva elé volt állítva, hogy vagy elkergeti *Bu-Hamarát*, vagy lemond a bátyja javára. Az bizonyos, hogy most *Mulay Mohamed* a helyzet ura, mert ővé a hatalom.

Tanger, január 7.

Mac Lean kaid, a marokkói csapatok angol instruktora nincs itt, hanem a szultánnál van.

HIREK

Budapest, január 7.

— **BUDAPESTI NAPLO, December 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra.** Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A Nemzeti Múzeum köszönete a királynak.** A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága a közoktatásiügyi minisztérium úján hódoló fölratban köszönte meg a királynak, hogy a Múzeum jubiláris ünnepén *József Agost* főherceg által képviseltette magát. Egyben följajánlotta ő felségének a jubiláris érem és emlékkönyv egy-egy dispeldányát. A király a hétfői bécsi kihallgatás során fogadta *Szalay Imre* miniszteri tanácsost, a Múzeum igazgatóját, aki a Szent István-renddel történt kitüntetését köszönte meg az uralkodónak.

— **Vilmos császár ajándéka.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy Vilmos császár báró *Bechtolsheim* lovassági tábornoknak, az aróiere testőrség kapitányának, aki tudvalegőleg a német lovagrend tagja, pompás albumot küldött annak emlékére, hogy a testőrkapitány annak idején jelen volt a marienburgi felavatásünnepén.

— De én nem ismerem — tiltakozott élkén Mariette, aki már ott volt. — Biztos a nagysága abban, hogy ő látott engem?

— Biztos vagyok benne. Maga befőtött esinált. Rózsaszínű kötény volt magán.

— Akkor én voltam.

Mikor Mariette meglátott, pannaškődni kezdett. — Ah, kisasszony, igazán nincs szerencsém! Ha legalább akkor történt volna, amikor még nem ismerem Pierret. De az eskü, az eskü — nem hagyhatom el az én Pierre-emet, még egy ilyen finom urért sem!

Félreventam Mariette-et és a fölébe sugtam:

— Recessul is tenné jó Mariette-em, ha cserbenhagyná Pierret, mert az a szobaleány, akit Deauclerené unokaöccsére látott, az én voltam azon a napon, amikor a rózsaszínű kötényét és a munkáját átvettem.

— Ah, így van!

— Csönd! — mondtam — Hozza el nekem később a rózsaszínű kötényét és hallgasson addig.

Aztán visszamentem Deauclerenéhez és így szóltam:

— Beszéltem Mariette fejével. Belátja, hogy ez a házasság lehetetlen. Hát megmarad az unokaöccsere, kedves keresztmama. Táviratozzon neki, hogy jöjjön el délutánra. Le fogom beszélni elhatározásáról.

Bővebb felvilágosítást nem adtam.

Két órákor megjelent Paul ur, anyám és keresztanyám a szalonban fogadták. Hagytam őket, amíg Mariette rózsaszínű kötényét föl nem vettem, aztán nesztelenül beléptem. Egy kis gunyos meghajlással odamentem a fiatal utazóhoz és így szóltam hozzá:

— Mivel a Mariette név nem tetszett önnök, uram, tudatom önnel, hogy rendszeren Geneviévenek hívnam.

— **Udvari bál Bécsben.** Az udvari bál nem volt olyan fényes, mint a tavalyi, mert sokkal kevesebb hölgy volt jelen, mint az eddigi bálokon bármikor, ellenben az urak sokkal többen voltak. A király csak egyóráhosszat maradt a bálón s eddigi szokásától eltérőleg már 10 órákor visszavonult. Tavaly még éjfélig a táncteremben volt ő felsége. Az is föltűnt, hogy a diplomáciai kar tagjait nem a bálteremben, hanem a lovagteremben szólította meg a király, még mielőtt a táncolók közé ment. Alighogy megjelent a király, gróf *Goluchowsky*hoz fordult, majd hosszabb ideig beszélt *Szöll* Kálmánnal, aztán *Koerber* s a képviselőház elnökét szólította meg. Az urak csoportjától a palotahölgyekhez ment a király s mindegyikkel néhány szót váltott. Végül bemutatatta magának ő felsége gróf *Harrachné* főudvarmesterné által azokat a fiatal hölgyeket, akik most először jelentek meg az udvari bálón. Eppen tízóra volt, a mikor a király elhagyta a bált. A főhercegnők közül csak *Mária Josefa* és *Mária Valéria* jelentek meg, a főhercegek közül pedig csak *Oló* hiányzott, aki tudvalegőleg *Schönauban* megsértette a lábát. Festőien szép volt a khinai diplomaták csoportja, amelyből kivált a khinai követ ragyogó díszruhája. *Mária Josefa* főhercegnyszony, aki Albert szász királyt gyászolja, kápráztatón szép duchesse-öltö-zéket viselt, amelynek fehér tül volirozásra remekbe készült; a toilletek és az a la gréque bordüreök pompásan festettek. A csodaszép öltözéken rokoko-koszoru volt a díszítés, amelyeket gyémántszegelek fogtak körül. A koszoruk közepén lilaszínű krizantémumok a himzés mesterművei. *Mária Valéria* főhercegnyszony: fehér ezüst-brokát, ezüst himzéssel és orchideákkal; az uszályt és az alját köröskörül cobolyprém övezte. A derék telehítve briliánsokkal és feltűzelve élővirágokkal. *Esterházy Miklósné* hercegné: almaszöld velour-miroir öltözék. Az alj díszítése: szőlő-fürtök gyémántokból. *Czirákky Mária* grófné: fehér duchesse, princeuro-ruha, ezüst himzéssel. *Erdődy-Draskovich* grófné: fehér csipke applikációs öltözék, virágokkal és drágakövekkel díszítve.

— **Kohl Medárd püspök itthon.** Dr. *Kohl* Medárd püspök, aki dr. *Nemes* Antal budavári apátplébános társaságában Rómában járt a pápánál, akinek *Vassary* Kolos bibornok hercegprímás újévi üdvözlését tolmácsolta, visszakérteztet a fővárosba. A püspök azért jött meg előbb, mint előre tervezett, mert 12-én papszentelés kezdődik a koronázó Mátyás-templomban, amelyet ő fog végezni. A papszentelés 13-án, 14-én és 18-án lesz.

— **A szász király betegsége.** *Drezdából* táviratozzák: Az orvosok *György* király állapotában örvendetes javulást konstataáltak. Tegnap ismét néhány óráig ágyon kívül töltött s kétóránként jó étvágygyal evett. A betegnek tegnap este nem volt láza. Egy éjszakai távirat szerint *György* király állapota, mint *Curschmann* tanár is konstataálta tegnapi látogatása alkalmával, tovább javult. A beteg ereje kissé növekszik; a hurut enyhül. A király testi hőmérséklete négy nap óta egészen normális.

— **A magyarosításér.** A pozsonyi magyar köznevelődési egyesület igazgató választmánya tegnapelőtt tartott ülésében elhatározta, hogy mindazoknak a lelkészeknek és tanítóknak, akik híveik megmagyarosítását oly mértékben viszik keresztül, hogy a templomi nyelvet is magyarrá teszik, nagyobb anyagi jutalmat fog adni. Az egyesület erre a célra egyelőre 7800 koronát fordít.

— **Bolyai János emlékünnep.** A múlt hó 15-ikén volt száz éve hogy bolyai *Bolyai* János, a világ egyik legnagyobb matematikusa, Kolozsvárot született. A város ez évforduló alkalmából nagy születésnap emlékére január 15-ikén fényes ünnepélyt rendez. Az ünnepély az egyetemen kezdődik, ahonnan *Bolyai* szülőháza elé vonulnak, ahol ünnepélyesen leleplezik az emléktáblát és átadják a városnak. Az ünnepélyre a Magyar Tudományos Akadémia részéről elmennek: *Báró Eötvös* Loránd elnök, *Szély* Kálmán főtitkár, *König* Gyula, a harmadik osztály titkára; *Réthy* Mór, *Kürschák* József, *Tóthossy* Béla, mint *Bolyai* János apja *Bolyai* Farkas „Tentámen“ című nagy munkájának szerkesztője.

— **A milliomos végrendelete.** *Páduából* jelentik, hogy a napokban elhunyt *Brada* mérnök hat millió lírát kivevő vagyonának felét városi közöeloakra hagyta. A hippodromnak helynezer líra évi fövedelmet biztosított.

— **Báró Vécsey Miklós halála.** *Sárközéről* távirják, hogy báró *Vécsey* Miklós a förendház tagja 67 éves korában ott meghalt. Az elhunyt 16ur 1835-ben született a Vécsey-nemzetség szatmári ágából. A sárközi nagykiterjedésű uradalom tulajdonosa volt s nagy szerepet játszott Szatmármegye közéletében. Ifjú nővére *Mária*, gróf *Korniss* Miklós özvegye, hosszabb ideig *Mária Valéria* főhercegnő főudvarmesternője volt.

Tolsztoj beteg. Oroszország 63 költőjéről napok óta igen aggasztó hírek érkeznek. Már azt rebesgetik, hogy Tolsztoj Leó halálának ágyán fekszik s hogy környezete földott minden remény. Tolsztoj néhány nappal ezelőtt nagyon meghűlt, ágyba kellett feküdni s most olyan súlyosra vált állapota, hogy ereje egyre fogy, eszméletét gyakran és hosszabb időre is elveszti s teljes apátiával néz mindent, ami ágya körül történik. Orvosai el vannak készülve a leggyászosabb fordulatra is. Ugy látszik, hogy a nagy költő válságos állapota a szent szinódust is engedékenységre bírta. Moszkvából azt jelentik, hogy a szinódus eddigi rideg magatartásából hirtelen átcsapott a másik végletbe s minden módon hizelegni akar az 63 költőnek. Még mindig remélik, hogy megfogják téríteni a „tévlygő” bölcset. Ez az izdadásig menő erőfeszítés arra vitte már az orosz papokat, hogy fölvasásokat tartanak, melyekben iparkodnak áthidalni a maguk teóriáit a Tolsztojéhoz. Legutóbb *Strahoff* lelkész és hírneves orosz egyházi jogtudós feladvást is tartott a szent szinódus tudtával és beleegyezésével Tolstoj filozófiai elveiről és szándékairól. *Strahoff* a nagy orosz poéta kárhozatos erkölcsi felfogását kritizálta és rámutatott azokra a veszedelmekre, amelyek az ő befolyásából származhatnak; de kijelentette mindjárt azt is, hogy mivel Tolstoj betegsége óta folytonosan vallásos művek olvasásával foglalkozik, az egyháziak azt remélik, hogy Tolsztoj az utolsó pillanában mégis megfordul s visszatér az egyház tanításához.

A képviselőház halottja. Major Ferenc halottját ma szentelték be a Mária-utcai klinika halottasházában. A beszentelésen az elhunyt családján és rokonain kívül megjelentek: gróf *Apponyi Albert* a képviselőház elnöke, a néppárt valamennyi tagja, *Ugron Gábor*, *Szedekényi Nándor*, *Zichy Jenő*, *Molnár Jenő*, *Cadossy Béla*, *Néményi Ambrus*, *Szöts Pál*, báró *Solymossy Ödön*, *Tóth János*, *Kammerer Ernő* országgyűlési képviselő, dr. *Müller Kálmán* udvari tanácsos, *Kacsovics Mihály* osztálytanácsos és még többen. A szertartást *Csernoch János* esztergomi kanonok végezte nagy papi segédlettel. A beszentelés után a halottat Székesfejérvárra szállították. Major Ferenc temetése holnap, csütörtökön délután 3 órakor lesz Székesfejérváron a Szentháromság-temetőből. A temetés Székesfejérvár város költségén történik és a sírnál a hatóság képviselőjében egyik köztisztviselő beszédet fog tartani.

Dégen Gusztávot délután 3 órakor temették a Kerepesi-út 8-ik számú halottasházából. A temetésen megjelent nagyszámú közönség sorában ott voltak: *Darányi Ignác*, *Wlassics Gyula* és báró *Fejérváry Géza* miniszterek, *Gulner Gyula*, *Wickenburg Márk*, *Grünstein Béla* és *Berzeviczy Albert* államtitkárok, *Tallán Béla* képviselőházi alelnök, *Radács Jenő*, az Iparművészeti Múzeum igazgatója, *Miklós Ödön*, *Kautz Gyula*, *Rudnay Béla* főkapitány, *Forinyák Gyula* tábornagy, *Cadossy Béla*, a képviselőház háznagya, *Werner Gyula*, *Szöts Pál* orsz. képviselő, *Emich Gusztáv*, *Zsitvay Leó*, *Nagy Gábor*, *Várfény Kálmán* miniszteri tanácsos stb. stb. A gyászszertartást *Tóth János Béla* erzsébetvárosi plébános végezte fényes segédlettel. A halottat a kerepesi-úti temetőben helyezték örök nyugalomra.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő levelet intézte Major Ferenc özvegy édesanyjához:

Mélyen tisztelt nagyságos asszonyom! Megrendülve veszem a szomorú hírt. Az Isten vigasztalja meg a jó édesanyát. A vigasztalás, a megnyugvás teljeseleg meg a kedves elhunyt mély, igaz vallásos meggyőződésének. Isten akaratában meg kell nyugodnunk. Adjon a jó anyának enyhülést az a tudat is, hogy derék fia a hazának politikai meggyőződése szerint legjobb erővel kívánt szolgálni és mi mindnyájan, kik politikai ellenfelei voltunk is tiszteltünk becsültük lelke nemese idealizmusát, szívének melegét. Én korra ifjúságomtól ismertem és még a leghevesebb küzdelmekben is megőrizték egymás iránt a tisztá, igazi barátság nemes érzését. Az isteni gondviselés utai emberi szem előtt kiűrhözhetőeknek. Tudom; mily nagy fájdalom van az édes jó anyának, de leljen vigaszt a vallásban és abban a mély rokonszenven és igaz részvétben, amelylyel osztoznak és osztozom különösen én a régi barátság jogánál fogva, bánatában. Kitiűn tiszteltetlek igaz híve

Wlassics Gyula.

Elfogott kivándorlási ügyök. *Szepesváraljáról* jelentik, hogy a *ratibori* rendőrség lejárótartott egy *Albers* nevű osztrák kivándorlási ügyöket, aki a Felvidéken évek óta csábított embereket a kivándorlásra. Azt beszélik, hogy Albersnek évi húsz-harmincezer forint jövedelme volt a kivándorlók révén.

Garibaldi leányának halála. *Cansio* István főbírók feleségének, *Theresiának*, a nagy Garibaldi leányának haláláról a következőket jelemtik: Garibaldi leánya esküvője óta Caprera szigetén időzött, amelynek enyhe klímája jó hatással volt sulyos szív-bajára. Az utóbbi napokban azonban állapotja válságosra fordult és 6-én reggel szívszélhűdés érte, amely kioltotta életét. Halottját abban a szobában helyezték ravatalra, amelyben apja halt meg és apja mellé is fogják eltemetni. Testvérjei, *Ricciotti* és *Menotti* már Caprera szigetére utaztak, hogy résztvegyenek a temetésen. A családhoz özőnével érkeznek a résztvevő társak, amelyek közt kitűnik meleg hangjával a királyné és *Hanardelli* miniszterelnök. A temetésen sok hazafias egyesület képviselteti magát.

Érdekes, hogy Caprera szigetén tulajdonképpen nincs is község és közigazgatásilag az átellenben levő *Madalena* szigethez tartozik. Caprera szigete amelyen Garibaldi remete-életét befejezte, a nagy hazafi tulajdona volt és tanyája helyén, végakaratahoz képest, földművesiskolát létesítettek.

A Ketteler-émlék. Báró *Kettelernek*, akit a boxer lázadók Pekingben megöltek, most hatalmas emléket emeltek Kínában. Báró *Ketteler* kiomlott vére volt tudvalevőleg a kínai háború közvetlen oka s a német császár világ-hódító politikájának eszméje talán ebből a verből hajtott ki. Az áldozatul esett német nagy-követ emlékműve különben a kiengesztelés szobra is egyuttal, mert a *Ketteler*-emléket a kínai császár emeltette, szilárd kőanyagból s hatalmas diadal-ív formájában. A föliratot pedig, melyet rávésetett a császár, egyenesen diplomáciai jegyzékek lehetne tekinteni, ha a kínai császár kőbe vésett intéseiben olyan nagyon lehetne bizni. Egyfelől Kínában hatalmas diadalmi emlékművet állítanak a győzteknek, másfelől pedig készülnek s erősen fegyverkeznek, hogy Európa diadal-kapuit ledöntögtessék. Az emlékmű érdekes fölírása különben ez:

Ezt az emléket a kínai császár ő felsége azon a helyen emeltette, ahol báró *Ketteler* Kelemen a német császár ő felségének követelt 1900. június 20-án orgyilkos kezek megölték.

Az emléket hirdeti örök időken a kötelesség-tudó férfiaké, és a császár haragját, melyet a gaztett fölött érzett. Tanuljatok belőle, legyen intelem számotokra, akik megpillantjátok.

Sagan herceg adósságai. Egy párisi polgári bíróság mostanában foglalkozik *Sagan* herceg pénzügyeivel, aki tudvalevőleg a porosz koronával bizonyos függő viszonyban van mint a sziléziai *Sagan*-hercegség birtokosa. Amíg ap a berlini társaságnak, kedvelt tagja élt, addig a herceg az elégszen párisi életben vezető szerepet játszott. Feleségétől elváltan rue-royalebeli klubjának egyik legnyilvánosabbán élt. Mikor itt egyszer szélhűdés érte, ugy, hogy beszéd-képességét is elvesztette, a hercegné erőszakkal a Rue St. Dominiqueben lévő palotájába vitette. Akkor bírósági gondnokot rendeltek ki a számára, aki most rendezi a hetvenéves hercegnek még férjkorából való adósságait. A hercegnek annak idején bizony rosszul mehetett dolga, mert a számlái között akadt klubjának egy 410 frankos követelése is reggelikért és mosásért, továbbá vagy nyolcvan frank telefonberendezésért. *Meller's* ékszerész 6000 frankot, *Vever* kollegája 60.000 frankot követel, De la Frémolle herceg 15.000 franknyi kölcsönt adott a hercegnek, a *Wahrmann*-évé huszezer frank követeléssel szerepel. A herceg sógora, *Sellière* bankár 55.000 frankot előlegezett neki, a *Lebaudy* testvérek 60.000 frankot. És a lajstrom így folytatódik a végtelenségig. Mindezekkel a passzívakkal pedig csak 252.000 frank aktiva áll szemben, ugy, hogy a hitelezőknek nagyon csekély százalékkal kell majd megelégedniük.

Halálhír. *Klein Adolf*, a dob-utcai községi és elemi iskola osztálytanítója 38 éves korában tegnap meghalt. Temetése holnap, 8-ikán lesz az István-út 6-ik szám alól.

Ujj István radnóci ev. ref. lelkész helyettes esperes 67 éves korában meghalt.

Aradások Zemplénben. A napok óta tartó tavaszi időjárás a rohamos olvadás következtében a hegyek mentében folyó patakokat sokhelyütt veszedelmesen megdagasztotta. A Laborc folyó, mely Imreg község előtt folyik a Bodrogba, egyes helyeken kiszorult a medréből és elöntötte a közeli falvak hátsóit. A nagy áradat elsodorta az imregi fahidat is. A további veszedelem elhárítása és az árvédelmi munkálatok biztosítása céljából intézkedés történt. A Bodrog is folyton árad.

A szász trónörökösne regénye. *Genf*-ből táviratozzák: A szász trónörökös jogtanácsosa dr. *Kirber* és dr. *Lachenal*, *Mária Luiza* trónörökösasszony ügyvédje, három nap óta tárgyalnak. A szász trónörökös teljes mértékben felhatalmazta jogtanácsosát, hogy az ő nevében kötelező erejű ajánlatokat tehesen; ezeket azután jegyzőkönyvbe foglalják és *Lachenal* közli a feltételeket a trónörökösével. Hír szerint *Mária Luiza* trónörökösasszony minden tekintetben engedékenységet mutatott, csak azért, hogy gyermekei körül mentől több jogot és szabadságot szerezzen magának. Minden erőlködésével azon van a trónörökösne, hogy gyermekeit bárhol és bármikor láthassa. Az ügyvédek tárgyalásain eleinte csak a házközösség megszűntetéséről volt szó, de a trónörökösne beleegyezett abba, hogy január 28-án félhivatalosan kérjék a választ. A trónörökösne hajlandó a házasságot és családjával való viszonyát a lehető legkiméletesebb formák közt fölbonítani, együtt akar maradni *Gironnal* és nőül megy hozzá.

Saleburgból táviratozzák: A főhercegi kastélyban tegnap este család tanácskozás volt, amely éjfélig húzódtott el. *Ferenc József* király képviselőjében *Lajos Viktor* főherceg volt jelen. Hír szerint elhatározták, hogy *Lipót Ferdinánd* volt főhercegné kiadja apai örökségét, azután végképpen megszakítják vele a viszonyt.

Genf-ből táviratozzák: *Luiza* hercegnő kijelentette, hogy vándoró gyermekeinek törvényességéről vagy törvénytelenességéről nem fog nyilatkozni egyáltalában nem fog reagálni a róla terjesztett hírekre, mert sem magához méltóknak, sem a dolog érdekében levőnek nem tartja. A pörös eljárás és a jövő világhosszátog vetni elhatározásának okaira.

A Figaro ma érkezett száma *Gustavo Fussenak*, *Giron* ifjúkori barátjának tollából közöl terjedelmes cikkeket. Fusz, aki újságíró, meglátogatta legutóbb *Giron* Genfben, aki bemutatta a trónörökösneket is. *Giron* mindanekezdő a kíváncsiak és újságírók zaklatásai ellen fakadt ki. Nincs egy pillanatnyi nyugtka, a szálló mozgósítva van s mindenütt újságírók és amatőr-írók-pécsék lesejneknek reájuk. Leginkább bántja *Giron*ékat, hogy a náluk járt riporterek hamisan adják vissza lapjukban azt, amit tőle hallottak, sok esetben pedig teljesen költött interjúkat nyomtatnak le olyan riporterek, akikkel szóba sem állottak. Határozottan tagadja például, hogy bár egyetlen szóval is kicsinylően vagy éppen sértően nyilatkozott volna a szász trónörököséről vagy királyról. Feljutják és elterjedtetik az újságok a trónörökösne ékszerének történetét is. Való igaz, hogy *Giron* azokat *Belgiumban* élő kapitány-bátyjának küldötte, hogy helyezze őket letétbe a *Crédit Lyonnais* brüsszeli fiókjában s hogy bátyja az ékszereket visszaküldötte, de már azokból a mesékből, hogy a trónörökösne meg ő nagy izgalommal várta volna vissza az ékszereket, hogy aggódtak volna sorsuk miatt, — egy szó sem igaz. Az ékszereket — ugymond — pontosan megkaptuk és *Laohenal* ügyvéd révén egy genfi bankban helyeztük letétbe. Megcáfolja Fusz azokat a híreket is, melyek szerint a szerelmes pár valami pazarul élne, pazar helyiségekben. Lakosztályuk három egyszerű butorzatú szoba a szálló első emeletén. *Giron* közvetítésével a trónörökösne is fogadta Fusz-t s megismételte előtte azokat a sokszor hangoztatott kijelentéseket, hogy nőül megy *Gironhoz*.

— Szeretem — ugymond — a költekező; ha királyné lettem volna, minden aranyom a művészek, a szép művelőinek zsebébe ment volna. De nem leszek királyné. Párisban vagy környékén fogok élni mint egyszerű polgárasszony és nem fogok költekezni.

Genf, január 7.

A szász trónörökösne a királyi család iránti dereinoiából azt az óhaját fejezte ki, hogy a pör folyamata alatt egyedül maradjon *Genfben*. Ennek következtében *Giron* haladéktalanul elutazik és egyelőre *Lausaneban* marad.

Házasság. *Kohn* Benő eljegyezte *Ehrenfeld* Tinke kisasszonyt *Bihar-Dioszegyen*.

Sonnenfeld Gily kisasszonyt *Sonnenfeld* Gynának, a *Magyarországi Levéltárak nyugdíjintézete* könyvelőjének leányát eljegyezte *Schwarz* Lipót, a *debrezoni* *Ippen* és *Schwarz* nagykereskedő cég főnöke.

Az Újságírók Egyesületének. A *Budapesti Újságírók Egyesülete* segítőalapjának igazgatótanácsa ma délután *Csiklay* Lajos elnöklése alatt ülést tartott, melyen 600 korona segélykölcsönt és 240 korona segítséget szavozott meg.

A kanyaró-járvány. *Paksról* táviratozzák: Itt a kanyaró járványszerűleg lépett fel és már eddig is százon felül van a betegek száma. Az apácák iskoláit és az óvodát a hatóság bezáratta. Ha a járvány nem szűnik, ugy a többi iskolák bezárása is várható.

— **Dohánycsempészek.** Mikor még a paraszt csempészte a jóféle szüzdohányt, az olyan nagyon becsületesebb csempészet volt. Mindössze az volt benne a bűn, hogy nem mutatta meg a fináncnak, mert attól félt, hogy a szemével elveszi a tisztaságát, jóságát és zamatait. A csempészetben szinte poézis is volt. Mihelyt az urak vették a kezükbe ezt a kenyerkeresetet, menten közönséges gazsággá vált ez is. Olyan közönséges család lett, melyben nincs sem ötlet, sem poézis. Az esztől meg lehet itélni, hogy milyen különbség van a között, ha az urak csempésznek s ha a paraszt csempész. Az utóbbi időben több *elejás* fiatalember keresett föl egy-egy uriembert, akiknek nagytitkolózza sugták meg, hogy kitűnő szüzdohány van a birtokukban s hogy szívesen szállítanak belőle. Természetes, hogy az elegáns urfiak számos megrendelést gyűjtöttek s pontosan szállították is a dohányt. Ez a dohány pedig szállítóról, hamvas, szálas dohány volt, öröm volt ránézni. De már rágyújtani pokoli veszedelem lehetett, mert legott kisült, hogy a szép szálas dohány nem egyéb festett selyempapírosnál vagy szarított répalévnél. Annyi bizonyos, hogy az uricsempészek egy ponton ügyesen jártak el. Nem merete őket följelenteni senki, mert azt már a paraszt-csempészek eszeltek ki, hogy aki szüzdohányt vásárolt valaha, azt éppugy becsukták érte, mint aki csempészte.

— **Washington-szobor Budapesten.** A Clevelandi Szabadság kiválóan díszes karácsonyi számában mozgalmat indít, hogy a clevelandi Kossuth-szobor viszonzásaként a szabadság világhírű barcosának, Washingtonnak Budapesten állítsanak szobort. Hogy nemcsak az amerikai magyarok, hanem maguk az amerikaiak is mennyire rokonszenveznek a szép tervvel s milyen lelkesedéssel karolják fel a mozgalmat, kitűnik az amerikaiaknak a Szabadságban közölt nyilatkozataiból.

— **Cleveland, az Egyesült-Államok volt elnöke,** a többek között így nyilatkozott:

Nekem úgy tetszik, hogy ez kapcsolatosan a Clevelandban leleplezett Kossuth-szoborral kiválóan alkalmas és elfogadható terv. Remélem, hogy a mozgalom fogantatásának szellemében lesz keresztülvívve és hogy a Washington-szobor felállítására kapcsolatban az itt felállított Kossuth-szoborral fölréértetetlenül jog rárúmatani a szabadság eszméire, amelyeket ez a két szobor jelképez.

— **Eryan Vilmosnak,** Rooseveltné elnök ellenjelöltjének ez a véleménye:

Nagy örömmre szolgál és szívből üdvözlöm a „Szabadság” által támogatott tervet, melynek célja Washingtonnak Magyarországon szobort emélni mintegy társul az ezen országban emelt Kossuth-szobornak. Az erndményesen keresztülvív terv nemcsak hogy meg fogja erősíteni a két nemzet közötti barátságát hanem az amerikai eszmék terjesztésére is fog szolgálni. Ennek nagy érdemét képezi, hogy lapja útján ezt a mozgalmat terjeszti.

— **Cleveland volt polgármester, Johnson L. Tamás** ezt írja a Szabadság szerkesztőjének:

E hó 5-én kelt soraimban kifejezett érzelmei bizonyára hatni fognak minden szabadságszerelő emberre. A terv az ön honfitársai lojalitásának gyönyörű megnyilatkozása lévén, a vállalkozáshoz sikert kívánok.

— **Hoar szenátor**nak ez a véleménye:

Szívből helyeslem azt a mozgalmat amelyet Amerika magyarjai fogadott hazájuk iránt való szeretetüknek és azon ország iránt való érdeklődésüknek, ahonnan jöttek, kifejezésül Washington Györgynek szobort óhajtanak emélni. Ugy hiszem, hogy az Egyesült-Államok népe ebben bizonyítékát fogja látni fogadott polgárai szeretetének. A mi népünk Magyarországot iránt mindenkor rendkívüli rokonszenvvel viseltetett, amióta Kossuth ékeszölése szívünk mélyébe hatolt. 1851—1852-ben, amidőn itt volt, ismertem meg őt és több mint 45 évvel azután 90 éves korában meglátogattam turini számkútjában. Tudommal a világtörténelemben nincs rá eset, hogy egy ember idegen nyelveit úgy tudjon beszélni, hogy az emberek szíveivel úgy bántson, mint egy szerszámmal. Feligazgatta őket az extázis legmagasabb fokáig. Örömmre szolgál, hogy az a nép amelyet szeretett, ha nem is egészen úgy, ahogy azt ő óhajtotta, elfogadja helyét a világ nagy nemzetei között.

— **Hanna szenátor** szerint ez a terv úgy az Egyesült-Államoknak, mint Magyarországnak hasznára válnék, megerősítve a két ország közt fennálló barátságos kötelékeit.

— **Öngyilkos hadnagy.** Drezdából jelentik: Axel-Ossmann hadnagy, a 2. század gránátos-erred tisztje, Monte-Carloban, ahová pár nappal ezelőtt utazott, agyonlőtte magát. Teltének okát nem tudják. Az öngyilkos hadnagy rendkívül tehetséges katona volt, aki a legjobb és legrendezettebb viszonyok között élt.

— **A kispárosok motorja.** Pausa, napolyi mérnök olyan készüléket talált föl, amely a nap energiáját 100 volt erősségű elektromos árammá tudja átválttatni. A föltaláló meg van győződve, hogy találmányával megoldotta azt a problémát, hogy a kispárosok miképpen alkalmazhatják otthon, kis motorokban összegyűjtve az indító-erőt. A találmányt már legközelebb Németországban fogják kipróbálni.

— **Harc az újévi obulus ellen.** Ernest Blum, *Egy bohózatról naplójából* címmel a következőket beszél el:

— Szociális és gazdasági okokból arra határoztam el magamat, hogy többé senkinek sem adok újévi ajándékot. A házmasterem minden év december közepétől újévig kiváló előzetkenységet tanúsított irántam. Karácsony napján még a leveleimet is fölhozta a lakásomba. Újév napján megjelent s boldog újévet kívánt.

— Nagyon köszönöm — mondtam s melegen megszoritottam a kezét.

— Oh — felelte — bizonyosan nincs aprópénze. Várok.

Halgattam. Elmúlt egy nap, elmúlt két nap s a szerenosóten ember még most sem értett meg. Valahányszor meglátott, bámulva nézett rám, míg végre megszólított:

— Bizonyára el tetszett feledni, hogy miféle idő van?

— Valóban. Miféle idő?

— Újév s ma már nyolcadika van.

— Nem, édes barátom. Ezt nem fedtem el.

Szóval, látnia kellett, hogy nem akarok neki ajándékot adni. Ettől a pillanattól kezdve azonban valóságos pokollá vált az életem. Ha valaki keresett a lakásomban, a portás mindenkinek azt mondta, hogy már tizenegy nap óta nem voltam otthon. Leveleim tizennégy napig heverték a házmaster szekrényében. Hitelezőim to ongtak az előszobámban s azt mondták, hogy a portás figyelmeztette őket, hogy a végrehajtó már egyáltalában el sem hagyja a lakásomat s minden negyedórán foglalás van ná am. Végre is elvesztettem türelmemet. A háztulajdonoshoz mentem és elbeszéltem neki szenvedésemet. Udvariasan meghaligaltott s így szólt:

— Valószínűleg föl fogok önnök mondani.

— Nekem? Miért?

— Azt hallom, hogy följelentést tettek ön ellen.

Azt mondják, hogy ön éjszakánként tiltott dolgokat művel. Gyanítják, hogy hamis bankókat gyárt.

— Ki mondta ezt?

— A házmaster, akiben föltétlenül megbízom, aki sohasem csalt meg s aki osztozik politikai nézetemben.

Le voltam győzve. Eddig ötven frank újévi ajándékot adtam, most azonban hazaérve, megálltam a házmasterem előtt, egy szájrakos bankjegyet nyomtam a kezébe s így szólltam:

— Fogja. Ezt adom önnök újévre. Képzelve csak, milyen szórakozott vagyok. Azt hittem, hogy már december 31-ikén adtam önnök. Bocsásson meg s adja át szíves üdvözlésemet kedves nejeének s nagyrabecsült családjának.

Felesleges megjegyzem, hogy e perőről fogva a legerényesebb lettem s hogy föladtam az újévi obulusok eltérésére vonatkozó álláspontomat.

— **Nyolc ember a Tiszába fult.** Nagy szerencsétlenségről ad hírt szolnoki tudósítónk. Rákóczi-áruva községből többen el akartak menni a tózségi hetivására amely községbe azonban csak a Tiszán át lehet jutni. A Tisza most zajlik, a vásárra menők Szanda-pusztá alatt mégis csónakra ültek. Többen visszariadtak a zajló víztől, de egy csónakon mégis bevezetett a vízbe Sebők Márton, Biczok András Csűr Mihály, Kabos Béni és felesége, Bodor Mihályné, Kocsis István és Vöneli Pál. A part közelében még könnyen ment a dolog, a csónak egy ideig szerencsésen is haladt, de beljebb érve, mindig nagyobb küzdelemmel tudtak csak előbbre jutni. Vissza nem fordulhattak, mert már a folyó közepén voltak. Egy-zerre egy óriási jégtábla elé kerültek. A vásárosok nagy küzdelmet fejtettek ki, hogy a hatalmas jégtáblát kikerüljék, de az erőfeszítésben a csónak fölröblyent, s a bentülő nyolc ember a víz alá merült s mielőtt a víz színére jutottak volna, a nagy jégtábla lenyomta őket. A szerencsétlenségnek a parton maradt rákócziarvaiak szemtanúi voltak, de a vízbeeset megmentésére mitsem tehettek. A Tisza hullámai-ban elveszett embereket keresik, de még csak kétőnek holttetés találtak meg.

— **Állandó öngyilkosjelölt.** A rendőrség ma Balta Márton volt statisztikai díjnokot a lipótmezei elmegyógyintézetbe szállította. Balta már több ízben öngyilkosságot kísérelt meg. Ma megvizsgálta a rendőrorvos és üldözési mániát konstatalván, mint közveszélyes elmebeteg a tólyudába vitette.

— **Zajlóöszektőlöz.** Triestből jelentik: A rovinói kikötőben e hó 5-ikén két torpedónaszád összeütközött egymással, sőt az egyik a kikötőben horgonyzó *Helene* Lloyd-gőzzsel is összeütközött. Mindkét hajó jelentékeny kárt szenvedett. Ugyancsak Triestből jelentik, hogy a XVI. és XVIII. számú torpedónaszádok összeütköztek egymással. A megsérült hajókat az arzenába vontatták s amíg javítás alatt lesznek, két más naszáddal pótolják a torpedó-flottillát.

— **Öngyilkos pincemester.** Sátoraljayhelyről táviratozzák, hogy *Nisinszky* Zsigmond pincemester egy szállóban szíven lölte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— **Az első eset.** A katonai brutalitások története talán fordulópontoz ért. Megvan az első eset, a várva várt precedens, mikor egy katonatisztet megbüntetnek azért, mert bántalmazta a gondjaira bízott legényeket. Szegeden — mint egy ottani újság írja — az ötödik honvédegyalozoz ezred egyik főhadnagyát a hadbíróóság egyhónapi fogházra ítélte, mert a főhadnagy arcul ütött egy honvédet. Az ítéletet a honvédfőparancsnok is megerősítette.

— **A Humbert-ügy.** Romain Daurignacot tegnap kihallgatta a vizsgálóbíró. Ót óra hosszat tartott ez a vallatás. Az első kihallgatáson még komédiázott a Crawford-találmánnyal, de maga is mulatott a dolgon.

— Nem volt szerencsém, — mondotta Daurignac a vizsgálóbíró előtt. — Mikor elloptak, épp akkor csomagoltam máhímait, hogy önhöz utazzam s felvilágosítással szolgáljak e bonyolodott ügyben.

— Ön azzal van valódva, hogy husz esztendeig játszotta az egyik állítólagos örökösnek, Crawfordnak szerepét.

— Ez a vád annál képtelenebb, mert hiszen Crawford Róbert létezik!

— Láta?

— Soha, de titkárja többször írt nekem, úgy hogy létezésében nem kételkedtem.

— Azt mondja hát meg legalább, hogy hol lakik ez a Müller?

— Lehetetlen. A címét mindig elhallgatta előttem E nélkül minden nehézség el lenne hártva.

— Legalább valami támpontot nyújtson, hogy hol található meg.

— Portugál származású, úgy hatvanéves lehet, görnyedt tartású, leher bajszú és szürke haja. Volt egy 36 éves fia, aki nagyon hasonlított hozzám. Ezért tartanak engem Crawford Róbertnek. Osszezavarnak azzal a Müller-fíval.

— Ön azt állítja, hogy látta ezt a Müllert.

— Többször jött hozzánk az Avenue de la Grande Arméeba, de én honnyőbára az ő fíval voltam együtt. Anyira hasonlítottunk egymáshoz, hogy mindig összetévesztettek bennünket.

Romain Daurignac szokta fölvenni a Rue Louvreban levő postahivatalnál a Crawford nevére szóló poste restante leveleket, amelyekben az ügyvédek Crawfordot értesítették a pör állásáról. Az ügyvédek számára való meghatalmazásokat Daurignac hamisította, amiben segítségére volt Parayre, Humberték letartóztatott ügyvédje, aki az állítólagos Müller titkár irásait hamisította, Daurignac tagadja, hogy a Crawfordnak szóló leveleket ő vette volna fel. A vizsgálóbíró szembesíti őt Dubamel és Castel postahivatalnokokkal, akik határozottan felismerik Daurignacban azt az embert, aki 1890-ben a Crawfordnak szóló leveleket átvette. Daurignac felháborodva tiltakozik ez ellen s azt mondja, hogy összetévesztük őt Müller fíval.

— Biztosan állítjuk, hogy ez az ur volt az, — mondta Castel.

Daurignac koccsa azt valija, hogy urát naponta elvitte a Rue Louvreban levő főkpostához, hol ez leveleket vett át. Daurignac szerint a koccsis téved, mert ő a Rue Louvreban egyáltalában nem járt.

Daurignac a kihallgatás és szembesítés után azt kérte, hogy szereténe törvénytelen gyermekeit látni.

— Tegyenek velem, amit akarnak, — mondá — nem félek semmitől, de gyermekeimet meg kell látnem.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Passauból jelentik: Tegnapelőtt este a *passau-freyungi* helyi vasut egyik személyvonata a *kalteneggi* állomás mellett a pályatest álmossága következtében kiskilott. Hét ember kisé megsérült. Tegnep este egy hajókocsi, amely négy munkást vitt vissza Passaubá a baleset színhelyéről, a sűrű ködben helytelen vágányra került és összeütközött egy tolató mozdonyval, úgy hogy két munkás életét vesztette.

— **A főnyeremény örült.** Egy *Rafaële Baronti* nevű buenos-ayresi ember megnyerte a spanyol karácsonyi sorsjáték első nyereményét, őt millió pezétát. Baronti a minap berohant az istentisztelet alatt a templomba s gyalázni, meg fenyegetni kezdte a híveket, aztán revolvert rántott elő és többször rálőtt a papra. A templomban vad pánik támadt, a templom közönsége mind a kijaratok felé tödült. Csak nehezen tudták a dühögőt megfékezni és ártalmatlanná tenni. Kitűnt, hogy a veszedelmes ember elmebajos, a nagy vagyon, amelyhez hirtelen hozzájutott, elvette az eszét.

— **Revolvervédek a vonaton.** Párisból jelentik, hogy e hó elsején a Párisból Brüsszelbe menő vonaton egy örült ember revolvervédekkel támadt utitársaira, akik közül kettőt súlyosan meg is sebesített. A merénylő azt mondja, hogy *Sniellenek* hívják és egy párisi fonográfgyárban van alkalmazva. Valószínű, hogy alkoholos örültségében követte el a tettet, mert akkor is részeg volt, mikor a vonatra szállott.

Meghírsült rablómerénylet. A rendőrségnek tegnap besugta egy ember, hogy a reggel egy banda rablómerényletet akar elkövetni egy a Magyar-utca 25-ik szám alatt lakó tőzsdelátogató ellen, aki vagyonos ember hírében áll. A rablómerénylet értelmét szerzője tudja, hogy a tőzsdelátogató rendszeren korá reggel, hat órákor távozik el hazulról s egy közeli kávéházban megreggelizve, orvosi rendelésre hosszabb sétát tesz, mielőtt a tőzsdére menne. Azt is tudta az illető, hogy mindig nagyobb összeg pénzét szokott magával hordani. A rablómerényletet Libmann Vilmos volt vendéglős tervezte, akinek pár évvel ezelőtt az Erzsébet-körtön látogatót kocsmája volt. Mintegy három évvel ezelőtt azonban vétkes bukásért elítélték. Alig szabadult ki a börtönből, újra csalást követett el s ismét lakat alá került, ahonnan csak nemrég szabadult ki. Ez a Libmann Vilmos az illető tőzsdelátogatónak jó ismerőse volt s egy vagyoni viszonyait, mint egyéb körülményeit nagyon jól ismerte. Libmann amikor a rablás tervét kifőzte, szövetkezett egy volt rablásával. Elmondta annak a dolgot, de kislőtötték, hogy ketten esetleg kevesen lesznek a terv végrehajtásához. Elmentek hát a munkaközvetítő-intézet elé s ott jó borralvaló reményben feloldgattak három munkanélküli embert. Ezeknek azonban nem mondták el tervüket s azzal vonták őket bele a dologba, hogy valakit meg kell verni s ebben legyenek segítségükre, ha szükség lesz rájuk. Ugy állapodtak meg a három emberrel, hogy ma hajnalban egy Rákóczi-téri pálinkamérésben találkoznak s onnan indulnak munkára, hogy hat óra előtt a Magyar-utóában legyenek. E közül a három ember közül az egyik gyanusnak találta a dolgot s tegnap feljelentette ezeket a rendőrségnél. Krecsányi detektívönök rávette az illetőt, hogy csak menjen a találkozóra, semmi baja sem fog történni. A detektívönök azután ma hajnalban egy csomó detektívvel megjelent a Magyar-utóában, s a detektívet elrejtette a Schunda-léle hangszergyár kapuja alatt s úgy várta a rablóbandát. Libmann ezalatt találkozott az embereivel, azokat hatalmas furkósbotokkal felgyverezte s úgy indultak utnak öten a Magyar-utóába, ahol már várták őket a detektívek. Libmann azonban — mielőtt a detektívek rejtekükből előrontottak volna, észrevette őket és oly gyorsan kerekelt el, hogy nem akadnak többé nyomára. A többi négy embert elesípték Krecsányi emberei s összekötözve vitték őket a főkajitányságra, ahol hármat letartóztattak közülük, a főlőjelentőt pedig szabadlábra helyezték. Libmann és a letartóztatott rabtársas — úgy látszik — gyilkosságra is el voltak készülvél, mert a letartóztatott rabviselt embernél a detektívek észre jent, hatalmas kést találtak. Libmann, a rablómerénylet tervezője eddig még nem került kézre, de a detektívek keresik mindenfelé.

Halálos pofon. Schwarcz Móric 52 éves öipő-tisztító-vállalat-tulajdonos, aki a Garai-utca 35. számú házban lakott feleségével és kilenc gyermekével, e hó 5-én délelőtt tizórátájban egy pohár sörre beállított Hack Istvánnak a Csömör-ut 16. szám alatt lévő kocsmájába. Amint be akart menni, az ajtót alig tudta kinyitni s mikor végre mégis belépett a helyiségbe, a következő megjegyzést kockáztatta:

— No ez ugyan szép kocsma, itt az ajtót sohasem olajozzák!

Koczor István csaposlegény, aki a sőtésben állott, nagy dühre fakadt erre a megjegyzésre. Mérgeesen szólta oda Schwarcznak:

— Ha nem tetszik a dolog, minek jön ide? Ilyen vendég nem kell nekünk.

Schwarcz erre szintén öntudatosan vágta oda:

— Szolgákkal nem állok szóba!

A következő pillanatban már mellette termett a csaposlegény:

— Te disznó, velem akarsz kikezdeni?

És ezzel úgy ütötte arcul Schwarczot, hogy a szerencsétlen ember ott nyomban eszméletlenül összeesett. Egy sereg vendég volt ugyan a kocsmahelyiségben, de ezek már nem akadályozhatták meg a dolgot, mert az egész eset egy pillanat műve volt. A megrémült vendéglős a mentőkért telefonált, akik az eszméletlenül fekvő Schwarczot a Rókus-kórházba vitték, ahol a boldogtalan ember két óra múlva meghalt, anélkül, hogy magához tért volna. A szerencsétlen Schwarcz családja iránt nagy a részvét a környéken. Kilenc apró árva hagyott hátra, akik közül a legidősebb 12 éves, a legkisebb pedig még alig egyéves. Koczor István csaposlegényt a rendőrség természetesen letartóztatta és holnap átkísérteti az ügyészség bürtönébe. Schwarcz holttestét holnap délelőtt fogják felboncolni a törvényszéki orvostani intézetben.

Elfogott tolvajok. Tegnap este, — mint megírtuk — Sajó Aladár hírlapíró Dobány-utca 86. szám alatt lévő lakásába betörték és 320 koronát elloptak. A rendőrség már a betörés színhelyén eloltja Soós István 21 éves csavargót, ma reggel pedig Soós Bántárs, Latyák Ferenc 16 éves suhanc került szíre, a

többieket nyomozta a rendőrség. — A rendőrség letartóztatta Horváth Károly 19 éves. Szlavicsk József 15 éves és Szabó Gyula csavargó fiukat, akik a karácsonyi ünnepek alatt Bet ehmesidit jártak. Bruchs Lajos magánhivatalnok Dembinszky-utca 4. számú lakásából ellopták a hivatalnok télikabátját, amelyben 104 korona volt s a pénz elmulatták. — Gruber Károly borkereskedő Újpesten, Jókai-utca 19. számú lakásába betörték és 800 koronát 65 rubát és ékszeret elloptak. A betörőket a rendőrség már ma letartóztatta. Ezek: Fekér Sándor 22 éves. Agonall Henrik 21 éves és Friss Károly 19 éves csavargók. Az ellopott holmik nagy részét már értékesítették. Valószínű, hogy ezek a tolvajcsemeték több betörést is követtek el Újpesten. — Vasadi Gyula és társa papirkereskedő-cég Podmaniczky-utca 43. számú raktárát feltörték és megdézsmálták. A tetteseket a rendőrség Robacek Henrik 19 éves hontes, Beck Lajos 24 éves szobateszt és Weiss Dezső 19 éves kereskedősegéd személyében letartóztatták. Letartóztatta a rendőrség Duddás Mihály 29 éves napszámot, aki vasuti kosárról lopkodott le holmikát, Pildy Ferenc 22 éves mázolósegédet, aki állandóan zsebtolvajlásokat követett el és végül Ferencsag János 37 éves napszámot, aki az Ipoly-utca 30. számú istállóból lopkrócot akart lopni.

Letartóztatott sikkasztó Bécsből jelentik, hogy ott ma letartóztatták Guttman Antal 22 éves könyvelőt, ki két hó előtt Nagy-Alapról megszökött, miután kenyéradójának, Wimmer Ignác kereskedőnek 1600 koronáját elsikkasztotta. Guttman Bécsben a Kardos álnévet használta.

A fegyházviselték bandája. A nagyvárad rendőrség a környékbeli csendőrséggel ellogott egy héttagú betörőbandát. Az ellogottak mind fegyházviselt emberek. Ezek törték tel a múlt évben a törvényszék bűnleiraktárát s ezenkívül négy rablás derült ki eddig rájuk.

Rendőri hírek. Mokány András 24 éves munkást ma reggel a külső Váci-úton lévő Podvinicz és Heisler-léle jeggyárban elkapta a lendítő kerék, ki tépte kezét-lábát és rettenetesen összeroncolt. A szerencsétlent a mentők vitték a Récezy-klinikára. — Megírtuk, hogy a minap a Rákóczi-úton egyik kabinjában egy munkás agyonlőtte magát. A rendőrség megállapította, hogy az öngyilkos Madriczky János 33 kőműves. — A Róza-utca 17. számú bádögösműhelyben egy iorgó készítőök kettérepedt. Az egyik darab Adler Benedek tanonc fejére esett, akit haldoklóva vitték a Récezy tanár klinikájára. — Kulzmann Alajos asztalos ma délután a Császár-úrdó egyik kabinjában agyonlőtte magát. Ot levelet hagyott hátra, ezekben azonban nem mondja el öngyilkossága okát.

(x) **Gyermekevelésnél a Zoltán-léle iz- és szag-nélküli csukamáj-olaj** nagy táperejénél fogva kitűnő. Üvege két korona. Zoltán gyógytárában, Budapest, V. Szabadság-tér.

(x) **Egyenruhát** tisztek és hivatalnokok részére legolcsóbban készít Ziller Mór és Társa Budapest, Váci-utca 35.

A fontos jegyzetek.

— Jelenet. —

Belgrádi távirat jelenti, hogy Sándor király asztaláról fontos jegyzetek tüntek el.

A király: Rettenetes!

A hadsegéd: De hogyan történhetett?

A király: Nem tudom. Tegnap még az összes fontos jegyzeteim itt voltak az asztalon, ma már egyet se találok.

A hadsegéd: Ellopták.

A király: Ugy van.

A hadsegéd: Mily vakmerőség!

A király: És éppen a legfontosabb jegyzeteim!

A hadsegéd: Talán a haditerv?

A király: Az magának fontos? Mit érek én egy haditervvel, ha Oroszország vagy az osztrák-magyar monarchia nekünk esik?

A hadsegéd: Talán...

A király: Ne is találgassa. Képzelve... közte volt a szabószámám!

A hadsegéd: Na hát erre gondolni se merem!

A király: Ez még semmi. Képzelve... ott volt a... a mosószámám is!

A hadsegéd: Ne folytassa, felség, mert megreped a szívem...

A király: Aztán ott volt a banknak egy levele... Tudja, a miatt a százezerkoronás váltó miatt... tudja, az a szövetkezet...

A hadsegéd: Borzasztó.

A király: Közte volt az aranyozó sürgető levele is, amelyben követeli a trón új aranyozásáért a neki járó összeget.

A hadsegéd: Kétségbeesítő!

A király: Ez még mind nem volna baj. Ott volt a papírok közt egy... egy pénzembernek az addressé is.

A hadsegéd: Bárá Hirsch utóda? — Azt — tudom, Páris, Rue de Rome 20.

A király: Dehogy. Egy jó, finom, készpénzes bécsi pénzemberé... mindössze nyolcvan százalékra dolgozik. De azért valahogy uszóra ne gondoljon... Ez fáj a legjobban, ez az addressé.

A hadsegéd: Minő vizsgálatlan helyzet!

A király: Egy vizsga van csupán. Irassa meg a lapokba, hogy az eltűnt jegyzetek fontos állományekre vonatkoztak... ez legalább jól hangzik...

—o—

U. i. Nagyon sajnálom, hogy mint mindig, amikor a szerb királyról nem a legtiszteltelesebb hódolat hangján nyilatkozunk, úgy ezáltal is a szerb cenzura nem ereszti be az újságot Belgrádba. Belgrádi előfizetőink azonban levélebeli kérelemre utólag megkaphatják a regény mai folytatását a kiadóhivataltól. Már intézkedtem.

Fenti.

FŐVÁROS

(*) **Nemzetközi tüzoltókongresszus.** A nemzetközi tüzoltó-szövetség központi választmánya elhatározta, hogy az 1904. évben a versenygyakorlatokkal összekötött nemzetközi kongresszusát Budapesten tartja meg. Az ilyen kongresszusokon nemcsak Európa összes államainak, hanem Amerikának és Japánnak tüzrendészeti hatóságai is képviseltetik magukat és így ez kitűnő alkalom lesz egyaránt arra, hogy hazai tüzrendészeitünk a külföldi szakértőknek bemutassuk, másrészt arra, hogy a külföldi figyelmét hazánk és különösen Ióvárosunk szépségeire felhívjuk s az idegenforgalmat ezzel is emeljük. Ez ideig Páris, London és Berlin fogadta volt a kongresszust és a nemzetközi szövetségnek az a válaszlátása, hogy a legújabb összeívetelt Budapestre telte, reánk, magyarokra mindenestre megtisztelő, már csak azért is, mert Pétervár, Róma, Bécs stb. későbbre marad. A magyar országos tüzoltó-szövetség kész a kongresszus rendezését magára vállalni, de mivel anyagilag nem rendelkezik a kellő eszközökkel, a kormányhoz s a Ióváros hatóságához fordul támogatásért. Amidőn ezt kéri a Ióvárostól annak megengedését is kéri, hogy a Ióvárosi tüzoltóság a kongresszus rendező munkálataiban s a versenygyakorlatok tartásában résztvegyen s ezzel az ünnepességek sikerét előmozdítsa. A székesIóváros tanácsa ezzel a kérelemmel a legközelebbi ülésük egyikén foglalkozik.

(*) **Szükségtelen bélyegek.** Az illetékdíjjegyzék szerint az addótermészeti ügyekben beadott Ióvárosi adó- és bélyegmentesek. A közönségtől mégis azt követelte egyik-másik Ióvárosi elüljáróság, hogy a vízdi-kivetés ellen beadott Ióvárosi adó- és bélyegmentes bélyeget tegyen. Aki nem tet a Ióvárosi adó- és bélyegmentes bélyeget, azt megfélezték s megbírságotlák. Most egy konkrét eset kaposán konstatálta a tanács, hogy jogosulatlanul követelik a bélyegdíjat, mert a vízdi-kivetés ellen az elüljáróhoz beadott Ióvárosi adó- és bélyegmentes. Az elüljáró határozata ellen beadott Ióvárosi adó- és bélyegmentesekre eddig jogosulatlanul követelték a kétkoronás bélyeget, mert a Ióvárosi adó- és bélyegmentes csak harminoflúres bélyeget kell ragasztani. Jogosulatlan volt az is, hogy a másodfokú hatóság határozata ellen a közigazgatási bírósághoz beadott panaszra négykoronás bélyeget követeltek, mert a panaszra csak hetvenkiflúres bélyeget kell ragasztani. A tanács legközelebbi üléséből figyelmeztetni fogja a kerületi elüljáróságokat, hogy ne követeljenek nagyobb értékű bélyeget a közönségtől.

(*) **A vízművek építése.** A kaposztásmegyeri nagy vízmű építése befejezéséhez közeledik s ha a gépészszerelei idejében megész, ez év őszén a Ióváros naponként 240.000 köbméter természetesen szűrt vizet kap. A vízmű második része: a szent-andrei szigeten és Dunakesz község határában készült 45 kut, a szigetekről nyert vizet, a Duna alatt követítő hatalmas alagut, az áttemelő-telep gép- és kazánházai most fejeződtek be. A munkára 2,295.084 koronát irányoztak elő. Az árlejtésnél a munkát 26 százalékos engedmény alapján 1,782.062 koronáért adták ki, de még ebből is megtakarítottak 12.411 koronát, úgy, hogy az előiránnyal szemben 545.413 korona a megtakarítás. Ezzel a munkával a víznyeréshez szükséges berendezések elkészültek. Hátra van még a termeendő viznek a Ióvárosihoz való beszállítását végző felszerelések előállítását: a második gép- és kazánház építése és belső berendezése. Ezek a munkálatok is annyira előrehaladtak, hogy a nagy hideg dacára az épületeket tető alá hozták s megkezdtek a gépek szerelését. A munkát, amennyire lehet, siettetik s bizrást remélhetők, hogy őszre az egész művelet készen lesz s a Ióváros megkapja a 240.000 köbméter vizet. Akkor azután véget érnek az eddig előfordult zavarok s egyuttal megkezdhetik a vízcsőhálózat kiterjesztését is, elsősorban Kőbánya magasabban fekvő részén s a Kelenföldön, valamint sorra kerül a budai hegyvidék ellátásának megjavítása is.

(*) **Vessett kutya a fővárosban.** A II. kerületi Rókushegy-úton a napokban *Hermann József* majoros kutya megveszett, s eközben lábán s kezén megharapta. A kutya azután elfutott, s több kutyát is megsebesített. A beteg állatot agyonverték s orvosilag is megállapították vesszett voltát. A II. kerületi előjárás 45 napi zárlatot rendelt el s ez idő alatt csak pórázon lehet az utcára vinni a kutyákat.

A szegényügy szabályrendelete.

— A fővárosi közgyűlése. —

Budapest, január 7.

Sok év lelkes buzgólkodása előzte meg a fővárosi közgyűlés mai határozatát, amely új szabályrendeletbe foglalta a szegényekről való gondoskodás nagyjelentőségű feladatait. A régi szabályrendelet már rég nem felelt meg a főváros változott viszonyainak, Budapest erőteljes fejlődésének és legkevésbé a mai korszellemnek, amely az emberszeretét nemcsak munkájában a hatóságoktól követeli meg annak céltudatos, humanus vezetését. A magyar fővárosban a kérdés helyes megoldása még nehezebb volt, mint más nagy metropolisokban, egyrészt azért, mert Budapest szegényeinek jelentékeny számát, az országban elfoglalt sajátos helyzeténél fogva, a vidékről feljött munkálatlan elemek alkotják, akik családva számlátsaikkban, legtöbbször a fővárosi társadalom vagy a hatóság támogatására szorulnak. Másrészt fővárosunk az utóbbi években oly súlyos financiai bajokkal küzd, hogy azzal is számot kellett vetni a szabályrendelet alkotásánál. Megnyugtással emeljük ki, hogy az új szabályrendelet eljutott az életbeléptetés küszöbére, mert kétségtelen, hogy nemcsak a meg erősítve kerül vissza a belügyminisztériumból. És ez alkalomból kijár az elismerés dr. *Szalai Mihály* kollektáknak, aki városatyai ambíciójával a szabályrendelet évek fáradságos tanulmánya alapján készítette; Tervezetén a közjótékonyági ügyosztály és a tanács tett ugyan módosításokat, de lényegében mégis az ő munkája került a mai közgyűlés elbírálása alá, amelyet az emberszeretét és a modern szociális követelmények szelleme hat át. A közgyűlés egyetemes változtatott a tervezetén és dr. *Szalai* munkájának nagy értékére vall az is, hogy jórészt a tanács által módosított eredeti intézkedéseket visszaállította.

E szabályrendelet volt a mai közgyűlés napirendjének legfontosabb tárgya.

Annak előtte az elnöklő főpolgármester részvétel emlékezett meg *Kirschhoffer* Károly ó-budai plébános és fővárosi bizottsági tag elhunytáról. Emlékeztet a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítette meg, s helyébe, mint a legtöbb szavazatot nyert póttagot, dr. *Lotharhárt* Jánost hívják be.

Halmos János polgármester két interpellációra válaszolt ezután. *Kacsics* Péternek, aki a múlt közgyűlésen azt panaszolta, hogy az egyik fővárosi iskola nem akarja átengedni a tornatermet használatra végett egy munkás-egyesületnek, azt felelte a polgármester, hogy nem is tartja éleszérűnek azt, hogy a gyermekeknek szánt tornaszereket oly egyesületek használhassák, amelyeknek egészségi viszonyairól nincsen tudomása az iskola igazgatóságának.

Kacsics Péter a választ nem veszi tudomásul, a többség tudomásul veszi.

A másik interpelláló *Leitner* Adolf volt, aki a tömegnyomor enyhítését sürgette. Minthogy a főváros időközben 200,000 koronát szavazott meg a nyomor enyhítésére, ez az interpelláció — ugymond a polgármester — egyelőre tárgytalan.

Uj interpellációval lépett fel *Dezényi* József, aki a VI. kerületi kapitányság épületének rozoga állapotát panaszolta. Halmos erre azt felelte, hogy átiratiliag tudomásul hozza a dolgot a főkapitányságnak és a belügyminiszternek. A választ tudomásul vették.

A napirendre térve, a közgyűlés hozzájárult a tanácsnak ahhoz a javaslatához, hogy az Országos Gyermekvédő-Egyesületnek adjanak haladékat az 1907. év végéig a második menedékházának a felpépítésére.

A népligetbeli vendéglő bérliőre az iránt folytatott, hogy a vendéglő 4000 korona évi bérét szíllítsák le 2600 koronára, vagy pedig, ha ezt a kérelmet nem teljesítik engedje meg a fővárosi hatóság, hogy az üzletet másra ruháztassa át. A sáttaterekre felügyelő bizottság arra való kintárhassa, hogy a Népliget a közönség még csak gyéribben látogatta s hogy egyelőre nem várható a viszonyok javulása, azt a javaslatot teitte, hogy a vendéglő béréből, az 1908. évi május hónap elsőjéig terjedő egy évre, engedjen el a főváros 1200 koronát. Ezt a javaslatot a tanács is pártóltag terjesztette a közgyűlés elé. *Sümegi* Vilmos a tanács javaslatát ellenzi; a többség a tanács javaslatához csatlakozott.

Előterjesztésre került az új szegényügyi szabályrendelet-tervezet, amelyet a IX-ik (közjótékonyági) ügyosztály dolgozott ki, a kiküldött albizottság javaslatainak a figyelembevételével. A tervezet, amelyen a tanács többszöri módosítást tett, kiterjeszkedik annak a meghatározására, hogy a szegényvárosok kiket részesíthet közgyűlésben; intézkedik a közgyűlések nemeiről és mértékéről, a közjótékonyági igazgatás szervezetről, a segélyezésnek a követhető eljárásról, a koldus és megakadályozásról s végre arról, hogy a közgyűlések költségeit honnan vegyék. A szabályzat, igen természetesen, főelvül azt tartja szem előtt, hogy a közgyűlésre elsősorban a

fővárosi illetőségűek tarthatnak igényt, de igen humanusan kimondja, hogy a nem budapesti illetőségűeket, sőt a külföldieket is részesíti segélyben, de viszont megköveteli az illetőségi községtől, hogy a költségeket megtérítse. Egyben javasolja az ügyosztály, intézkessen följelentést a belügyminiszterhez, hogy az előlegezett segélyek megtérítésének az ügyét országosan rendezzék.

Polányi Géza örömet veszi tudomásul, hogy a szabályrendelet elkészült. Általánosságban el is fogadja a tervezetet, íltöve, ha egyenlő jogi rendelkezést megváltoztatnak benne, nevezetesen a hozzá tartozók ellátási kötelezettségre vonatkozó szakaszt, amely mélyen belejár a családjogba, továbbá azt a pontot, amely a közgyűlés visszatérítéséről szól az esetben, ha az illető a létfenntartására szükséges összeget meghaladó vagyonhoz jut. Végül a szabályrendelet intézkedésével szemben a segélyért folytatódott ki akarja zárni az appelláció jogából a segélyösszeg nagyságára nézve.

Szalai Mihály távolról sem veheti rossz néven, hogy ez a szabályrendelet, amely egy szűkszavú, szegényes miniszteri rendeleten épül, azonnal eldörögdi állapotokat nem létesít. Ez csak szerény kezdet, amelyből kiindulva, idővel tökéletes szabályrendelet nőheti ki magát. A szabályzatot általánosságban elfogadja.

Kacsics Péter azt indítványozza, hogy a tervezetet adják vissza a tanácsnak a házagok pótlása és a boltokos korrigálása végett.

Horváth tanácsnok felszólalása után a közgyűlés a tervezetet általánosságban, a részletes vita alapjául elfogadta.

A részletes vita során *Kacsics* Péter azt kifogásolta, hogy taxatívák vannak felsorolva a segélyezhető, *Mátys* Arisztid azt, hogy a munkaképesek, akik önbizójukon kívül vannak nyomorban, a rendelet szerint nem kaphatnak segítséget, *Polányi* Géza ellenben a szabályzat főelvényeképpen azt tartja, hogy a munkaképesek munkával és nem alamizsnával segélyeztessenek.

Többeknek a különböző pontokhoz történt felszólalásai után a közgyűlés több módosítással részleteiben is elfogadta a tervezetet.

A közgyűlést holnap folytatják.

SZÍNHÁZ, ZENE

** *Monna Vanna hatodszor.* „A ma esti előadásra minden jegy elfogyott.” Ez a fölírás fogadta azokat, akik ma délelőtt csapatostul mentek a Nemzeti Színház pénztárához, hogy jegyet válasszanak a *Monna Vanna* előadására. Alig nyitották ki 10 órakor a nappali pénztárt, félóra múlva be kellett zárni, mert az elővételből megmaradt jegyeket rohamosan elkapkodták. Ehhez hasonló őrjási érdeklődésre alig van precedens. A Nemzeti Színház igazgatóságának valóban gratulálunk ehhez a rendkívüli sikerhez. De nemcsak az igazgatóságának, hanem mindazoknak, akik ebben a példátlan sikerben tényezők. A Nemzeti Színház művészei lankadatlan becsüdvéggyel őrzik az előadás magas színvonalát. Sőt mintha folytonosan magasabbra emelnék a megragadón szép összjátékuk még teljesebb, még finomabb kidolgozásával. *Márkus* Emilia Vannájának a föjtött tüze és szoborszerű nyugalma épp oly gyönyörű a darab kezdetén, mint lassu fölengedése Prinziival sátorában és viharos, hatalmas kitörése a harmadik felvonás végén. *Beregi* Prinziillója elragadó szenvedéllyel és a kifejezés pazar gazdagságával színezi a harcias kalandor szerelmét. Ez a kettős a legérdekesebb, a legszebb, amit a nemzeti színpadon valaha láttunk. *Gál* az öreg Marco beszédeinek a csodálatosan mély tartalmát estéről-estére klasszikusabb tisztasággal emeli ki. *Mihályfi* Guidója is egyre férfiasabb és jellemzőbb lesz és művészei beosztást tart a kifakadásokban. A rendező diszciplínája kitűnően lékezi a tömeg-jelenéseket. Néma megdöbbenésük, ökozőző örömjungiók pompásan kíséri a szereplők játékát és illuziót támaszt minden vonalon. Vegyük mindehhez a darab gyönyörű nyelvezetét és ne csodálkozzunk rajta, hogy ennyi poézis és ennyi művészet élvezésére a szó szoros értelmében tódul a közönség.

A frankfurti városi színház egy *Ludwig* nevű színésze levelében kér tanácsot Maeterlincktól *Guido Colonna* alakjának fellétsége dolgában. A kérdés ez volt: a harmadik felvonásbeli *Guido* szerepe. Jelkitűradalástól győzőtt gyáva-e, vagy inkább hősi nagyság? Maeterlinck január elsején kelt levelében ezt felelte a kérdésekre:

Kedves uram!

Igazi gyönyörűség olyan mélyreható tolmács-csal találkozik, mint ön — rendkívüli ritka eset ez — és sajnálom, hogy az idő és a számtalan gond, amely ráam nehezedik, ezidőszent nem lehetnének teszi, hogy hosszasan elcsövegjek önnel. *Guido* lelkéről való fellétsége tökéletes és mély. *Guido* igen világ, igen emberi, igen szerető szívű, igen becsületes, a maga környezetében hősi ember, csakhogy egészen más labjól való, mint *Vanna*. Abból a labjól való, amely akármiylen eszes legyen is, szenvedély, erkölcs tekintetében, vagy esztetikai értelemében, bizonyos határvonalon át lépni nem képes. *Guido* nem szerep, van benne

embri nagyság, sőt képviselője a közönséges értelemben veit emberi nagyságnak, de szemmel sem több s természetes hajlamai szerint hősiessen is jár el, csakhogy természetes hajlamai túlságosan hagyományoszerűek. Prinziival korát én 25—28 évrnek. *Guidó* 35—40 évrnek képelem. Az azonban korbeli tisztának nem föltétlenül jártak szakálltalánul és bajsztalánul. Mézetem szerint Prinziival helyesebb így ábrázolni, *Guidó*t azonban jobban szeretem bajszosan és annak a lovasnak arconásával, aki *Gozzoli* freskóján látható Firenzében.

Maeterlinck lerajolja maga is levelére *Guidó* maszkját, amilyenek ő képzeli, azután így folytatja: Ne vegye rossz néven ezt a rajzot, úgy rajzolok, mint egy háromszentendős gyermek.

** *Főhercegi pár a Nemzeti Színházban.* *József* *Agost* főherceg és neje *Augusta* főhercegnő ma megjelentek a *Monna Vanna* előadásán a Nemzeti Színházban. A vendégeket, akik kövételten az előadás kezdetén érkeztek a színházba, *Somló* Sándor igazgató és *Fáy* Béla titkár fogadták. A főhercegi pár végighallgatta az egész előadást, sűrűn tapsolt a szereplők művészi játékának és láthatóan gyönyörködött Maeterlinck drámájának szépségeiben.

** *Dohnányi.* A *Filharmoniai-társaság* mai hangversenyén *Dohnányi* Ernő II. (d-moll) szimfóniáját hallottuk a szerző vezénylete alatt. Lelkesen ünnepeztük a komponistát is, a dirigent is. És önkéntelenül ajkunkra toltuk a kérdés: miért nem teremtnek itthon pozícióit ennek a kiváló magyar tehetségnek, akitől joggal remélhetjük pangó zenekulturánk fölfriessését? Törekezdjünk ösztönzésre és valljuk be, hogy *Dohnányi* alig élte volna meg a mai est tomboló tapsvihart, ha itthon marad és beáll valamelyik művészeti taposmalmunkba. De így, megragodva angol és amerikai babérokkal, fölkelti közönségünk hitét, amelyet az a maga meggyőződéséből ugyanosan nem szokott meríteni. Hangversenyeinke, amelyek javarészt csak ürügyül szolgálnak társadalmi találkozására, egyáltalában nem érvényesül művészi hitvallás, — arról pedig szó se lehet, hogy a blazirt előkelőség valami lelki szükség érezen avagy bátorságot, hogy egy-egy hazai tehetséget akként ismerjen el, mint hasonló kaliberű, de elismert külföldi erőt. Sőt tán odáig is mehet egy-egy elszánt pesszimista, hogy azt mondja, *Dohnányi* sohase komponálta volna meg d-moll szimfóniáját, hogyha tanulmánya végeztével Budapesten marad. Mert, ah, fojtó itt a légkör és gyilkos léhaság árad a budapesti színtől. A művészet dolgait részint a kávéház ablakából nézik, részint pedig a tehetetlenség jól dotált stáiumaiból. A tehetség elveszti a kedvét, ha naponta látja, kiknek dolgozik, — ha észleli, min mulatnak ebben a városban, min lakaszt lelki derüt és kacajt a budapesti szívből. Afrikában éljen, aki a magyar halhatatlanságnak akar dolgozni. Nagyon keserű mindez, amit itten írok és meglehet, hogy nincsen egészen igazam; nem számolok tudniillik azokkal, akiknek esetleges passziója a vértanúság. Mindenesetre tagadhatatlan, hogy zeneéletünknek csak társadalmi jelentősége van és hogy zenekulturánk nyomorúsága orgiákat ül: mert nálunk a zene csak divat és nem lelki szükség. Ennek a bajnak az orvoslását tulajdonképpen a népiskolában kellene megkezdeni, de mindenesetre hasznunkra válik, ha egy-egy erősebb egyéniség hatásának tesszük ki a közönséget, amely a személyi varázsnak mindig hozzáférhető. Mellekes tehát, hogy *Dohnányi* kiváló tehetség, — fontos, hogy az európai elismerés följelzése ragyog művészi egyéniségén. Tartsuk meg Budapestnek, hadd élezzon hitet és lelkesedést a művészet iránt a közönségben, amely tudja, hogy *Dohnányi* neve a külföld előtt már többször hirdette a magyar tehetség diadalát. Ezeket a szubjektív megjegyzéseket váltotta ki belőlem a fiatal mester, amint ma este — föltétlenül Londonban készült irakijában — a *Filharmoniai Társaság* dobogóján megjelent, hogy d-moll szimfóniáját maga dirigálja. Biztos és temperamentumos dirigens, aki határozott vonalakat rajzol a levegőbe és szerzői odaadásal játszotta el a szimfóniáját a zenekaron, akár csak valami hangszeren. Minő ellentét a külföld és míve között! A hangszeres szerzőt a mosolygó ifjúság tavasza lengi körül, — szimfóniájának korrektt formáin pedig a kései ősz rideg fénye ragyog. Ez a királyfi a zenék országából való, — hiába tagadjuk, meghódít bennünket. Lelkesedést kelt értelmünkben, nem a szívünkben. De már ilyenek manapság a lángelmék, — lehetetlen vállalkoznak sikerrel: az ifju zseni az Öregség erőnyelével tűndöklök, az öreg lángelme ifjúságot ragyogtatja. Imhol, milyen ifju az öreg *Goldmark* az *Ö Bertichingeni Götze*ben, — és bizonyára fiatal lesz *Dohnányi* is, mielő megvénül. Tavasz, ifjúság, lelki közvetlenség hiányzik ebből a szimfóniából, amelynek bámulatos tulajdonságai: a rengeteg tudás, a nehéz formák könnyed betartása, — szinte — mindenható instrumentális készítés, a vakmerő koncepciókban megnyilatkozó nyugalom, az invenció fölényesen tudatos kezelése. *Dohnányi*nak alig van mit

tanulnia Strauss Richárdtól, a modern zenekar virtuózától. D-moll szimfóniája semmiféle programra se támaszkodik, amelynek segédletével más zenekölők tartalmát szoktak szüggerálni műveikbe és teljesen modern nagy zenekarban klasszikus formákat juttat érvényre tükélylél. A mű egyik leghatalmasabb része az első tétel (*allegro ma non troppo*), amelynek hihetetlen bonyolalmaiban a lezsebb szabályszerűség érvényesül és az ember visszafojtott lélekzettel lesi, a biztosság mekkora gráciájával tornyosítja egymás fölé a nehézségeket a mester, hogy aztán játszva legyozza. A második tételből (moltó adagio) pasztorális hangulat árad felénk, amely magyaros zománoban csillog és a dallomos főtéma, amelyet az angol kürt intónál, igazi poétától való. — A harmadik tétel a *scherzo*, amely szabályszerű szonátaformában van feldolgozva; az elmés raffinementel készült és teljesen modern tétel viharos tetszéssel teláközött. — Kissé meglepő a negyedik tétel, amely, mint intermezzo, nem illeszkedik bele szervesen a szimfóniába; többnyire a megelőző tételek témáit variálja. — Az ötödik tétel (a finale) duzzadó erővel telőzi be a művet és a fúgája abszolút klasszikus színvonalon áll. — A szimfóniának viharos sikere volt és a szerzőnek minden egyes tétel után többször is kellett megköszönnie a közönség tapsait. A mai estén, amely alighanem dátuma marad a magyar zene történelmének, olyan férfiut ünnepeztünk, aki immáron kiegészítő része a magyar kulturának. — A hangverseny másik eseménye D'Albert zongorajátéka volt, aki a filbarmonikus kísérőte mellett Liszt: *esz-dur*-hangversenyét játszotta az 6 perktet művészetével, amely távol minden tenorista-kacérságtól tisztán csak a mű céljainak szolgálat. A közönség lelkesedése közepette Chopin egy noktünjét játszotta ráadásul. (G—ly.)

Vigszínház. A Vigszínházban még egyre felt hazak előtt kerül színre Molnár Ferenc népszerű boházata, a *Doktor ur*, melynek ma volt a huszonegyedik előadása. A darab sok friss jelene, mulatságos bonyolaloma minden estén megújuló kacagást támaszt a nézőtérre, mely hangos tapsokkal adózik a szereplők pompás játéka. A *Doktor ur* a héten még szombaton este és vasárnap délután kerül színre.

Az Operaházban holnap, csütörtökön a *De-nevbrt* adják W. Kramerer T., Szilágyi, Flatt, Palóczy, Pichler, Kornai, Gábor, Hegedűs és Dalnoki közreműködésével.

Hírek a Nemzeti Színházról. Gárdonyi Géza *Annuska* című háromfelvonásos vígjátékának holnapján, pénteken, lesz a bemutatója a Nemzeti Színházban. A főpróbát holnap délelőtt 11 órakor tartják meg, kizárólag a sajtó képviselői előtt. — Holnap este *Masterlinek* drámája a *Monna Vanna* kerül színre. Az *Annuska* három első előadása pénteken, szombaton és vasárnap este lesz.

Az új Loute fellépése. A *Vigszínház* rendkívüli érdeklődéssel várt estéje, melyen B. Kerész Ella először mutatkozik be a *Loute* címszerepében, holnap, csütörtökön lesz. A francia boházatból ma délelőtt főpróbát tartottak. Minden jel arra mutat, hogy a *Loute* holnapi előadása egyike lesz a *Vigszínház* legmozgalmasabb estéinek. Délután a *Lilom-szál* című boházatos tündéregét ismétlik.

D'Albert hangversenye. D'Albert Jenő egyetlen szülő-hangversenyét jövő pénteken január 9-én tartja meg a *Royal-teremben*. A világhírű művész szünetlő Oroszországból jött hozzánk, ahol egymásután husz estélyen lépett fel mindenütt páratlan kitüntetésekkel elhalmozva. A jegyek legnagyobb része budapesti hangversenyéhez, melyet Méry Béla zeneműkereskedése rendez, mint értesítünk már le van foglalva, a legelőkelőbb közönség által.

Sardou új drámája. Sardou legújabb drámája teljesen elkészült és Londonban került bemutatásra a *Drury Lane* színházban Irvinggel a címszerepben, *Dante* az ötfelvonásos dráma címe s negyven magán-szereplőt foglalkoztat. Az előadást káprázatosan fényesnek tervezik, elouja lesz a rendezőművészetnek a pokol-jelenet, amelynek diszletei Dante *Inferno*-ának adatai és Doré híres illusztrációi nyomán készülnek. Igen hatásos kép lesz az avignoni papák palotájában lejátszódó is, amelyet az eredetileg híven másolnak le, Giotto híres freskói is meglesznek rajta. A drámához külön zenét írt Xavier Leroux párisi zeneszerző. Néhány diszlet Párisban készült. Sardou utasításait nyomán és személyes felügyeletével.

Az Uránia Színház újdonása. *D'Albert* Jenő darabjára, melyet Németh Péter hírlapíró írt meg a *magyar Riviera* és a *Quarnero* címmel. A magyar történelemre vonatkozó legendák és mondák tartják az új darabot, de szenzációsámba menő mozgóképek sem fognak hiányozni belőle. Látnak a haragos tengert, amint dühöngve, vészes robajjal zudul a hajóra, majd a buvárt nézzük meg veszélyes munkájában, lenn a tenger fenekén, a hajóroncsok között. A tizenhat mozgókép mind művészi kivitelű s lesz színes mozgókép is. Az előadás iránt élénk érdeklődés mutatkozik. A bemutatóelőadás folyó hó 15-én, csütörtökön lesz.

Feydeau és a csárdás. A tantém föltétlenül internacionális. És ha színházgyűnyökhöz, fordítokhoz és átdolgozókhöz keressük a jó, esengő hazai korona eljut Párisba frankká válna, *Feydeau* a híres boházati bizonyára tudja, hogy ez a metamorfózis *Magyarország* és *Franciaország* között történt meg. De egyebet aztán Magyarországról nem tud. Mert naiv tévedés azt hinni, hogy szép hazánkból a külföldön a jogász, kanász, csárdás szó van forgalomban. Még ez sincs! *Feydeauról*, az *Osztrigás Mici* világhírű szerzőjéről senki sem tagadhatja, hogy intelligens ember, körülbelül tisztában van Európa népeivel s mint humorista s a sratírának is művelője, ösmérheti az egyes népek különösségeit. De nekünk még a különösségeinket sem ösméri. Ezt különben jeles példával illusztrálhatjuk. A *Vigszínházban* nemsokára egy pompás boházati kerül színre. Címe *Mici hercegnő*. Folytatása az *Osztrigás Mici*nek s jökévdben, szellemben és mulatózó voltában semmivel sem marad mögötte. A boházati második felvonása egy vendéglőben játszik, ahol zenekar hangzóra táncra perdülnek a kikapós férfiak s a hitelen asszonyok. A szerző itt instrukciókat ír elő, hogy a zenekar azokkal a különös fuvhangszerekkel (klarinét) csárdásba kap s a vendégek táncolni kezdenek:

„comme tout les Russes dans ce genre de danse”
... Ahogy ez az oroszok sajátsága! Tehát már a csárdás is elrabolják tőlünk s még az a léves hit is megdőlt, hogy messzi művelt nyugaton legalább a jogász, csárdás és kanász ösmérleti hazánkat.

— Hogy is van az a híres mondas?
A betyár-ekkor lóra pattant, utána vágatott és markolatig szívébe dőtte a villogó gatyát!

A Gymnase új darabja. A párisi *Gymnase*-ban hétfőn este volt Pierre Wolff új vígjátékának (*Le secret de Polichinelle*) főpróbája. A kedélyes, vidám darabot, mely teljesen elűt minden modern iránytól, a közönség rendkívüli tetszéssel fogadta. A darab meséje a következő: Az öreg, becsületes és gazdag Jovenel házaspárnak van egy egyetlen fia, Henri, háziasan nevelt, derék fiatalember, kinek jó pártit keresnek. De Henri szíve már nem szabad. Évek óta van szeretője, egy csinált virágok készítésével foglalkozó kis munkásleány s gondosan titkolt viszonyukból egy gyermek is származott, a kis Róbert. Trevous, a ház egyik barátja erről értesíti is a családot, s az első felvonás végén komoly konfliktus készül az apa és a fia közt. A második felvonásban azonban a kis Róbert és az anyja teljesen megnyerik az öreg Jovenel szívet. Mindennapos vendég a virágcsináló szerény lakásában s alaposan elkényeztetli a kis Róbertet, de a titkot el nem árulja a feleségének, mert fél, hogy ez nem egyezne bele Henri törvénytelen viszonyába. Persze nem tudja, hogy Jovenelnek az unokája iránt való vágyódásból szintén mindennapos vendég a virágcsináló leány. A háziaslekek tehát oly titkok rejtegetnek egymás elől, mely voltaképpen nem titok többé, hanem — mint a francia mondja — *Secret de Polichinelle*. A véletlen és Trevous közreműködése folytán végre egymás kulisszái mögé pillantanak, megvallják egymásnak titkos látogatásait s mivel mindketten szeretik a virágcsináló leányt, a kis Róbertet meg egyenesen imádják, beleegyeznek, hogy Henri elvegye a leányt. Róbert elég terjedelmes szerepét a nyolc éves kis Baudry játszotta elragadó kedvességgel.

Coquelin Berlinben és Bécsben. *Coquelin*, akit első berlini vígjátéka alkalmával a legnagyobb ünneplésben részesítettek *Berlinben*, e hónap vége felé újabb vendégjátékot kezd a német császárvárosban. A francia művész ismét az udvari színházban fog játszani és pedig január 20-ikán, 21-ikén és 22-ikén. Bécsben a *Carl-Theaterben* fog *Coquelin* játszani két estén: január 25- és 26-ikán.

Mascagni és a pesarói zeneakadémia. A pesarói községtanács hosszú és a legszenvedélyesebb náborúság után, elmozdította *Mascagni* a pesarói zeneakadémia igazgatói állásától. *Mascagni* ez ellen a határozat ellen az olasz közoktatási minisztériumhoz fellebbezett, amely vizsgáló-bizost küldött ki az ügy megvizsgálására. Egy római távirat most azt jelenti, hogy a miniszter megerősítette a pesarói községtanács elmozdító határozatát.

Duse és a csikagói egyetem. *Duse* Eleonorát, a világhírű olasz tragikát, *Csikagóban* az a rendkívüli megtiszteltetés érte, hogy az ottani egyetem tanári kara a nagy anában fogadta. Első eset, hogy ilyen megtiszteltetésben a csikagói egyetem művésznőt részesített.

MŰVÉSZET

Előző pályázat. A „Művészet” az iparművészeti iskola és a mintarajziskola növendékei közt pályázatot hirdetett művészi fejlekre és vignetákra. A beérkezett 314 pályamű művészi színvonalát általában kiváló. Az első díjat *Vögler*, a másodikat *Karl*, a harmadikat *Palka-Pavlovics* s az ezzel egyetemes nagyság, utólag kitűzött díjat *Eberling* nyerte el. A

zsűri azonban kívül megvásárolt ötven pályaművet. A munkák kedden és szerdán díjtalanul megtekinthetőek a Múcsarnok tanácstermében.

Pasteur szobra. Marnes-la-Coquetteben szobrot emelnek Pasteurnak. A szobor talapzata előtt vészelt kutya által megmárt fiatal juhász tőrrel segélyért eszedező. Lábalnál lekszik a vészelt kutya, melyet a juhász kése szurt le. Erdemes, hogy a szobor alkotója, Chailoux még ezelőtt öt évvel mézáróselegény volt Ville d'Arvrayban, a párisi lapok nagyon sikerülnek mondják a mézáróselegényből lett szobrász művét.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Petőfi-Társaság új alelnöke. A *Barlók* Lajos halálával üresen maradt alelnöki széket január 20-án fölti be a Petőfi-Társaság erre a célra összehívott rendkívüli ülésen. Teljesen hiteles forrásból írhatjuk, hogy a Petőfi-Társaság rendes tagjainak túlnyomó többsége *Herceg* Ferencet óhajta megválasztani a társaság alelnökének. A társaság mértékadó és legtekintélyesebb tagjai körében ez a kandidáció találkozott a legjobban szimpátiával. *Herceg* Ferenc kitűnő író nevében és munkabírásában látják azt a biztosítékot, hogy a társaság megtartása eddigi színvonalát és növekedő hatással menjen előre a fejlődés útján. Hírünket kiegészítjük azzal, hogy a kiváló író, akihez ebben a tárgyban kérdést intéztek, a kandidációt elfogadta és diszes kötelességének fogja tartani, hogy a társaság bizalmának megfeleljen.

A Magyar Földtani-Társulat ma délután 5 órakor ülést tartott T. Róth Lajos elnökelete alatt a Műegyetem ásványtani intézetében. Az ülésen dr. Koch Antal egyetemi tanár ismertette a nógádradmegeyi *Tarnóczi*, mint a kövült cápaalaknak új, gazdag lelőhelyét.

Tarnóczi már a múlt század 50-es éveiben híressé vált óriás kövesedét jájáról, melyet újabban *Usson* J. somezói erdészeti tanár Piusz Tarnócziensisnek határozott meg. Újabban *Tarnóczi* ismét több geológiai nevezetességet szolgáltatott a tudományak. Par évvel ezelőtt igen érdekes homokkővála került onnan a földtani intézetbe, melyen ősi emősök és madarak lábnyomai láthatók. A múlt évben előadó tanár egy porhanyó durva homokkőpadból igen sok (körülbelül 1000 darab) cápatagot szedett ki. Ez a változatos és gazdag kövületanyagot megvizsgálván, megállapította, hogy legalább 25 különböző kihalt cápatájtól származnak ezek a fogak. Ezeknek kívül ráakadt ugyanott egy labrid (ajkas) halnak torokfogaira, egy gamal-léle krokodinnak három fogára és egy kis delinnnek két fogára és egy tarkosigóvájár. E kihalt gerinces maradványok előfordulásából előadó tanár arra a végső következtetésre jutott, hogy hazánk mélyebb részét egykoron elborította az ősi mediterrán tenger s ennek északi öblében csak úgy hemzsegethetett a sok cápa-léle hal.

A tudós tanár előadását nagy tetszéssel fogadták. Utána *Horvitzky* Henrik értekezett a diluviális mocsárlásról és ismertette annak fontosságát a mezőgazdaság szempontjából.

Végül *Cholnoky* Jenő magántanár a deliblati homokpuszta fizikai földrajzáról tartott előadást. Ez a sajtóságos homokpuszta egy darab sivatag Magyarország területén. Homokja régi tengeri homok, amelyet az Alduna völgyén feltört Kossava szél támadott meg és fujt buckákba, amelyek a történelmi idők elején veszedelmesen közeledtek Petrovosszello felé. Jelenleg az egész kopár homokterület ugyszólván teljesen meg van kötve, sőt Darányi áldott működésének következtében már szőlőművelés kezdődik és falvak épülnek a mély furású kutak környékén. Egy-két év és a magyarországi szahara eltűnt s helyét virányos szőlők és új falvak foglalják el.

Az Akadémia nagyjutalma. Az 1902. évi akadémiai nagyjutalom (20 arany) és a Marozbányi-mellékjutalom (50 arany) az 1896–1902. évkörben megjelent s a természettudományok körébe tartozó legjobb munkáknak lévén odaítélendők, az Akadémia figyelemzetei az új munkák szerzőit, hogy műveiket 1903. január végéig a föltitkári hivatalhoz küldjék be, föltjegyezzen röviden, amit munkájuk kiváló vonásának tartanak. Azonban pályázatát a be nem küldött munka is, melyről a tagoknak tudomásuk van; sőt ha az Akadémia kiadásában jelent meg, vagy könyvtárba már beküldték volna, hivatkozás történetik arra, hogy a beküldött munkával a szerző pályázni kíván.

Az első stációnál. Olyan stációt jelöl *Gellért* Oszkár ilyen című versköte, amely bizodalmat és reménységet kelt, Erdemes volt hát állomást tartania. A költőnek vannak eredeti és új gondolatai, a témái érdekesek, a hangja őszinte és közvetlen, a nyelve kifejező s nem cifrakodó. Individualitásának kell tudnunk, hogy a verseken sejtelen homály vonul végig, a formái itt-ott lazák, bizonytalanok. Mind e hibák mellett azonban föltétlenül el kell ismerni, hogy *Gellért* Oszkár messze kimagaslik az átlag-versírók közül, aminek a konstataására éppen csak az ad okot, hogy kötetlen először lép a nyilvánosság elé.

De eddig megjelent versei is tanusították, hogy távol áll az üres csipogástól és komoly ihlet hangolja a lantját. A mindenképpen figyelemreméltó verskötet a *Magyar Génius* kiadása, ára 2 korona.

EGYESÜLETEK

(A diákasztal pályázata) A *Mensa Academica-Egyesület* az 1902—1903. tanév második felére a következő pályázatot hirdeti:

1. Az egyesület választmányja által adományozandó 100 egész és illetve félegyenes ebédsegélyre. E helyekre csakis tud. egyetemi hallgatók pályázhatnak az egyesület elnökségehez címzendő folyamodványokban. 2. Bojárri gróf *Vigyázó Sándor* cs. és kir. kamarás ur ó méltósága által betöltendő három ingyenes ebéd és vacsora-segélyre. Pályázhatnak keresztény tud. egyetemi hallgatók, kik folyamodásukat az alapítványhoz címezik.

Minden bélyegtelen folyamodáshoz melléklendő index vagy indexmátsolat és a részletekre is kiterjedő szegénységi bizonyítvány. Az összes kérvények az egyesület irodájába (IV. Molnár-utca 11.) nyújthatók be folyó hó 22-ig.

(A Budapesti Katolikus Kör) f. hó 25-én este 6 órakor a nagytérenyi katolikus arhához és részben a katolikus tanoncok javára hangversenyi rendez. Közreműködnek *Prohászka Ottokár*, ki a Prologust adja elő továbbá özv. *Bohn* Gyuláné zongoraművész. *Maleczky* Bianka énekesnő. *Neumanovics-Dekner* Janka hegedűművész, *Félt József* zongoraművész és *Nothammer* Román operai tag.

(A Győri Körnek) e hó 10-én. szombaton az „Othóni” kör összes helyiségeiben rendezendő hölgyestéje iránt állandóan nagy az érdeklődés. A jegyek meghívók ellenében naponta kaphatók a kör helyiségében (Andrássy-ut 5.) délután 5—8 óráig. A táncestély keretében élvezetes programszámokból álló hangverseny lesz. amelyen *Scheber* Tusika zongorajátékkal, *Fehér* Jenő és *Hazi* Hugó felolvasásokkal működnek közre.

FARSANG

(A Ferencvárosi Társaskörben) tegnap sikerült mulatság volt. A mulatság előtt dr. *Gruber* Sándor orvos felolvasást tartott a következő címen: *Visszatérő-lődők-e az emberiség, vagy nem?* A felolvasást táncmulatság követte, amely pompás hangulatban reggelig tartott. Az első négyest 120 pár táncolta. Jelen voltak: *Rózsa* Jenőné, dr. *Zaller* Emilné, *Herzka* Imréné, *Reiner* Gyuláné, *Gruber* Sándorné, *Belgrádi* Simonné, dr. *Terge* Gyuláné, dr. *Biró* Miksáné, *Hoffman* Sónáné, *Gregersonné*, *Ernst* Lajosné, *Bálint* Ferenéné, *Czere* Árpádné, *Rózsa* Jákóné, *Sifer* Mórné, *Feirenel* gyárosné, dr. *Graber* Lászlóné, (*Pancsova*.) *Weiser* Sándorné, *Koch* Sándorné, dr. *Goldberger* Dezsőné stb.

(A jogász-bál.) A január 10-én tartandó *jogász-bál* (jardája január 8., 9. és 10-én a Hungária-szállóban. Nyitva d. e. 9—1, d. u. 3—6.

(A budapesti önkéntes tűzoltó-társulat február 1-én a Terézvárosi Kaszinó disztermében táncvigalmat rendez, melyhez jegyek a Kun-utcai tűzoltó-laktanyában kaphatók.

(A Ferencvárosi Torna-Club) január 10-ikén tartja meg az idei bálját a ferencvárosi polgári kör helyiségeiben. A bál rendező-bizottsága diszelnökei *Czigler* Győző egyetemi tanár és dr. *Springer* Ferenc ügyvéd. Az összes fővárosi sportkörök közreműködésüket megígérték, miáltal biztosítva van a bál sikere. A bálbizottság a ferencvárosi polgári kör helyiségeiben van, ahol jegyek és meghívók kaphatók.

Nyitlér.

A gazdasági helyzet bizonytalanságának megadódása és a kamatláb folytonos emelkedése az értékpapírok felé kell hogy terelje a tőkészek figyelmét. Ezek vásárlásának mindazonáltal a legnagyobb óvatosság, szakértelem és beavatottság szükséges és elkerülhetetlen egy-egy jó tanács igénybevétele. Alulírott cég szolid és emelkedésképes értékek vásárlását kedvező feltételek mellett követeli.

Kormos Gyula és Társa
bank- és váltóüzlete
BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 5. szám.
TELEFON: 30—51.

Csak 30 fillér heti kölcsönjéért 10 különböző kiváló minőségű folyóiratot rendelés folytatásában házon szállítva. Magyar, vegyes vagy német csoportban. Prospektus küld az Egyetemes Folyóirat Olvasókör, Király-utca 112.

(Az e rovat alatt közöltnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

VIDÉK

— (Az új megyei pénzközelés.) Békésvármegye immár bejelente a vármegyei pénztárnak az állam részére való átadását. Pontos számfejtés mellett 3,888,974 korona 55 fillér adatot áll, anélkül, hogy a legkisebb hiány vagy csak a legkisebb észrevétel is lemerült volna.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **A Kuria választási tanácsa.** A kuriai bíráskodásról szóló törvény értelmében a választási ügyekben itélkező bírának fele minden évben kilép s ezekre névbe új választásnak van helye. A Kuria-nak legutóbb tartott összes ülésében újították meg a választási bírák felét. Kisorsolták a következőket: *Nagy Sándor, Kelemen Mór, Asztalos* Aba, *Losonczy* Odön, *Adám* András rendes és *Beck* Hugó, *Bene* Kálmán pötaggokat. A választás, amely titkos szavazással történt azzal végződött, hogy a kisorsoltakat újból megválasztották; azonkívül a nyugalomba vonult *Tergovics* István helyett *Istvánffy* Józsefet választották pótbírónak.

§§ **Zuglirászattal vádolt főfelügyelő.** Hirt adtunk néhány nappal eze.öt arról a feljelentésről, amelyet zugirászattal miatt emelt dr. *Pollák* Illés ügyvéd, mint a budapesti ügyvédi kamara ügyésze *Barisch* Gusztáv államvasuti főfelügyelő, igazgatóhelyettes, a magyar kir. államvasutak jogügyi osztályának vezetője és főnöke ellen. A feljelentést dr. *Farkas* Gyula járásbírónak osztotta ki a járásbírósg vezetője elintézés végett. Dr. *Farkas* járásbíró és feljelentés ügyében már meghozta határozatát. E határozat szerint dr. *Barisch* Gusztáv, mint az államvasutak jogi képviselője egy igazság- és egy kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében teljes joggal képviseli a bíróságok és öti peres ügyekben a Máv igazgatóságát, bár nem bejegyzett tagja az ügyvédi kamarának. A bíró ez indoklással a feljelentést egyszerűen fételtette s így az ügyet tárgyalásra való kitűzés nélkül egyszerűen beszüntette. Dr. *Farkas* járásbíró ezen határozatról tegnap értesítette dr. *Pollák* Illést azzal, hogy ez ellen jogában áll fel folyamodással élni a törvényszék ítélebbviteli tanácsához.

§§ **A bagaméri bojtár bosszúja.** Üveges György, a nagyváradi kápiáln bagaméri számadó gulyása igen szomorú ember volt, úgy hogy bojtárjai mind elszöktek mellőle. Tavaly jétkor fellegada Pósa Sándort gulyás-bojtárnak, ki azonban szintén igen rosszul érezte magát a szomorú számadó alatt. Elkéredkedett többször más számadóhoz, de nem engedték meg; aztán megszökött, da a csendőrök visszavitték, úgy hogy végül gyilkosságra határozta el magát. Elkerítet valahonnan egy rossz mordályt s megöltötte puskával, aztán elsiütötte az alvó számadó felé. Üveges megérült s körülbelül 16 napig nyomta az ágyat s Pósa gyilkosság kísérlete miatt hegyezték vád alá. A nagyváradi esküdtbírósg azonban nem látta fennforogni a gyilkosságot s csupán szándékos emberölés kísérlete miatt mondta ki bűnösnek a törvényszék pedig 1½ évi börtönrre ítélte. A Kuria III. büntetőtanácsa ma tárgyalta az ügyészek súlyosbírtást beadott semmisségi panaszát, amelyet Szent-Imrey Jenő bíró reáért. A koronágyésg-helyettes vádbeszéde után a Kuria a semmisségi panaszt elutasította s vádolt büntetését helyben hagyta.

TÁVIRATOK

A Reichsrath megnyitása.

Bécs, január 7. A lapok jelentése szerint a Reichsrath január 15-én ujra egybegyül.

Osztérák agrár akciói.

Bécs, január 7. A földmivelésügyi minisztérium hosszabb idő óta széleskörű előmunkálatokat tesz egy agrár akcióra, mely a földbirtok fokozatos tohermentesítését és az agrárhitelviszonyoknak a földbirtokosok különös szükségleteihez képest való rendezését tartja szem előtt. A reform magva a felmondható jelzálogtörvény megszüntetése lesz. Másrésztől azonban figyelembe veszik a személyhitel célszerű berendezését mint a földhitel nélkülözhetetlen kiegészítését, és szabaddá teszik a személyhitelre névbe az ezt gazdasági-politikailag megillető tért. A földmivelési minisztérium tevékeny támogatásban részesül a mezőgazdasági tanács részéről, amely már több gyűlésen foglalkozott az idevágó kérdésekkel. A mezőgazdasági tanács által megválasztott előadó, *Hattingberg* kormánytanácsos előreláthatólag két-három hónap alatt befejezi terjedelmes munkáját, mire annak tárgyalására a mezőgazdasági tanácsot külön gyűlésre hívják egybe, melynek határozatai a földmivelési minisztérium részére a további eljárás alapját fogják szolgáltatni.

A bécsi francia nagykövet esküvője.

Páris, január 7. A St.-Pierre de Chaillon-templomban ma volt de Reverseau máriki bécsi francia nagykövet esküvője Thirion-Montauban asszonnyal.

A német császár és a munkások.

Berlin, január 7. Stettinben tegnap a Vulkan-gyár 1600 munkása gyűlést tartott. Lármas jelenet után kimondták a munkások, hogy nem értenek egyet azzal a hódozó távirattal, amely a Krupp-ügyvel

kapcsolatban a osászárhoz intéztek, mert az a távirat csak arra való, hogy elámítsák vele a osászár. Kimondták a gyűlésen azt is, hogy a munkásokat kényszerítették a távirat tömeges aírására. A gyűlés e határozatról a munkások távirailag értesítették a osászár.

Az osztérák kereskedők mozgalma.

Bécs, január 7. Az osztérák íatermelők, íakereskedők és íaiparosok egyesülete ma közgyűlést tartott hogy állást foglaljon a német vámtilárral szemben a kereskedelmi szerződéses tárgyalások küszöbén. A vita során *Singer* Gyula kereskedelmi tanácsos általános figyelem közepette hangsúlyozta, hogy az új német vámtilárja következtében a hengerlá- és fűrészlá-kivétel terén eddig fennállott visszáss állapotok még rosszabbodni fognak s hogy az osztérák fűrészipar ismét károsodni fog, különösen akkor, ha Olaszország az olasz borbevételnek Ausztriába és Magyarországra való akadályozása miatt, megtorlásul az Olaszországba irányuló fakivitelét ugyanolyan vámkokkal sújtja, mint az új német vámtilárja. Kitéjtette *Singer* kereskedelmi tanácsos, hogy ilyen viszonyok közepette az erdszét érdekeiben elengedhetetlenül szükséges odahatni, hogy a fára megállapított vámtilétek Németországban leszállítsassanak. Ausztrián és Magyarországon kívül elsősorban Oroszországot érinti érzékenyen a német vámtilárja e tétele s azért oda kellene hatni, hogy nemcsak a magyar, hanem az orosz érdeket tényezőikkel egyértelműleg járjon el az osztérák illetékes egyesület e bajok orvoslása céljából. Elhatározták ezután, hogy felírnak a kormányhoz e részen s egyuttal felszólítják a magyarországi íaiparosok és íakereskedők országos szövetségét, hogy hasonló kérvénnyel forduljanak a magyar kormányhoz. A közgyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amelyben üdvözölte a Magyarországgal létrejött kiegyezés megkötése alkalmából a kormányt s azt a reményét fejezte ki, hogy a kiegyezés következtében a kereskedelemügyi és pénzügyi viszonyok jelentékenyen meg fognak erősödni.

Sagasta temetése.

Madrid, január 7. *Sagasta* halála alkalmával ugy az országból, mint külföldről számtalan részvételtávirat érkezett. A koporsóra temérdek koszorút küldtek. A hivatalos testületek mind jelen lesznek a temetésen. A kormány azt tanácsolta a királynak, hogy a temetésen ne jelenjen meg személyesen, nehogy politikai tüntetésekre adjon alkalmat.

Madrid, január 7. *Sagasta* temetése ma folyt le a lakosság nagy részvétele mellett. Az összes miniszterek követtek a koporsót. Az egész uton katonaság állott sorfalat. A beszentelést a toledoí érsék végezte. A koporsót ideiglenesen az atochai templom sírboltjában helyezték el.

Szinovjev a szultánnál.

Konstantinápoly, január 7. Szinovjev orosz nagykövetet tegnap meghívták a Jildiz-palotában adott ebédre, amely után a szultán kiballgatáson fogadta a nagykövetet.

Akió Venezuela ellen.

Washington, január 7. Németország válasza *Castro* elnök előterjesztésére megérkezett és a kormány elküldte *Castrónak*. A válasz sok tekintetben hasonló Anglia válaszához és ugyanolyan feltételeket tartalmaz, amelyekre névbe megegyezésre kell jutni, mielőtt a kérdést a választott bíróság elé terjesztik.

La Guayra, január 7. A Marieta amerikai ágyúnaszád tegnap nagy postaszállítmánnyal Curacaoból ideérkezett. A kapitány holnap Caracasba megy, hogy Bowen amerikai követtel értekezék. A halászhajktól megtagadták az engedelmet, hogy a kikötőt elhagyják, mert vétettek a blokád intézkedései ellen.

Caracas, január 7. A kormányzatot kezükbe kerítették a felkelőknek szánt összes lövekeket, melyeket Caroban partraszállítottak.

A macedon reformok.

Konstantinápoly, január 7. A poria az összes követekkel közölte Hussein Hilmi pasa főfelügyelő és az európai tartományok váljainak táviratait, melyek jelenlik, hogy a hatóságok a legbüszgöbben keresik az összes büntevőket, akik közül a legtöbbet már sikerült is elfogni. A többiek elfogatása rövid időn várható. Mindenütt nyugalom uralkodik.

Tengeri katasztrófa.

Seattle (Washington-állam), január 7. A *Prince Arthur* nevű norvég bárka e hó 2-ikán a Plattery-lok közelében hajóörést szenvedett. Tizennyolc ember vízbeesett.

Nyolcórái munkaidő.

Páris, január 7. A tengerészeti miniszter az összes tengerészeti hatóságokhoz körrendeletet intéz

zett, amely szerint tekintettel a 8 órai munkaidővel több tengerészeti telepen tett kísérletek kielégítő eredményeire, elhatározta, hogy azt az összes hadiszeregyárakra és telepekre kiterjeszti, kivéve a kikötőket. Ez az intézkedés e hó 15-én lép hatályba.

Az iszákosság ellen.

Páris, január 7. Saigomból jelentik: A csapatok közt elharapódzó iszákosság elnyomására Coronat tábornok elrendelte, hogy a jövőben azok a katonák, akiket részegség miatt háromszor megbüntettek, külön egyenruhát viseljenek, melyely mint iszákosok lesznek megbélyegezve.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, január 7. A pénzpiac bősége emelkedett a magánkamatnál $2\frac{1}{2}\%$ -ra hanyatlott. Hasonlóak a viszonyok a berlini pénzpiacon is.

Bécs, január 7. A kormány befejezte a tárgyalásokat az osztrák Lloydal a Levante-hajózás új tarifája körül. Az új tarifa sok és lényeges javítást tartalmaz az osztrák kivétel érdekében. A legfontosabb újítás az, hogy a vagonrakomány tarifája, már 5000 kgr. áru feladásánál számítatik, holott eddig csak 10.000 kgr.-nál kezdődött ennek a tarifának alkalmazása. Valószínűleg csak márciusban fogják közzétenni az új tarifát.

New-York, január 7. (Terménytábla.) (Zárlat.)
Gyapot: New-Yorkban helyben 8.90 (8.90). Január 8. 8.57 (8.56). Áprilisra 8.60 (8.66). New-Orleansban helyben 8.9/10 (8.9/10). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 8.30 (8.30). Stand white Philadelphianban 8.25 (8.25). Refined in Cazez 9.60 (9.60). Credit Balances at Oil City 1.54 (1.54). — *Zsír:* Western steam 10.30 (10.30). Robe és Brothers 10.50 (10.50). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Január 57.— (56.1/2). Márciusra —.— (52.1/2). — Májusra 48.1/2 (48.1/2). *Busa irányzata szilárd.* — Páros ószi helyben 79.1/2 (79.—). Január —.— (—.—). Márciusra —.— (—.—). Májusra 79.1/2 (79.1/2). Jul-ra 77.1/2 (77.1/2). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* Iair Rio 7. sz. 5.1/2 (5.1/2). — Jan-ra 4.25 (4.25). Áprilisra 4.50 (4.45). — *Liszt:* Spring Wheat clears 8.— (8.—). 3.10 (3.—310). *Cukor:* 3.1/2 (3.1/2). *Olaj:* 27.25—28.50. (27.75—28.12). — *Réz:* 12.20—12.40 (12.20—12.40). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicagó, január 7. (Terménytábla.) (Zárlat.)
Busa irányzata szilárd. — Jan-ra 71.1/2 (71.1/2). — Márciusra —.— (—.—). — *Tengeri irányzata szilárd.* — Jan-ra 47.— (47.—). — *Zsír:* Jan-ra 10.32 (10.32). Máj-ra —.— (—.—). — *Szalonna short clear* 9.06 (9.06—.—). — *Sertészsír:* Májusra —.— (—.—). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Hiszek...

Angyalnak tükör a hitem:
Nincs rajtad folt, porszemeyi sem
És hogy szeretek, hiszem, hiszem.

Ha megcsal az is, a hitemet
Szívemből ki nem tépheted,
Hiszek, vakon hiszek nekéd.

Gyűlölj, vess meg bár, angyalom,
En a valót el akarom,
Hiszek, hiszek, mert akarom.

A szívem hisz, lelkem beteg
S a sirtól azért retteggek,
Mert benned ott nem hiszlek.

Nolly.

— **Hogy örök a német oszássárg.** Amerikai lapok írják ez alatt a cím alatt a következő érdekes dolgokat: A német oszássárg kocsija, amelyet éjszaka idején használnak, sajátoságos készülékkel van felszerelve. Ez a készülék: egy villamos fényoszóró, amely olyan nagy és olyan vakító, mint az ivlámpa, a kocsi elöl van megerősítve. A fényoszóró megvilágítja az utat elöl és az a célja, hogy a kocsi bombákat, vagy robbanóanyagokat idejekorán észrevegyen. Ezenkívül olyan vakító a fénye ennek a készüléknek, hogy valami merénylőnek lehetetlen az utról biztosan célozni a kocsiira.

— **A svéd király könyvtára.** Oszkár király már fiatal herceg korában előszeretettel foglalkozott a tudományokkal, irodalommal és a zenével, megvett minden valamirevaló könyvet s most is legszívesebben tartózkodik palotájának abban a részében, hol a könyvtár van. De rajta kívül korlátlanul használhatja ezt a könyvtárt a legmagasabb udvari méltóságoktól kezdve le a konyhakuktaig mindenki. Az első terem csupa földrajzi munkákat és utleírásokat tartalmaz, köztük Nordenskjöld utasát a világ

minden művelt nyelvén. A második terem tele van német, francia svéd, norvég és dán történelmi művekkel, a skandináv országok irodalmának termékeivel, francia regényekkel, német költők műveivel. Egy hatalmas asztalon a legújabb művek vannak, melyeket rendszeren egy stockholmi kereskedő küld be, s melyeket a király rendszeren délután 2—3 óra közt néz át s kiválogatja azokat, melyek a felszét megnyerik. A király azonban kívül rengeteg mennyiségű könyvet kap ajándékkba, ezeket azonban az egyetemek közt osztatja szét. Ami könyv csak van ebben a könyvtárban, azt Oszkár király egytől-egyik maga szerezte, mert azokat a könyveket, melyek elődjéi voltak, a dán trónörökösnek kapta örökségben. Minden könyv el van látva ex-librisserrel (a király monogramja koronával és rózsákkal) s ezzel a mottóval: *oever diupen mot høiden*, szakadékokon át a magasba. A könyvtár egyik részét képezi a zeneműtár, mely azonban inkább valami szalonhoz hasonlít. Ha Oszkár király kiválogatta a neki való könyveket a küldeményből, akkor rendszeren átment a zeneterembe egy kis társasággal a zenét művelni. Hallström Ivor zongorázott, a király pedig énekelte Oedmann operáinak, vagy Tsube grófnéval. Utolsó bejegyzés óta azonban, mely tudvalegőleg nagyon meggyűlölte, az énekléssel orvosai tanácsára felhagyott s a zenés összejövetelek lassankint megszűntek, főképpen azért, mert Hallström is meghalt.

— **Egy angol tábornagy Napoleonról.** A Pall Mall Magazine legújabb számában Wolseley angol tábornagy tanulmányt írt a múlt század legnagyobb hadvezérééről, Napoleon oszásszárról.

— Arra fókók törekedni, írja munkája bevezetésében, hogy az olvasó tudatába idézzem benyomásait annak a férfinak lángelméjéről és egyáltalán kisorsnyosságáról, akit a legnagyobb emberi lénynek tartok, kit Isten valaha erre a földre küldött. Az ünneplésre és a dicsőítésre való vágyakozása erős és hatalmas volt, de még erősebb volt határozott akaratja, hogy a halál utáni dicsőséget is megszerezze magának. Azzal be nem érte, hirre való telhetetlen éhségét ki nem elégítette, hogy minden nemzet őt ismerte el a legnagyobb élő embernek. Azt akarta, hogy nevét minden időben egy őrül alatt emlegessék Nagy Sándorral és Julius Cézárral. Megkapok a tanulmány berekesztő szavai erről a legényesebb hődiórról, a legnagyobb uralkodóról, a legkiválóbb törvényhozóról, a birodalmak e szervezőjéről, aki hatalmát Európának majdnem minden államára bírta tudta kényszeríteni. Morálisnak abban tetszelegtek maguknak, hogy kiemelték e nagy katona igazságszeretőnek s elvűségének hiányát, valamint korlátlan becsvágyát. De lett-egyen bizonyos tekintetben akár mily ajjas és gonosz: hatalmas egyénisége, mérhetetlen lángelméje és a halhatatlan dicsőségre való áradhatatlan vágyakozása mégis elbűvöl és megragad bármilyen nemzetiségbeli, vallásu vagy foglalkozásu embert. Ha a flozofusok azt kérdik, hogyan lehetséges, hogy Napoleon még mindig dicsőségével tölti be a világot és még ma is milliók hajolnak meg emlékezte előtt, úgy erre a válasz: hogy ő volt minden idők szellemi erejének leghatalmasabb megtestesülése.

— **A biliárdjáték magyar műszavai.** A biliárdjátékban csupa idegen szót használnak nálunk, pedig vannak alkalmas magyar szavak, amelyekkel ki lehetne ezeket cserélni. A Magyar Sakkszemle erről a kérdéssel cikket írt, amelyekben a következő magyar kifejezéseket ajánlja: A játéknak neve — mint hogy a kuglizás is tekejáték — marad *billiárd*; szint-egy az *asztal* is. Az eddigi *manill* ezentul *oldalfal* és ennek megfelelőleg a játék megkezdésének helyétől kiindulva: *jobbfa*, *balfal*, *alsófal*, *felsőfal*. A labdára tömör és nehéz voltánál fogva alkalmasabb a *golyó*. Az eddigi *dákó*, mely franciánul és németül *queue*, maradjon meg *dákónak*. Az oldalal ruganyosságát jellemző német *Absohlag elütés*, tekintettel a golyóra: *odantűzés* és *elütés*. A német *Bock* balkéz támasztéka, magyarul *nyereg*. Két játékos közötti match vagy többek közt *tournier* magyarul *verseny*. A Vor, mint jobb játékos az a gyöngébbnek, hogy a játék esélyei egyenlőkké váljanak, ezután: *foglaló*. Középen megütközött golyórol eddig azt mondták: minden *halsok nélkül*, legyen ezentul *központi lökés*. A most használatos *cousté*, *reconusé* francia származásu, magyarul ajánljuk, *huzás*, illetve *viasszahuzás*. Az eddigi *Naobschiebernek* tudvalegőleg az a jellege, hogy a magunk golyója (1-es) jut az általa megütközött 2-es golyó után, magyarul: *követő*. Falsóhnak nevezték eddig a megütközött golyóban rejlő s a rendes gurulástól eltérő hatást, mely akár mely irányban érvényesül is soha-nem egyéb meghatározott természetű forrásnál. Ezentul *forgaló*. A massé magyarul: *csavaró*. Bogenstoss egy neme a csavarónak, midőn a megütközött golyó hosszas ívet csinál, magyarul *ütközés*. A piéque:

hátrasodró vagy röviden *sodró*. Kópistoss helyett helyesebb: *fejlövés*. Bremsstoss, melynél a bármily erősen megütközött 1-es golyó ütközés után csak kissé szalad, *fékezett lövés*. Maszk, mikor a három golyó többé-kevésbé egyenes vonalban áll egymás háta mögött úgy, hogy lövés lövés, erre van bevett magyar szó, úgy hivták: *oláh gyertya*, ezután röviden *gyertya*. A buzera magyarul *kerülő*. A dupla, tripla, quart, quint s. b. magyarul következelebben: *egyfalas*, *kétfalás*, *háromfalas*, *négyfalas* s. b., aszerint, amint az 1. golyó egy, két vagy több falat érint. Tripla-buzera például *kétfalás kerülő*. Tuss, midőn a golyók akár kiszámítás folytán, akár véletlenül, néha a lökés előnyére, néha ennek hátrányára, ütközés után még egyszer ütköznek, az angolok kiss-nek nevezik, magyarul is lehetne *csök*. A kontratus angol *kiss-shot*, ha az 1-es golyó a fal mentén álló 2-ről ütközik vissza, magyarul *viasszavet*. Kunststoss: *műlövés*. A szeria: *sorozat*. A Cadré partie magyarul *keretjátéka*. Kégl magyarul *báb*, a kégliparti: *bábjáték*. A gixer annyira elterjedt énekből, hegedűből, billiárdban egyaránt hogy azt magyarul főlváltani egyáltalán aligha lehet. Billiárdjátéknál a gixer mindig onnan ered, hogy a dákó a megütközött golyórol leusszik, tehát a gixernek magyar szava *leusszás* volna.

— **A japán pincérrők.** Japánban a Sanuki vasútársaság rendelete szerint a vasúti étközőkocsiban ezentul pincérlányok fognak felszolgálni. A jelenkező léányoktól azonban sok dolgot követelnek meg. Ezek a következő tulajdonságok: csinos külsej, jó nevelés, jó egészség, kifogástalan magaviselet és feddhetetlen mult. Ezeknél a követelményeknél sokkal érdekesebb az, amit visekedés dolgában követelnek tőlük. Első sorban meghatározott frizurát kell viselniük, amely egy görög sisakhoz hasonlít; aután egyenruhát kell hordanok s valóságos katonai egyenlemben kell magokat alátetniük. Borraivalót nem szabad elfogadniok s a vendégekkel nem szabad csevegniök. Ilyen feltételek mellett nem irigylendő a pincérrők helyzete Japánban.

— **Az orosz vonatok sebesség.** Minden országban fokozzák a vonatok sebességét, csak Oroszországban cselekszik ennek az ellenkezőjét. Legutóbb a forgalom *biztonsága* érdekében csökkentették a vonatok sebességét amely ugyanis mögötte állott a többi európai vonatok gyorsaságának. Az oroszországi úgynevezett expressz-vonatok óránként negyven kilométert tesznek. A leggyorsabb vonat most Oroszországban a szentpétervári—moszkvai expressz-vonat, amely óránként ötven kilométert tesz. Az egyik fővonalon három évvel e-e óta a közönséges személyvonat ezt az utat három óra negyvenöt perc alatt tette meg és menetidőjében öt koronát kellett fizetni, most a menetsebesség csökkentése után ugyanezt az utat az ott közlekedő expressz-vonat négy óra alatt, tehát egy negyedórával hosszabb idő alatt teszi meg és a menetidő fizeney korona.

KÖZGAZDASÁG

Törvény a részletüzletekről.

Budapest, január 7.

A részletüzletekre vonatkozó törvénytervezet kérdésében összehívott szakértőket Plósz Sándor igazságügyminiszter vezetése alatt ma délután öt órakor folytatta a projektum tárgyalását s be is jelezte tanácskozását.

Simonyi-Semadam Sándor nagy elismeréssel szól a törvényjavaslat tervezetéről s az igazságügyi kormányzat ki kifejezett intencióról. A könyvkereskedők seregléit illetőleg csak azt jegyzi meg, hogy a szegény ember kulturális szükségleteinek semmi közük nincs a százkoronás könyvekhez, hanem igen van az ötvenfilléres és egykoronás füzetekhez. Akkor szolgálja a könyvkereskedés valóban a kultúrát, ha az értékes irodalmi alkotásokat, úgy mint ezt Németországban is látjuk, rendkívül olcsó ár mellett a népnek hozzáférhetőkké teszi. Könyvkereskedést és könyvkiadást tisztességes alapon is lehet fejleszteni, nemcsak csatlárd módon. Altalában véve *kisárna* a részletüzletek köréből a *fényűessé cikkeket*, *de föltétlenül kisárna az ékcsert*, nem engedné továbbá meg, hogy más, mint bejegyzett cég, részletüzleteket köthessen. Ezer koronán felül csak gépekéni engedélyezze részletüzletet, de itt is csak hatósági személy, *közjegyző* vagy ügyvéd köthetné. Az ügyletkötéshez csak államilag kiadott blanketták volnaak használhatóak. Váltót az árú értékének egész összegére az eladó semmi szín alatt ne vehessen.

Schwarz Gusztáv azt hiszi, hogy ez a törvényjavaslat főlegesen módon vet gáncot a tisztességes kereskedésnek, másrészt nem sokat segít a kisemberek érdekein. A vevő azokkal a fegyverekkel, amelyeket a törvényjavaslat a kezébe ad, rendszerint nem él, részint tudatlansága, jogi dolgokban való járátlan-sága, részint szerénysege miatt. Az ügynök ezután is ügyesebb, verzetűsabb lesz a törvény előtt való bizonyításban, mint a tanulatlan vevő. A bizonyítási

költségeket az alperes rendszerint nem tudja, a fölperes pedig nem akarja időzni. A bajon tulajdonképpen a kultuszminiszternek kellene segítenie, nem az igazságügyminiszternek. Amíg a törvényhozás állandóan a szegény ember sorsát akarja javítani s ugyanakkor az állam főjvedelmét a szeszalusi-szélsől szedi és megtűri a totalitáztörté addig ne csodálkozunk, ha néha az a szegény kereskedő is csalafintasra adja magát. A részlettelzetlen való foglalkozást csak koncepcióhoz kötve szabad engedélyezni, ezzel a tisztességtelen elemet lehetetlen megszűntetni csak erre van tulajdonképpen szükség.

Balog Arnold a magyar irodalmi és kézművészeti produktumoknak a javaslat intézkedési köréből való kivételét kéri, az ügynöki működés iparhatóságai engedélyhez köthendők, aki pedig engedély nélkül működik, szigorúan megbüntethető. Négyeszer koronán felül az eladó lakóhelyén levő bíróság is kiköthető volna illetékes perlelt fórumul.

Füst Bertalan ellenzi a bejegyzést és be nem jegyzett kereskedő között való költözködést; a vételen okozott kár ne az eladót terhelje, mint a propozíció rendelne, hanem a vevőt.

Glückthal Samu a törvénytervezettel szemben az ügynöki jogkör megszorítását kéri, védeni kell az ügynök ellen a vevőt is, az eladót is, mert eddig a vevő volt becsapva, ezután az eladót vezetik majd félre; az eladónak tehát fenn kell tartani azt a jogot, hogy az ügynök által kötött ügylettől egy hét alatt elállhasson.

Flös Sándor igazságügyminiszter, mielőtt az ültést bezárja, ószinte köszönetet fejezi ki az értekezlet tagjainak szives megjelenésükért, kitartásukért és a sok értékes anyagért, amelyet rendelkezésére bocsátottak. Nem szándékozik a tárgyalás eredményeit összegyezni, mert ez messzevezetne. Látszólag, bár bizonyos iokig szétáztak a nézetek, az a meggyőződés, hogy az értekezlet tagjai a javaslatot egyetlőre egy a tárgyalás általános alapjait elfogadhatónak és némely módosítások mellett életbe léptethetőnek tartják. Nemcsak azokban a véleményekben jött elő a kifejezésre, amelyek ezt világosan konstatálták, hanem még a támadó véleményekben is. A javaslat számos kardinális pontját még a támadó vélemények is érintetlenül hagyták s nagyobb elvi eltérés igen kis részben volt, mert ilyenek nem tarthatja azt a kérdést, hogy laesio legyen-e, vagy százalékos korlátozás, vagy egyáltalán mellőzessék-e minden ily irányú rendelkezés. Döntő körülmény az, hogy van sok kardinális rendelkezés, amely ellen semmi észrevétel nem merült fel. Így az ellen se, hogy a vételár részleges elvesztését, valamint kötbért ne lehessen kikötni. Lényegesebb ütköző pont volt az ügynöki kérdés, de itt se nagy az eltérés, mert hisz még az ellenkező vélemény levők is igyekeztek egy modus vivendit találni, amely a bajok orvosására és az ügynöki visszafélések megakadályozására volna hivatva. Még van győződve, hogy az értekezleten elhangzott igen értékes észrevételek alapján sikerüljön a javaslatot megjavítani. Akképpen, hogy az egy a részletügytetlen, mint a vevők érdekeinek is jó szolgálatokat teheszen.

Az értekezlet ezzel este 8 órakor bevérgződött.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Ipari Egyesület végrehajtó-bizottsága ma délelőtt Matlekovics Sándor elnöke alatt ültést tartott, amelyen többek közt a következő ügyeket tárgyalta: A kereskedelemügyi miniszter megküldte az egyesülethez véleményadás véget a budapesti létesítés-, vízvezeték- és fűtési szerelői szakgyesülethez az a kérémet, hogy a világitási, fűtési s vízvezeték szerelést, mint önálló iparágat, a képzéshez kötött iparágak közé sorozzák. A bizottság a kérdést áttekintte az iparügyi szakosztályhoz. Tudatta a kereskedelemügyi miniszter, hogy a budapesti mechanikai és órásiipari szakiskolát azok közé a szakiskolák közé sorozza, amelyeknek elvégzése munkakönyv váltására s kétévi gyakorlat után a mesterség önálló folytatására jogosít. Erre tette tovább a miniszter az egyesületet, hogy képviseléseiben a tartar-bizottság tagjává Thék Endrét neveze ki. A bizottság részére az igazgató egybegyűjtötte a sűtő-ipar szabályozására vonatkozó anyagot s ezt a bizottság Neuschloss Marcol bizottsági tagnak adta ki tanulmányozás végett. A bizottság tudomásul vette az egyesület cukorkagyártási szakosztályának megalakulását és az új szakosztály társelnökét, Sohmid Henrik Jánost, az igazgatóságba meghívta. A szakosztály első elnöke, Gerbeaud Emil, választás után tagja az igazgatóságnak. Hasonlóképpen meghívott az igazgatóságba az újjalakult butor- és rokonipari szakosztály új elnöke, Csépreghy János is. A bizottság ezeken kívül több államsegély- és ösztöndíj-kérvény ügyével és lojly ügyekkel foglalkozott.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége a vas- és gépgyárosok országos egyesületének felhívására ma délelőtt újabb foglalkozást az állami beruházások kérdésével. Ez a kérdés a téli idő előhaladtával annál sürgetőbbé vált, mivel a magánmegrendelések hiánya miatt még az eddig némileg foglalkoztatott üzemek közül is többen újabb munkáslebonasztához volnának kénytelenek folyamodni, ha megfelelő állami megrendelések lehetővé nem tessék nekik a mostani, máris redukált munkáslétszámuk foglalkoztatását. Növelte az aggodalmat még az a körülmény is, hogy a jövőendő beruházásoknak sem terjedelmét nem ismerik, sem azon arányról nem nyertek illetékes helyről felvilágosítást, mely szerint a tervezett munkák az állami művek és a magánipar közötti felosztást isognak. Az érdekelte iparágak képviselőinek magnyújtására Chorin Ferenc elnök jelentette, hogy az ügyben a pénzügyminiszterrel értekezett, aki kilytátsba helyezte, hogy mielőtt a kormány a beruházási javaslatot a törvényhozás elé terjesztené, alkalmat fog még adni a több iparágak képviselőinek, hogy a beruházási programról való

nézeteket és kívánásait rövid uton elője terjesztéshessék. A szövetségi igazgatósága elhatározta, hogy a miniszternek ezen megnyújtató nyilatkozatát a szövetség érdekeit tárgyalva közli és erre való tekintettel az e tárgyban tervezett ankét megtartásától és küldöttség megválasztásától is egyelőre eltekint.

Az országos magyar állatkereskedelmi egyesület ma délután tartotta meg a közgyűlést Spitzer Lajos elnöke alatt. A választmány részéről előterjesztett jelentés kiemelt, hogy most az állatkereskedelemmel foglalkozók öntudatosan állhatnak elő minden elindul, ahol a testület ügyeit meg kell védeni, vagy a jogairt kell küzdeni. A tagok száma 131. — Neubauer Armin, a jelentéshez szóla, örömmel tudatja, hogy — bár sok munka vár még az egyesületre — az elért eredmények máris számottevők, s ha a tagok támogatása nem fog hiányozni, a kiltöltött program minden egyes pontját diadara vezető a választmány. Kéri a felmentés megadását a vezetőség részéről. (Eljenzés.) A közgyűlés a jelentés egyhangulag tudomásul vette a a főlmentés megadta. A választásokra kerülendő a sor, a diszelnöki állás betöltését egyelőre függőben hagyják; elnök lett Spitzer Lajos; alelnökök: Neubauer Armin és dr. Braun Gyula; gazda: Tausz Soma; pénztáros: ifj. Spitzer József; ellenőrök: Sonnenschein Zsigmond, Fischl Lipót; számvizsgálók: Snegeti Gyula, Kohn József, Frank Lajos; megválasztottak ezenkívül a választmányba 80 rendes és 10 póttagot. — Elhatározta a közgyűlés, hogy a tavasszal alkalmas helyiséget rendez be az egyesület céljaira. — Nagy Ilés intézkedést kért az ellen, hogy a fővárosi marhavásáron és vágóhídon használhatatlan szénát adnak a jöszgő részére. Az egyesület sürgős beadványban fogja kérni Almády Géza tanácsost a baj orvosására. — Föl fogják kérni a kormányt, hogy a budapesti vásárokrá, időnyerés szempontjából, engedje meg a hátratos járlatokkal való szállítást, mert a teljesen új passzusok kiadása tetemes idővesztéssel jár.

Kedvezmény az órásiipar-szakiskoláknak. A kereskedelemügyi miniszter kimondotta, hogy azok, akik az állami mechanikus- és szakipari iskolát elvégezték, jogosítva vannak az órás- és mechanikai iparban munkakönyv váltására. Kétévi gyakorlat után pedig ezeknek a mesterségeknek önálló vitelére. Kimondotta egyszersmind a miniszter, hogy a mechanikus-ipar, mint a lakatos- és órásiiparral rokon foglalkozás a képzéséhez kötött iparágakhoz tartozik.

A helyiérdektű vasutak. Helyiérdektű vasutaink hatása főlvonataink forgalmára címen tartott ma előadást a Magyar Műnők- és Építész-Egyesület helyiségeiben Róza Károly. A magyar helyiérdektű vasutak tényleges forgalmi adataival iparkodott kimutatni, hogy a helyiérdektű vasutak pénzügyileg, meg egyébként is mennyire jótékony hatást gyakorolnak a csatlakozó fővasutakra.

Igazolta az előadó, hogy az az 5-6 millió koronányi vesztesség, melyet a M. Kir. Államvasutak évente állított fel ráizetnek a kerelészükben lévő helyiérdektű vasutak üzletvitelére, bőven megtérül már pusztán 4-5 olyan áruieki forgalmából, amely a helyiérdektű vasut megépülte előtt e vasut vidékéről az államvasutak nem kereste föl; nem kereste föl pedig azért, mert e cikkeket vasut összeköttetés nélkül egyáltalán nem szállíthatók; hosszabb szekerűruvar költőségét egyáltalán nem bírják meg. A bányatermékek, u. m. kőszén, érc, kő, föld, továbbá a cukorrépa, répaszekt és a fa csak a helyiérdektű vasutak megépülése folytán jöhettek forgalomba, és e cikke több mint három millió tonna évi forgalmát tulontul elégenek mondja a kérdéses 5-6 millió évi vesztesség főlőzésére; minthogy az államvasutaknak saját közlőztett adataik szerint is átlag legalább 2 K. 80 fillér tiszta haszna van a szállított áruk minden tonnjára (100 kg.) után. Kimutatja továbbá, hogy egyes még oly gyenge helyi érdektű vasut csatlakozó állomásán is a .orgalom a helyi érdektű vasut megnyitásával az azelőttinek három-négyeszeresére szaporodott. Söt számadatából azt az eredményt hozza ki, hogy volt olyan időszak is, amikor az államvasutak haszna az érte hozott áldozatok tiszteszésére is rugott. A helyi érdektű vasutak támogatását a fővasutak részéről utóbbiakra nézve igen nyereséges üzletnek mondja, és helyi érdektű vasutaink sok baját véli orvosolhatónak, ha a fővasutak a helyi érdektű vasut által mozgóvá tett új forgalom tiszta hasznából számszerint megállapítandó összegekkel járulnának a helyi érdektű vasutak boldogulásához.

Új egyesület. A magyar lókereskedők és ló-ügynökök anyagi és erkölcsi érdekeik megóvása és előmozdítása érdekében, a budapestiek kezdeményezésére, országos testületet alakultak. Az alakuló ülés tegnap volt, az ülésben előkészítő bizottságot választottak, amelynek tagjai a fővárosi lókereskedők számottevő tagjai közül kerültek ki.

Délgyümölcs-akció. A Magyar Kereskedelmi Résztvényársaság tegnap tartott akcióján 10000 láda narancsot, citromot és mandarin adott el a következő árak mellett: Narancs: 180-as 8.— koronától 8.50 koronáig; 200-as 5.50 koronától 6.50 koronáig; 300-as 4.50 koronától 6.50 koronáig; 360-as 4.— K-tól 6.— koronáig. Vépáros narancs: 11.— koronától 15.— koronáig. Citrom: 300-as 4.50 koronától 6.— koronáig; 360-as 5.— koronától 6.— koronáig. Mandarin: 80-as 4.50 koronától 6.— koronáig; 100-as 3.— koronától 4.50 koronáig. A legközelebbi akciók kedden, január 18-án lesz, mely alkalommal 8000 láda narancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Fiszetésképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fiszetésképtelenségeket jelenti: Zeiter M. Miksa cég Budapest (Váci-kört 1.), Strebing Sándor kereskedő Eibenschütz, Freund Albert kereskedő Bécs, Spiner J. és Társa cég Kolozsvár, Streit József kereskedő Reichenberg, Zizka József szabó Theresienstadt.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestén 26.— korona pénzben, 37.— korona áruban. Bécsben a kontingentált készáru 85.80 korona pénzben, 86.20 korona áruban.

Sertés-közvadásár. (A székesfővárosi sertés-vásár és közvadásár intézősége.) Január 7-én. Főlhajtás: Zsirterés, ugyintmire I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 250-350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéző 300 kilogramm felül — darab, közép 220-300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussterés ugyintmire: nehéző 300 kilogramm felül — darab, könnyű 250-300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főlhajtás összege 850 darab. Előző napi maradvány 881 darab, összesen 1231 darab. Eladott 1138 db. Maradvány 93 db. A vásár irányzata élénk. Az árak szarladtak. — Következő árak jegyzetük: Zsirterés: Öreg I. r. 350 kgr.-on felül — fillérig, II. rendű 280-350 kilogramm 94-100 fillérig, selejtelt — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéző 300 kilogramm felül 96-100 fillérig, fiatal közép 220-300 kilogramm 94-102 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 93-94 fillérig, süldő — fillérig, malac — fillérig. Hussterés: Nehéző 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140-300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élőszuliban.

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, január 7.

Mérsékelt kínálattal szemben ma jobb volt a kereslet és kellemesebb irányzatot kellett; forgalomba került 12000 métermáza buza 5 fillérral magasabb árakon. Rozsban csekély a forgalom, változatlan árak mellett; zab és tengeri üzletlen, árpa gyöngye.

Eladott: Buza. Tiszavideki: 500 mm. 81 k. 8 K. 45 f., 400 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 120 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 100 mm. 81 k. 8 K. 40 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f. kevert, 500 mm. 80 k. 8 K. 37 1/2 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 36 1/2 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 35 f. felső.

Féjermegyet: 300 mm. 78 k. 8 K. 15 f., 300 mm. 77 k. 8 K. —

Pestmegyevidéki: 200 mm. 80 k. 8 K. 25 f., 200 mm. 80 k. 8 K. 30 f., 400 mm. 80 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 22 1/2 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 02 f. sárga kevert, 100 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 25 f., 400 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 150 mm. 78 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77 k. 8 K. 20 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 10 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77 k. 8 K. 05 f. Bánsági: 200 mm. 77 k. 8 K. 17 1/2 f., 300 mm. 77 k. 8 K. 15 f., 100 mm. 76 k. 8 K. 07 1/2 f.

Bécsai: 200 mm. 76 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 75 k. 8 K. —

Bécskeréki: 800 mm. 78 k. 8 K. 15 f. Adai: 200 mm. 78 k. 8 K. 35 f. Dunai: 200 mm. 77 k. 8 K. 07 1/2 f. Raktárúru: 2000 mm. 77 k. 8 K. 15 f. Mind három hónapra.

Rozs: 300 mm. 6 K. 70 f., 100 mm. 6 K. 70 f., 200 mm. 6 K. 67 1/2 f.

Árpa: 150 mm. 5 K. 90 f. Kaposvárcsipe: 1000 mm. 10 K. 50 f. Késszépítéses mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde s-akái szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként:

Hely	Kiló	50 kilogramm ára		Kiló	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
Tiszavideki	uj	76	0,—	80	8.16	8.23
"	"	77	0,—	81	8.25	8.33
"	"	78	8.05	82	8.30	8.40
"	"	79	0,—	83	8.35	8.45
Felsőmagyar	"	76	7.80	79.50	8.00	8.10
"	"	77	7.95	80	8.20	8.25
"	"	78	8,—	81	8.25	8.35
"	"	79	8,—	82	8.30	8.40
Felsővidéki	"	76	2.80	78.50	8.00	8.10
"	"	77	2.85	80	8.20	8.25
"	"	78	2.90	81	8.25	8.30
"	"	79	2.95	82	8.30	8.35
Bánsági	"	76	2.70	77.50	8,—	8.10
"	"	77	2.75	78.50	8.00	8.10
"	"	78	2.80	79.50	8.00	8.10
"	"	79	2.85	80.50	8.00	8.10
Bécsai	"	76	7.90	80	8,—	8.10
"	"	77	7.95	81	8,—	8.10
"	"	78	8.00	82	8,—	8.10
"	"	79	8.05	83	8,—	8.10

Egyéb gabonafajták	Kiló	50 kilogramm ára	
		K-tól	K-ig
Rozs	uj	70-75	6.60
Árpa	uj	60-65	6.70
Zab	uj	50-55	6.80
Tengeri	uj	40-45	6.90
Késszépítéses	uj	30-35	7.00
Késszépítéses	uj	20-25	7.10
Késszépítéses	uj	10-15	7.20
Késszépítéses	uj	5-10	7.30

A határidőszelvények folyamán a következő kötések történtek: Áprilisi buza 1903. : 7.66-7.65-7.68 Áprilisi rozs 1903. : 6.86-6.85-6.86 Áprilisi zab 1903. : 6.10-6.08 Májusi tengeri 1903. : 5.67-5.68-5.64 Augusztusi repce 1903. : —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Áprilisi buza 1903.	7.67—7.68
Áprilisi rozs 1903.	6.65—6.66
Áprilisi zab 1903.	6.06—6.07
Májusi tengeri 1903.	5.63—5.64
Repe augusztusra 1903.	—

Délután fél 5 órákor zárul:

Áprilisi buza 1903.	7.69—7.70
Áprilisi rozs 1903.	6.66—6.67
Áprilisi zab 1903.	6.08—6.09
Májusi tengeri 1903.	5.66—5.67
Augusztusi repe 1903.	—

A budapesti értéktőzsde.

Budapest, január 7.

Az előtőzsde szilárd irányzat mellett nyílt meg, bécsi eladásokra azonban a hangulat elgyöngyült és alacsonyabb árak jöttek fölszínre. A déli forgalom ugyancsak bágyadt volt, mert a külpolitikai helyzetet Berlin kedvezőtlenül ítélte meg.

Az előtőzsde kötötték: Osztrák hitelrészvény 692.—694.50. Magyar hitelrészvény 734.—736.10. Leszámlítóbank 453.—454.—. Magyar jelzáloghitelbank 484.75—485.—. Rimamurányi vasmű 487.—488.—. Államvasút részvény 694.—694.50. Koronajáradék 98.60—98.67 korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 98.56—98.67%/. Bankjegyesületi részvény 86.—90. Magyar Hitelbank részvény 733.—734.50. Jelzáloghitelbank részvény 483.50—484.50.—. Leszámlítóbank részvény 453.—453.50. Osztrák hitelrészvény 691.—692.50. Kereskedelmi Bank részvény 2660.—2670.—. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 529.—532.—. Rimamurányi vasmű részvény 486.—. Adria hajózási részvény 444.—443.—. Közüti vasút részvény 625.—627.—. Városlátogatás vasút részvény 321.50—323.—. Déli vasút részvény 62.—. Államvasút részvény 693.—693.75. Osztrákvasút 1600.—. Jégviszonybiztosítási részvény 288.—. Sertészüzem 400.— korona.

Az utótszázai zárlat: Osztrák hitelrészvény 690.75. Magyar hitelrészvény 732.50. Leszámlítóbank részvény 458.—. Rimamurányi vasmű részvény 486.—. Osztrák-Magyar államvasúti részvény 693.50. Közüti vasút részvény 626.—. Városlátogatás vasút részvény 321.50 korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-táblákat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar 50.—58.— korona, vörös aprószemű 54.—58.— korona, vörös erélyi 50.— korona, vörös bőségi 50.— korona, középszemű 59.—64.— korona, nagyszemű 64.—70.— korona, Disznószir: budapesti 72.50—73.— korona, vidéki 70.— korona. Táblaszalonna: kégszárított vidéki 65.— korona, városi 4 darabos 63.—63.50. korona, 3 darabos 65.—65.50. korona, üstölt 65.— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— korona, 120 darabos 15.— korona, 100 darabos 15.50—16.— korona, 85 darabos 19.25—19.75 korona, azonnal szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona, 100 darabos 14.75—15.— korona, 85 darabos 18.75—19.— korona. Szilva: sláviai 17.75—18.— korona, szerbiai 15.50—16.— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, január 7. (A Budapesti Napló telejelentése.) A lanyaia időjárás következtében a hajózás sok helyütt megindult, de másképp annál az aggodalomnál fogva, hogy a várható fagy ártani fog a vetéseknek, a mai határidő-piacon búzában és rozsban kereslet mutatkozott.

Buza tavaszra 7.55—7.77, rozs tavaszra 6.37—6.88, zab tavaszra 6.91—6.93.

A készárúk piacán nem fejlődött ki forgalom a csekély kínálat következtében; ez okból az irányzat gabonaművekben kedvezőbb lett, takarmányárúk ár-táblái változatlanok.

Buza tavaszra 7.80, rozs tavaszra 6.96, zab tavaszra 6.35.

A bécsi értéktőzsde.

Az a körülmény, hogy hatvan millió magyar koronajáradékot kibocsátás végett a Rothschild-csoportnak átadták, csak az előtőzsde kezdetén hatott élenkitűzően a hangulatra és a forgalomra; később azonban gyöngyöbb berlini jelentések kapcsán realizálódnak kerülő a dolog, amitől az árfolyamok lanyhábbak lettek. Ez a hangulatváltozás különben csak a külsőzárú szorított, míg a korlátlan belül a hangulat szilárd maradt. Magasabb árakon keltek Magyar cukorgyári részvények, járadékok pedig a tegnapielőtti szinten maradtak. Az ellátás simán ment és könnyen, 3/4—4/8% kamatos pénzzel, amelyeket gyorsan folyósítottak.

A déli tőzsde megnyitásokor, ösztönzés hiányában csendes. Államvasúti gyöngyöbb.

A tőzsde további lefolyásában Államvasúti részvények fedezeti célokra javultak. Hitelrészvények és Alpesi bányarészvények nyugodt, tartott árfolyamok. Berlini német bányapapírok szilárdulást jelzik. 1 óra 20 percek irányzat nyugodt. Zárlat 2 óra 20 percek gyöngyűt.

Bécs, január 7. (Magyar értekek számla) 4/10-os aranyjáradék 120.50, 1/2-sze és szepteni kölcsön-sorsjegy 160.—. Magyar vasúti kölcsön részvény 160.—. Magyar keleti vasúti állami kötvény —. Magyar leszámlító- és pénzügybank —. Rimamurányi vasmű részvény 484.50. Magyar koronajáradék 98.50, 4/10-os Magyar földhitelrész. kötvény 98.50. Magyar hitelbank részvény 732.—. Magyar nyeresémi kölcsön sorsjegy 202.—. Kassa-óderbergi vasúti részvény 381.—. Magyar keresk. bank 2680. Magyar cukorpár 1440.

Bécs, január 7. (Osztrák értekek számla) 4/10-os papírjáradék 100.90, 4/10-os osztr. aranyjáradék 120.95, 1890-os sorsjegy 154.50. Osztrák hitelsorsjegy 493.—. Angol-osztrák bank —. Bécsi bankjegyesület 457.50. Osztrák-magyar bank 1540. Déli vasút 61.—. Dunagőzhajózási részvény 900.—. Dohányrészvény 335.—. Császári és királyi arany 11.4. Német bankváltók 117.07. 4/20-os ezüst járadék 100.85. Osztrák koronajáradék 100.50, 1894-iki sorsjegy 250.—. Osztrák hiteltőzsde részvény 691.—. Unionbank 625.—. Osztrák Länderbank 397.—. Osztrák-magyar államvasút 693.75. Elbavölgyi vasút 452.50. Alpesi bányarészvény 186.—. 20 frank arany 193.50. Londoni váltóár 239.45. Bécsi iramway váltó 8.—. Bécsi Tramway váltó 8.—. Lapot kobó —. Az irányzat nyomott.

Bécs, január 7. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magányforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 690.75. Magyar hitelrészvény 733.—. Angol-osztrák bank 278.50. Bécsi bankjegyesület 458.—. Union bank 445.50. Länderbank 398.—. Osztrák-magyar államvasúti részvény 693.50. Déli vasút 61.25. Elbavölgyi vasút 450.50. Északi nyugati vasút részvény —. Dohányrészvény 337.50. Rimamurányi vasúti 485.—. Alpesi bányarészvény 385.50. Májusi járadék 100.90. Magyar korona járadék 98.50. 120-ik sorsjegyek 117.12. Német: birodalmi mára 117.11.—. Napoleond'or 19.05.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, január 7. (Tőzsdéi tudósítás.) A tőzsde eleinte New-York tegnapi irányzatára jöndült. Kanada-Pacific részvények 2/10-kaal magasabbak voltak. Vas- és szénrészvények tovább javultak, különösen Laura- és Consolidation-részvények. Bankok nagyjából a voltak hanyagolva. Hitelrészvények Bécsre gyöngyöltek. Schaffhausen bankjegyesületi részvényekben megint nagy volt az utolsó-szükséglet és az árfolyamok tovább emelkedett. Járadékok szilárdak. Török sorsjegyek javultak. Később az érdeklődés csökkenése mellett kedvetlen hangulat kezdett fölül. Laurarészvények szilárdak. Hajózási részvények nagyon gyöngyöltek. Magánkamatláb 2/10%.

Berlin, január 7. (Zárlat.) 4/20-os papírjáradék 101.10. 4/10-os osztrák aranyjáradék 103.30. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák-magyar államvasút 148.75. Kassa-óderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.30. Magyar vasúti beruházási kölcsön —. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 192.40. Általános villamosági Edison 172.53. Gelsenkirchen 173.10. Laura-kobó 214.50. 4/20-os ezüstjáradék 101.10. 4/10-os magyar arany járadék 101.75. Osztrák hitelrészvény 218.10. Déli vasút 16.40. Károlyi Lajos vasút —. Orosz bankjegyek 216.25. 4/10-os új orosz kölcsön 17.60. 10/10-ik dohányrészvény —. Olasz járadék 103.50. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 166.60. Harpeni 169.80. Az irányzat renyhé.

Berlin, január 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom: 4/10-os magyar aranyjáradék 101.75. Magyar koronajáradék 99.25. Osztrák hitelrészvény 217.90. Osztrák-magyar államvasút 148.50. Déli vasút 16.40. Északi nyugati vasút 216.25. Elbavölgyi vasút —. Orosz bankjegyek kézzépen —. Buschtiehradi —. Orosz bankjegyek (Ultimo) Lombard —.

Páris, január 7. (Zárlat.) Osztrák-magyar államvasút —. 4/10-os osztrák aranyjáradék 104.—. Osztrák Länderbank —. 3/10-os francia járadék 100.22. Ottomanbank 694.—. 3/10-os francia járadék —. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4/10-os magyar aranyjáradék 102.80. Párisi bankrészvény 1082. Olasz járadék 102.40. Francia törleszt. járadék 99.50. Osztrák földhitelintézet részvény —. Török öchányrészvény 383.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 7. (Zárlat.) 4/20-os papírjáradék 101.25. 4/10-os osztrák aranyjáradék 103.35. Magyar koronajáradék 101.65. Osztrák-magyar bank 111.50. Déli vasút 16.50. Elbavölgyi vasút —. Londoni váltóár 204.32. Bécsi bankjegyesület 118.55. Villamos részvény 125.—. 3/10-os magyar aranykölcsön 88.—. 4/20-os ezüstjáradék 101.55. 4/10-os magyar aranyjáradék 101.30. Osztrák hitelrészvény 218.50. Osztrák-magyar államvasút 148.60. Bazaknyugati vasút 109.80. Bécsi váltóár 85.33. Párisi váltóár 81.30. Unio bank —. Alpesi bányarészvény —. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, január 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Árfolyamok január. Esti forgalom: Osztrák hitelrészvény 218.25. Német bank —. Disconto 192.30. Berlini kereskedelmi bank 158.75. Gelsenkircheni 173.—. Harpeni 169.75. Laura-kobó —. Olasz járadék —. Az irányzat szilárd.

Hamburg, január 7. (Zárlat.) 4/20-os ezüstjáradék 101.10. 1890. sorsjegy 154.50. Déli vasút 16.15. 4/10-os osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészvény 217.00. Osztrák-magyar államvasút 148.25. Olasz járadék 103.—. 4/10-os magyar aranyjáradék 101.50. Az irányzat csendes.

Budapest-kőbányai jelentéskereskedelmi csarnok szerentesek.

Január 7. A szerítészet irányzata szilárd. A Hivatott szerentesek: L. A Magyar elsörendű: Oreg nehéz (páronkint 400 kilogramm terjedő súlyban) 120—122 fillérig. Oreg közép (páronkint 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogramm terjedő súlyban) 121—122 fillérig. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 120—121 fillérig. Fialat könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — H. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint

320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi), Nehéz (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm terjedő súlyban) 119—120 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 118—119 fillérig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 117—118 fillérig.

Szereléslistám 1903. jan. 5. napján volt készlet 23.488 darab. — 1903. jan. 6. napján lehajtatott 1237 darab. — 1903. jan. 6. napján elszállított 1268 darab. 1903. január 7. napjára maradt készletben 23.467 darab.

Napirend.

Napló. Csütörtök, január 8. — Római-kath.: Szeverin. — Protestáns: Szeverin. — Görög-orosz (december 26.) Istenor. Maria. — Zendo: Tebeh 9. — Nap kél: 7 óra 32 percek. — Nyugszik: 4 óra 8 percek. — Hold kél: 12 óra 1 percek délután. — Nyugszik: 1 óra 18 percek ójfel. óra 1 percek délután.

A közoktatásiügyi miniszter fogad délelőtt 11 órakor. A honvédelmi miniszter fogad délután 1 órakor. Az igazságügyi miniszter fogad délután 1 órakor. A nemzetgazdasági miniszter fogad délután 1 órakor.

Téli kiállítás a Múzeumokban. Nyitva délelőtt 9 óratól 4-ig. Belépődíj 1 korona. Sétahangverseny. Téli kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9 óratól 8-ig. Belépődíj 50 fillér.

Az iparművészeti társulat téli kiállítása nyitva délelőtt 9 óratól este 5-ig. Belépődíj nincs. Technologiai Iparműzeum nyitva 9—1-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-10-1 óráig.

Földtani intézet múzeuma nyitva délelőtt 10—1 óráig. Szabadalmi Levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3—7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—8 óráig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakbizottság, tudakozó-osztály és keleti mintatár: V. kerület Váczi-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. Hazai termékek almozó kiállítása és kereskedelemfejlesztési gyűjtemény, továbbá a hazai-ipari kiállítás (melyben az ipar-csoportok árusítását is eszközöli) a városipari ipar-csoportban nyitva délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váczi-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, január 8.

Hazánkban az idő változóan felhős, helyenkint ködös. Kisebb esők az ország északi és keleti részén fordultak elő. Gyenge éjjeli fagyok az északi Földön és Délkeleten voltak, míg a délnyugati megyékben a reggeli hőmérséklet szokatlan magas.

Európában sem a legenyégsimán eloszlásában, sem az időjárásban lényeges változás nem fordult elő. Kildás: Lényegtelen hőváltozással, változóan és tulajdonban száraz idő várható, helyenkint köddel.

Viz állás.

	Jan. 7.	Jan. 8.		Jan. 7.	Jan. 8.
	m	m		m	m
Ann	Schärding	1.06 1.18	Tisza	M-Szilag	0.61 0.65
Duna	Pessau	0.40 2.12		Tekubaha	0.40 0.40
	Linz	1.03 0.53		V-Namény	4.14 4.8
	Bécs	2.70 4.45		Tokaj	0.40 0.40
	Pörsöny	4.17 1.62		Tisza-Türed	4.95 2.6
	Komárom	3.42 2.43		Szolnok	2.95 0.95
	Budapest	2.22 2.16		Csongrád	2.40 0.40
	Pápa	2.98 1.30		Szeged	2.28 0.27
	Mohács	4.16 4.10		Török-Bocsa	1.16 1.16
	Gömbös	2.16 0.19		Titell	2.20 2.20
	Ujvidék	3.10 3.28		Borsodj.	0.40 0.40
	Bánovicsa	2.48 2.48		Óró	0.40 0.40
	Orsova	2.98 2.82		Bodrog Zemplén	0.20 0.20
Worva	Magyarfalva	2.94 2.86		Sajó	1.50 1.70
Vág	Zselica	0.40 0.40		Térszék	0.40 0.40
	Frenszó	1.72 1.58		Beregsziget	0.40 0.40
	Szered	0.98 0.10		B.-Ujfalva	1.18 2.17
Rába	Sz.-Gothárd	0.68 0.19		Kausca	0.40 0.40
	Sárvár	0.80 0.50		N.-Várán	0.40 0.12
	Győr	1.36 1.38		Bélabény	1.19 1.19
Dráva	Péttai	0.54 0.14		Tenke	1.20 1.20
	Zákány	0.62 0.69		Gurabony	1.50 1.0
	Harc	0.16 0.14		Borsodj.	2.50 0.40
	Erdők	1.35 1.38		Bélabény	2.40 0.40
Mura	M.-Szerdah.	0.80 0.16		Gyoma	3.75 4.00
Száva	Zágráb	0.54 0.48		Gy.-Fehérvár	0.40 0.40
	Sziget	1.50 1.98		Tranyicska	3.12 1.50
	Mitrovica	2.18 0.18		Arad	0.40 0.40
Szamos	Décs	0.06 0.48		Arad	0.40 0.40
	Szatmár	2.60 1.80		Makó	0.40 0.40
Kraszna	N.-Majány	3.50 0.40		K.-Könyv	1.30 0.40
Latorca	Munkács	1.15 0.20		Debrecen	0.40 0.40
Laborca	Homonna	0.45 0.22		Temesvár	0.44 0.40
Ung	Ungvár	0.30 0.24		Bocskerék	1.04 0.30

SAGRA BARBER

gyomorerősítő hashajtopasztillák

orvosilag kitértlen véleményezett, klinikailag kipróbált, különösen ajánlott karibáti és maribáti elő- és utókoránál, a belek lazaságának, heveny és idült székrekedésnél.

10—12 óra alatt biztosan és enyhén hatnak. Huzamosabb használatnál a széklet tartósság szabályos. Ezzel a gyógyszerrel a széklet tömegének, előzetes bevitelével mellet bérmentve, próbadoz 70 fill. Kapható majdnem az összes gyógyszertárakban.

Főraktár: Török József gyógyszerész
Budapest, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.
A denevér.

Operett 3 felv. Egy francia vígjáték után írják Hafner és Genée. Fordította Evva Lajos. Zenejét szerzerzte Strauss János.

Személyek:
Eisenstein Gábor Adél Szilágyiné
Rosalinda Krammer Ida Paócyiné
Orlansk Kornai Melanie Szikláné
Frankowszky Flattné Froesch Hegedűs
Alfréd Pichler Blind Dainoki
Falke Mihály

Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.

Monna Vanna.

Dráma 3 felvonásban. Irta Maeterlinck Maurice Fordította Abányi Emil.

Személyek:
Guido Mihályfi Borso Körösmezsei
Marco Gál Torello Mészáros
Monna Vanna Márkus Biztos Gyones
Prinzivalle Beregi Vedio Hetényi

Kezdete 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.

Délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal:

Lilomszál.

Énekes tündérrege hat képmen. Irta Komor Gyula. Zenejét összeállította Kun László.

Személyek:
Egyedem Gyöző Amrass Kazaliczky
Filloxera Makróczyne Aranka Varga
Lilomszál Harmath Devla Vendrei

Este:

B. Kertész Ella vendégfelléptével.

Loute.

Bohózat 4 felvonásban. Irta: Pierre Veber. Fordította: Heitai Jenő.

Személyek:
Dupont Góth Echanguettené Hunyadi
Castillon Hegedűs Renée, leánya Nógrádi
Francolin Tanay Bruné Makróczyne
Baburon Szerény Chevreiné R. Rostagni
Bru Vendrei Petitboisné Erdei
Loute Kertész E. Marchaisonné Nikó

Kezdete 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenejét szerz. Huszka J.

Személyek:
A királynő Krescsányi Tánomester Ujvári
György, fia Fedák Sári Tom bátya Szerdahelyi
Viktória Dóri Annie, lánya Ledofszky
Lancaster Raskó Plumppuding Nyárai
Pompomus Kovács M. Gipsy Kiss M.
Hopmester Solymosi Pickvick Németh

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.

Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.

Niniss.

Énekes bohóság 3 felvonásban. Irta Henneguin és Millaud. Fordította Csepregy Ferenc.

Személyek:
Korniszky Faragó Narciss Delly
Niniss Pálmay Pincér Lenkeffy
Gregoire Sziklai Vadász Szabó
Anatol Ráthonyi Amanda Abelovszky
Desabelle Giréth Silleryné Sziklaié
Dupiton Mátrai Georgine Almássy

Kezdete 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1903. január hó 8-án.

A megváltás.

Irta és felolvassa Heck János országgy. képviselő.

Kezdete 7 1/2 órakor.

Pénteken, 1903. január 9-én, a Royal-teremben

d'ALBERT

Jenő egyetlen zongoraestélye.

Jegyek kaphatók: Méry Béla zeneműkereskedésben Andrassy-ut. 12.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató Nagymező-utca 17.

3 csattantó

Georg Hartmann

Negyedórás előadás

Lorrison kvintett

A legelőkelőbb hölgy-együttes

Belloni és Marletta

az idomítás csodái.

Továbbá:

Egy kellemetlen ember

Luna asszony

Film Rencé Sylvia Rjerring

Les Arbas Rosa de Orth

A téliherben reggel 5 óráig Veres Elek előnyzenekara hangverseny.

Kiünő találmány!

Célszerű és kényelmes

az új találmány, szabadalmazott

férfi-ing,

melynek nyakbelsője magától szűkebbre vagy bővebbre szabható. Kiszárolg nála. A feltalátónál kapható a követező minőségben: Tartós jó kifiből kemény, sima, vagy redős mellél frt 2.25 — 2.75 puha, batizt vagy piquet mellél frt 2.50 — 2.75 Azonkivül mérték szerint minden fetsző kivitelben készíthető. Megrendelésnél kérjük a gallér számát megírni. Továbbá: Különlegesek Francia és angol urú divatokból, valamint bel- és külföldi kalapokból. Argyazékkal szívesen szolgálunk. Még nem fotó, árut kísérőnk vagy kívánára a pénzt visszaadjuk.

Vértés és Sebestyén

cs. és kir. szab. fehérmű-készítők

Budapest, IV., Múzeum-körút 15. sz.

Horváth Elemér és Dayka Balázs

Művészeti és

hangverseny-

rendezési irodája

BUDAPEST,

VII., Erzsébet-körút 37. sz.

Elvállalja egyesületeknek, kaszinóknak, hangversenyek, családoknak háziestélyek rendezését, egy a fővárosban, mint a vidéken. Összeköttesben áll a legelőkelőbb művészekkel, művészekkel és írókkal. Eljár mindenféle művészeti ügyben.

KÖRÜTI FÜRDŐ

GOZMOSO

Gőz- és porcelán-kádfürdők, fedett téliuszoda hidegvíz-gyógyintézet, villamos fürdők, izzasztós soványti-kurák.

Erzsébet-körút 51. A gőzmosda gyorsan és pontosan teljesíti megkívánatát

Köhögés és rekedség ellen nincs jobb a RETHY-féle pemetefű cukorkánál de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz ára 60 fillér Csak RETHY-félet fogadjunk el!

GICHNER JÁNOS

Legszébb Legjobb Legelőkelőbb PAP... PAP... PAP...

1 szenneltető vastag 8 db 10.-
1 kirethető matrac 10.-
1 rouge paplan 1.80
1 prima 2.80
1 szalm paplan 3.80
1 szalm 4.80
1 atlasz eszmir 4.80
1 seiyem atlasz paplan 8.50
1 fodros seiyem sz. papl. 13.50
1 gyapjú 6.40
1 lópókóc 1.00
1 téli paplan 4.60
1 szep fall szőnyeg 7.50

1 acél sodrony ágybólás 6.-
1 sengeritű matrac 4.50
1 africque 5.-
1 löször 12.-
1 aljak köpen függöny 1.-
1 tülk 1.50
1 gyapjú 1.50
2 ág. 1 asztaltörz boursé 4.50
1 nagy szobasőnyeg 2.50
1 nagy szobasőnyeg 2.50
1 ágylőke L. 5.80
1 ágylőke 0.80
1 ágylőke 1.50
1 miniatúr 0.75

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raklára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Argyazékokat kívánára ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközteltek, nem bocsát áruk kísérőnknek, vagy a pénzt visszadjuk.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	Nincs előadás	Annuska	Loute	Bob herceg	Niniss
Szombat	Tannhäuser	Annuska	A doktor ur	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlíchingeni Götz	Fedora Annuska	A brezováci hős	A gyimesi vadvirág	Aranylakodalm

Butor

csak jó minőségű. Hálózoban, kredenc, szőnyeg, divány, asztal, szék, íróasztal, könyvtárok, urú fotelek, otomán, szalonberendezés, tükrök, nagy egyenlítő is, nagyon olcsón, eladás nagyban és kicsinyben. Vidékre gondosan csomagolva, biztosítva. Csak VI. Teréz-körút 40. szám VI. Steinberger Manó butoriparosnál.

CSÚZ- és KÖSZVÉNY

legmakacsabb, sőt idült bántalmak ellen, valamint oly betegknél is, kik 10-15 évig szenvedtek a különféle isek, sőt gyógyfürdőket sikertelenül használtak, a

Zoltán-féle kenőcs

már néhányszori bedörzsölés után uem csak enyhülést, hanem gyógyulást eredményeztet, mit hiteles orvosi nyilatkozatok és ezer ezer, bárki állal megtekinthető köszönőlevél igazol. E csodás hatású kenőcs ára 2 K. az egyedüli készítő

ZOLTÁN BÉLA

gyógyszertárában
Ó cs. és kir. főesége József főherceg udvari szállítója

Budapest, V., Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

A londoni kiállításon nagy aranyéremmel és diplomával kitüntetett **Halápi-féle**

csúz-kenőcs

biztosan gyógyít köszvényes bántalmakat. Egy doboz ára 1 kor. 60 fill. Megrendelhető „Apostel”-gyógyszertárában Budapest, József-körút 64. sz.

12964. sz. szabadalom

SENKI nem nélkülözheti

Rapidor ablaktisztító

Valóságos játékkész eszköz segítségével az ennek faradásos, hosszadalmas és veszélyes ablaktisztogatás, melyhez többre nem kell létra, szék, törőrony, mert a „Rapidor” bármely piszkos, poros, vagy fagyos üveglábat egy pillanattal alatt ragyogó tisztára varázsolja. Akárki könnyen bántathat a kényelmesen kezelhető és tartós eszközrel, melynek drbjá 4 3 kor. Visszatelődök megfelelő engedményt kapnak.

Frankl Lipót Budapest Erzsébet-tér 17.

Legszébb Legjobb Legelőkelőbb PAP... PAP... PAP...

1 szenneltető vastag 8 db 10.-
1 kirethető matrac 10.-
1 rouge paplan 1.80
1 prima 2.80
1 szalm paplan 3.80
1 szalm 4.80
1 atlasz eszmir 4.80
1 seiyem atlasz paplan 8.50
1 fodros seiyem sz. papl. 13.50
1 gyapjú 6.40
1 lópókóc 1.00
1 téli paplan 4.60
1 szep fall szőnyeg 7.50

1 acél sodrony ágybólás 6.-
1 sengeritű matrac 4.50
1 africque 5.-
1 löször 12.-
1 aljak köpen függöny 1.-
1 tülk 1.50
1 gyapjú 1.50
2 ág. 1 asztaltörz boursé 4.50
1 nagy szobasőnyeg 2.50
1 nagy szobasőnyeg 2.50
1 ágylőke L. 5.80
1 ágylőke 0.80
1 ágylőke 1.50
1 miniatúr 0.75

paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raklára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Argyazékokat kívánára ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközteltek, nem bocsát áruk kísérőnknek, vagy a pénzt visszadjuk.

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	Nincs előadás	Annuska	Loute	Bob herceg	Niniss
Szombat	Tannhäuser	Annuska	A doktor ur	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlíchingeni Götz	Fedora Annuska	A brezováci hős	A gyimesi vadvirág	Aranylakodalm

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigaszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	Nincs előadás	Annuska	Loute	Bob herceg	Niniss
Szombat	Tannhäuser	Annuska	A doktor ur	Bob herceg	Niniss
d. u. Vasárnap este	Berlíchingeni Götz	Fedora Annuska	A brezováci hős	A gyimesi vadvirág	Aranylakodalm

UTÁNZATOK

a modern kereskedelem gyöngéi.

BATTLE AXE RUM

(The nectar of Jamaica)

a tökéletesség fogalma.

Visszautasítandók tehát értéktelen utánszatók. Csak eredeti üvegekben kapható elsőrendű cégeknek.

A. A. BAKER & Co. LONDON E. C.

Magy. kir. Államvasutak Üzletvezetőség Szeged. 32826/902, szám. III.

Pályázati hirdetmény.

A Zenta állomáson megüresedő pályaudvar-vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi április hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át vagyis 1905. évi március 31-ig; bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésre:

- I.—II. oszt. étterem,
- III. oszt. étterem,
- 3 szoba,
- 1 konyha,
- 3 kamra,
- 3 pincenéliség,
- 1 padlásrés,
- 1 gazdasági udvar,
- 1 árnyékszék.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Alánat a m. kir. államvasutak főnt kirt Zenta állomása pályaudvarán levő vendéglő-üzletre” felirással ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi január hó 16-án déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz kétfélszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztárából 1903. évi január hó 15-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendők.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítanak.

Készpénzben tett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letételt megőrtőntő megemlendő ugyan, de a letételt nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a fentebb leírt üzletvezetőség formai és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. szám) a hivatalos órák tartama alatt megtekintendők, miért is az ajánlattevők kötelezettségük, hogy a feltételeket ismerik azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételek elétő, vagy a kiltőzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek tőlárványlag tétetnek a végül tárgyaltak, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérletre nézve való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. december hó 10-án.

Az Üzletvezetőség. (Utánszatók nem díjazt.)

!FONTOS! SÉRVBEN SZENVEDŐKNEK!

Sérültek ne mulasszák el! prospektust kéri a Magyar Orvosi Múszertár Budapest, VII., Kerepesti-u. 22. (A Rókás-körház templomfal szomsz.) legújabb szambadalm.

Univerzális sérvkötőiről.

Fáradtan eredményt kénytelen, könnyű és nyomtalapala legnagyobb sérv is elszárá. Ugyanott jóállással készítenek; málszak, műkenek, lápgek, fűzők ferdén-nötteknek, egyenesestők, haskötők és gumaharigyak mörök szorin. — A betegpórákhoz szükséges cölkek valódi szanda küllapességek női orvosok orvosi rendelők kaphatók. Általános Árjegyeket bárkinél ingyen és bérmentve titoktartással.

Ezen specialista legmolegobben ajánlható szerfelett gazdag tapasztalata alapján, melyek rendelés intézetében és a kórház ügyszervi és bujkoros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista, emertált kórház orvos

a rendes foglalkozás megzavarása nélkül leg-
rövidebb idő alatt gyökeresen gyógyít bármily régi és macacs

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit, bőrbetegséget és onfertőzéstől támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény FÉRFIGYENGESEGNEL (IMPOTENCIA) még öregebb egyéneknél is.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerrek

Rendelés 9—3-ig és este 6—8-ig

Budapest, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szomszben), félemelet.

Bejárát a léposónél. Külön várótermek

Kataphoresse

IDEG és NEM

BETEGSÉGEK.

radikális gyógyításra legjobb ajánljut

Dr. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em

Tapasztalt gyors és biztos eredményt fejteln honórarium teljes gyógyulás után fizethető.

Dr. MULLER főtörzsorvos-féle

injekció és labdacok

a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi huyecőbántalmaknál. huyecőgyűlések és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbjak nélkül. — Pontos használati utasítás minden megrendelőhöz mellékeltek. Egy adag ára irias bajoknál kor. 2.20, idült régi bajoknál kor. 5.—, postán küldve csomagolással 50 fillérrel több, portó nélkül. A valódi készítmények forrátkára:

Török József gyógyszerháza

Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26. szám.

Sziveskedjék ezen hirdetéset kívágni és megírni.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján

Dr. Kajdacsy

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít; huyecőfolyást, hólyagbajt, sebeket, syphilit, bőrbajokat, elgyengült férfierőt, idősebbeknél is electro Massage vagy Psychopropor által. Onfertőzést és annak utóbjait; ideg- és hátergincsbajt és minden női bajokat.

— Rendel: 9 órától 4-ig és este 7—8-ig. —

Budapest, Kigyó-utca 5.

Clotild-palota (I. emelet).

Ajtózárt ház. — Lift használat.

Levelekre válaszol, gyógyszerrekről gondoskodik.

Level útján is biztos gyógyszer.

Kérjen csak!

BECHER

KARLSBADI ANGOL KESERÜT

LEGJOBB GYOMOR LIKÖR

Jah Becher Liqueur Fabrik, Karlsbad ALAPÍTOTT 1807

Tessék megkóstolni azután itélkezni!

Raktár Budapeston: Lohmayer J. F. Károly-körút 18. Nagyváradon: Hinkler József.

Könyvrendelés.

Felhívjuk e helyütt is olvasóink figyelmét arra, hogy a Lampel-Wodianer-czég kiadványainak megszerzését minden módon megkönnyíteni óhajtván, számos kiadványát részletfizetésre is szállítja. Az alábbi megrendelő-jegyen felsorolt művek megrendelhetők úgy külön-külön, mint összesen, vagy több-több együtt havi részletfizetésre a következő táblázat szerint:

- 20 korona vételárig havi 2 kor. fizetésű;
- 30 korona vételárig havi 3 kor. fizetésű;
- 30—40 koronáig havi 4 korona fizetésű;
- 40—60 koronáig havi 5 korona fizetésű;
- 60—80 koronáig havi 6 korona fizetésű.

Ezenfelül minden 20 K. után a havi részlet 1 K.-val emelkedik.

A Remekírók Képes Könyvtára havi 3 koronás részletfizetésre rendelhető meg. Minden egyéb bárhol megjelent művet a készpénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett szállít a czég.

Megrendeléseknél kérjük az alábbi rendelő-jegyet kiválni, a megrendelt műveket pontosan beleírni, a vételárat és a havi részletet kitölteni, s a rendelő-jegyet pontos részletes ávalással ellátva beküldeni.

Megrendelő-jegy.

Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésnek Budapest, Andrássy-ut 21.

Ezennel megrendelem Önöknd:

- Dózi Lajos összes művei, 10 kötetben ... 75 — kor.
- Magyar Könyvtár 1—100 számig, fűzve ... 30 —
- 200 számig, fűzve ... 60 —
- 1—300 számig, fűzve ... 90 —
- 1—800 számig, 30 vaszonkötésben ... 120 —
- 1—300 számig, 30 félbőr-kötésben ... 135 —

Remekírók Képes Könyvtára (Első sorozat)

- 1—VII. kötet ... 35 —
- Ugyanaz (Második sorozat) VIII—XIV. köt. ... 10 —
- Petőfi Sándor összes költeményei, 2 kötet ... 10 —
- Kisfaludy Sándor ... 2 — 12 —
- Tóth Kálmán válogatott költeményei ... 6 —
- Tóth Kálmán összes költeményei I—II ... 6 —
- Tóth Éde Munkái ... 6 —
- Shakespeare Remekjei I. ... 6 —
- Berzenyi Munkái I. ... 6 —
- Homerosz Iliász ... 6 —
- Schiller Költeményei ... 6 —

A magyar földrajzi társaság Könyvtára.

- Szerk. Lóczy Lajos. I—XII. kötet ... 72 —
- Choinoky J.: A sárkányok országából. Disk. ... 15 —
- Úraza Gy.: Nevezet Magyarorszáig. I—II. ... 14 —
- A festőművészet remekjei I—II. ... 80 —
- III—IV. ... 80 —
- Aradi Vértanúk Albuma ... 15 —
- Költők Albuma. Folió alakú diszkálakban ... 56 —
- Kis negyedret alakban ... 20 —
- Röptében a nagy világ körül ... 20 —
- Az átlátvilág pillanati fényképekben ... 20 —
- Deák Ferenc emlékezete. I—II. Disk. ... 22 40
- Szalay—Bardó: A Magyar Nemzet Története I—IV. koronákötésben ... 60 —
- Ugyanaz Corvina-kötésben ... 64 —
- Graza György: A Magyar Szabadságharcz Története I—V. diszkótes ... 70 —
- Az országgyűlési törvények 1896—1902. nyolczadret v. zsebk. 36. köt. kötvé ... 140 —
- Hátek. Megyei térkép-atlasz, körtve ... 12 —
- Zala Budavári honvédszobra, fértalaz. ... 120 —
- Ugyanaz márványtalpattal ... 140 —
- Fővárosi Színházak Műsora 1—140. szám, fűzve ... 42 —
- Rudolf trónörökös. Utazás a keleten. Disk. ... 20 —
- Radó Antal. Idegen Költők Albuma. Disk. ... 10 —
- Zola. Termékenység. 2 kötet ... 7 —
- Zola. Munka. 2 kötet ... 7 —
- Magyarország faliterképe. Politikai kiadás ... 16 —
- Europa faliterképe. Politikai kiadás ... 27 60
- Apponyi Albert gr. beszédei ... 16 —
- Bonizkyne művei. 18 kötet ... 100 —
- Bródy Sándor művei. 22 kötet 15 kötetben ... 68 80
- Ezüst kecske ... 32 —
- Déryné naplója. 3 kötet ... 20 —
- Egyetemes Regénytár. 325 kötet. Kötője ... 1 —
- Güre Gábor bíró ur összes könyvei ... 36 —
- Herozeg Ferencz művei. 20 kötet ... 96 40
- Marillt regényei. 10 kötet ... 56 —
- Munkácsy-Album 5 kötet ... 48 —
- Tóth Béla. Anekdotákincs ... 32 —
- Vay. Régi nemes urak, asszonyok ... 6 —

(a nem kívánt művet tessék kitörölni)

s kötelezem magam, hogy a vételárat ... kor. havi részletekben fizetem minden hó elején a czég könyvkereskedésében mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlívte nincs. A részletek pontos lefizetésének elmulasztása esetén a mű teljes vételára azonnal esedékesé válik s a részletfizetési kedvezmény megszűnik. A rendelés vissza nem vonható. Az első részlet a szállításkor utánaendő. Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjogváltama alatt áll.

Ezen balsam bőséggel és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és melinek összes betegségeinél elterhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszűnt a katarrhus és köpetkiválasztás, a fájdalom köhögések elvez, sőt még rejtett betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségűnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglőzést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgörögést, köhögést és székrekedést. 5. Jótékony hasznát és vöröztűző, tisztítja a veséket, megszünteti a hypocondriát és melancholiat és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpneumia, továbbá minden fog- és szájbetegségeinél és megszünteti a felbőgőzést, valamint a szájszélgyomorrot szorogt. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, uymint hőpörönsé, szipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, rüh, kősz és kitérés, megszünteti továbbá a fűzfájást, zugást, székrekedést, köszvényt, fülgyájt stb. Tessék mindig vizsgálni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óvzer egyenesen a gyárból eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postálműködésére 12 krajár vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinában 4 Kr. 60 fillér. Kovevseb nem küldetik. Szétküldés csak az összes létező utalványozással vagy letéttel molett.

Thierry A. gyógyszer. balsama és centifoliakenőcse.

E két gyógyszerében fejtulmálatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régiebb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Mindnem mindig van hátszék és segítők, legálább az orvos megkerészté, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy olcsó szakszereket ajánlani, de hatástalan szerek használhatni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobnyk ki, hanem maradjunk csak a mellet a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható, amellett teljesen ártatlan, világihűri szernek, melyeknek minden családnál találatnak kellőnek lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódiul kapnt nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) Limited Orangyal-gyógyszerháza. Prograd Rohtsch-Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapeston: Török J. gyógyszerész. Zságrában: Miltshach J. gyógyszerész és Bécson: Brady C. gyógyszerész.

Név és állás:

Lakóhely:

Kel:

Minden szó egyszeri beiktatása nonparille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 6 fill.

HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-kört 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket

- Breuer növények... Deutch Miksa... Eckstein Bernát... Engelmann Nór... Franke Pál... Fischer J. D... Goldberger A. V... Goldner József... Goldgruber Mór... Haszentein és Vogler... Jambrikovits... Kernberg Rozália... Leopold Gyula... Mezei Antal... Nemetsék A. J... Sopronyi V... Szántó Mór... Teaczer Gyula... Toldi Lajos... Sváb Elz... Fogoly égrékem... Mihelyt... Boldogságom... Ibolya... Intelligens

KERESLET.

- Társ kerestek... Műkedvelők... Kereskedelmi... Fehérvényi varróné... Intelligens ember... Hírdetmény... Egy okleveles... Figyelem!!!... Nevelők... Intelligens gyermek... Úgyes fodrász... Fialat... Nálam... Úgyes fodrász... Fialat... Nálam... Úgyes fodrász... Fialat... Nálam

Éltesebb francia

hőgy mint társakodónál vagy benne ajánlunk... Keresma... 400.000 korona... Székelykört eladók... Narancs... Igen cimasos... Szabóné... Fodrász... Cseléd... Különleges nemeskanarék... Kőhányán... Telek... Egy kitérő... Kerekpárók... Singer-varrógépek... Az Orcum

Ház

cyanoson épült, az I. kerületben, a Törökvégy utca... Mielőtt... Kipróbált... Pályázati hirdetés... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Mielőtt

férj, új vagy gyermek... Kipróbált... Pályázati hirdetés... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Magy. kir. államvasutak.

206.790/902. CII. Hírdetmény... Magyar Könyvtár... Butor... POLGAR SÁNDOR-nál... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Magyar Könyvtár

Szerkesztő: Radó Antal... Magyar Könyvtár... Butor... POLGAR SÁNDOR-nál... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Butor

eladás közpénztári vagy hitel... POLGAR SÁNDOR-nál... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

POLGAR SÁNDOR-nál

BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 50... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

VALÓ

eladás közpénztári vagy hitel... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Levegőbb levelezés

Magy. kir. államvasutak... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Pályázati hirdetés

A magy. kir. államvasutak... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Szinművek

Achylos. Prometheus... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

Molière

Dandin György, Hevesi Sándor... VALÓ... Levegőbb levelezés... Szinművek

VALÓ